

TUUSNIEMEN KUNTA

TALOUSARVIO 2022 JA TALOUSSUUNNITELMA 2022-2024

Kunnanhallitus 15.11.2021 § 258

Kunnanvaltuusto 29.11.2021 § 86

SISÄLLYSLUETTELO

I OSA TALOUSARVION JA SUUNNITELMAN YLEISPERUSTELUT

1 Kunnan nykytila	1
1.1 Sijainti ja toimintaympäristö	1
1.2 Väestö	2
1.3 Verorahoituksen ja taloudellisen huoltosuhteen kehittyminen	3
1.4 Työpaikat ja elinkeinojen kehittäminen	7
1.5 Talous ja investoinnit	8
1.6 Tulevaisuuden näkymät	9
2 Organisaatio ja henkilöstö	
2.1 Organisaatorakenne	10
2.2 Henkilöstöohjelma	10
2.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	11
2.4 Tietoturva	11
3 Vuoden 2022 talousarvio ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman laadintaperusteet	11
3.1 Talousarvion laadintaperusteet	12
3.2 Talousarvion sitovuus	13
3.3 Maksut ja taksat	14
3.4 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta	14
3.5 Kunnan konsernin ohjaus	15
4 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma	16
5 Tuloslaskelma	18
5.1 Tuloslaskelma	20
5.2 Talousarvioesitys/raami	22
5.3 Toimintatuotot ja -kulut hallintokunnittain TA 2022	23
5.4 Toimintatuotot ja -kulut lajeittain TA 2022	24
6 Rahoituslaskelma	25
6.1 Rahoituslaskelma	26
6.2 Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit	27

OSA II TOIMIALAKOHTAISET TALOUSARVIOESITYKSET/ Käyttötalous

Valtuuston asettamat strategiset tavoitteet	28
Keskusvaalilautakunta	29
Tarkastuslautakunta	30
Kunnanhallitus	31
Sosiaalilautakunta	38
Terveyspalvelut	50
Sivistyslautakunta	52
Tekninen lautakunta	60
Vesihuolto	67

OSA III INVESTOINNIT

Investoinnit	69
--------------	----

OSA IV MAKSUT JA TAKSAT

Kunnan tilojen käyttökorvaukset 1.1.2022	74
Autopaikat/-pistokkeet	76
Teknisen toimen maksut ja taksat	77
Ympäristösuojeluviranomaisen taksa	82
Rakennusvalvontataksa	93

OSA V ORGANISAATIO JA PALKKIOSÄÄNTÖ

Organisaatio	104
Tilivelvolliset 1.1.2022	105
Palkkiosääntö	106

1 Kunnan nykytila

Tuusniemen kunnan toiminnallinen nykytila on tyydyttävä taloudellisen tilan ollessa tällä hetkellä heikko. Kuluvan vuoden talousarvio toteutuu käyttötalouden osalta alkuperäistä talousarviota heikompana. Kunnan talouden ennakoitavuuteen on kiinnitetty huomiota samalla kun on haettu laajasti toimenpiteitä kunnan talouden tasapainottamiseksi. Sosiaali- ja terveystoimen menojen osuus kunnan menoista on viime vuosina ollut yli 60 % ja menojen kasvu on ollut viime vuosina selvästi kunnan järjestämisvastuulla olevien muiden palvelujen kustannuskehitystä suurempaa. Talousarvion 2022 laadintaprosessissa on otettu huomioon talouden sopeutustoimet talouden tasapainottamisohjelmasta valtuustoseminaarissa syksyllä 2021 linjatulla tavalla. Talouden sopeutustoimet ovat olleet välttämättömiä ja niitä tulee jatkaa tulevana vuosina, jotta kunnan talous saadaan tasapainoon.

Valtuusto päätti 4.10.2021 pitää vuoden 2022 tuloveroprosentin ja kiinteistöveroprosentit vuoden 2021 tasolla. Vuoden 2022 verotulokertymän ennakoidaan laskevan edellisvuoden tasosta hieman. Verotulojen arvioimista vaikeuttaa etenkin koronapandemian aiheuttama laaja-alainen komponenttipula, mikä luo merkittävää epävarmuutta talouden toimintaympäristöön niin mikro- kuin makrotaloudessakin. Edellisvuotena vaikuttanut verohallinnon kiinteistöverotuksessakin joustavaan verotuksen valmistumiseen siirtymisestä johtuneet negatiiviset vaikutukset kuntien verotulotilityksiin päättyvät. Kuntatalouteen negatiivisen yllätysmomenttia luo myös todella nopeasti kasvanut maanlaajuinen työvoimapula monella sektorilla sekä logistiikan pullonkaulojen, kuten kroonistuneen konttipulan aiheuttamat komponenttien ja tuotteiden toimitushäiriöt teollisuudessa ja kuluttajakaupassa.

Talousarvio vuodelle 2022 on noin 1,6 miljoonaa euroa alijäämäinen. Suunnitelmavuodet 2023 ja 2024 ovat alijäämäisiä: Vuosi 2023 0,6 miljoonaa euroa ja vuosi 2024 0,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Taseeseen aikaisemmin kertyneen noin 3,2 miljoonan euron kumulatiivisen ylijäämän ansiosta taloussuunnitelma on kuitenkin kuntalain mukainen. Talouden tasapainoon liittyvään riskiin osaltaan vaikuttaa merkittävästi sosiaali- ja terveystoimen menokehitys vuonna 2022. Etenkin erikoissairaanhoidon kustannukset ovat kasvaneet kunnan talouden näkökulmasta kestävämmän nopeasti jo monien vuosien ajan.

Hyvinvointialueiden muodostamista ja toimintaa sääntelevä lainsäädäntö on saatettu voimaan. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta. Kuntaan on jo tullut useita tietopyyntöjä väliaikaiselta valmistelutoimielimeltä hyvinvointialueen muodostamiseksi tarvittavista asioista.

Haasteista huolimatta kunnassa on tärkeää vahvistaa positiivista ja eteenpäin katsovaa ilmiä piiriä tiukasta taloustilanteesta huolimatta. Tavoitteena tulee olla selvästi ylijäämäiset tilinpäätökset viimeistään strategiakauden loppupuolella. Nykytilanteessa kunta kykenee toteuttamaan vain maltillista investointitasoa. Nettoinvestointien tason selvään laskuun nykytasosta on tulevina vuosina merkittävää painetta, jotta kunnan korkea poistotasoa saadaan laskettua selvästi.

1.1 Sijainti ja toimintaympäristö

Tuusniemen kunta sijaitsee maantieteellisesti Itä-Suomen keskiosissa, kahden yliopistokaupungin välissä. Itä-Suomen suurimpaan kaupunkiin Kuopioon on 60 km ja toiseksi suurimpaan kaupunkiin Joensuuhun 76 km. Kuntakeskustan läpi kulkee valtatie 9, joka on yksi Suomen tärkeimmistä poikittaisväylistä. Tuusniemen kunnan rajanaapureita ovat etelässä Heinävesi ja Leppävirta, pohjoisessa Kaavi, lännessä ja pohjoisessa Kuopio ja idässä Outokumpu. Kunnan kokonaispinta-ala on 699,43 km², josta vesistöalueita on 22 %. Rantaviivan pituus on 1 068 km. Tärkeimpiä luontokohteita ovat Pohjois-Savon maakuntajärvi Juojärvi, historiallisesti merkittävä Ohtaansalmi, sekä ulkoilu- ja retkeilyalueena tunnettu Seinävuoren rotkolaakso.

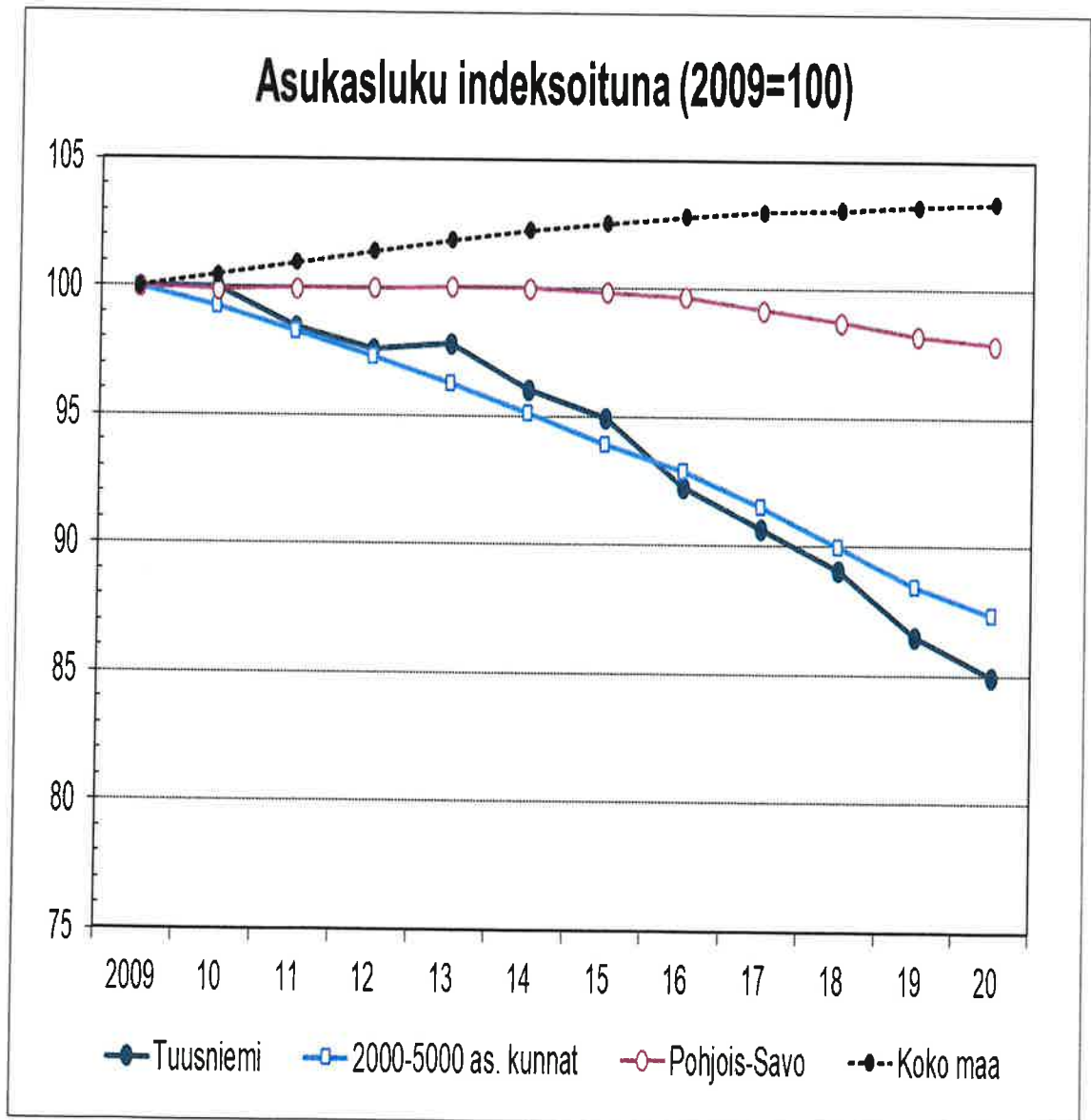
Tuusniemen kunta kuuluu Pohjois-Savon liittoon, Itä-Suomen aluehallintoviraston ja Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimialueeseen. Monia peruspalveluja, kuten perusterveydenhuolto, kansalaisopisto ja kirjasto on siirretty tuotettavaksi yhteistyössä Kuopion kanssa vastuukuntaperiaatteella. Lisäksi maaseutuhallinto ja ympäristöterveydenhuolto on siirretty Siilinjärven kunnan tuottamisvastuulle. Julkisista hankinnoista vastaa Sansia Oy ja ICT-palveluista Istekki Oy, joissa molemmissa kunta on osakkaana. Maakunnallisista toimijoista

mainittakoon mm. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri ja Pohjois-Savon pelastuslaitos. Talous- ja palkkahallinnon palvelut tuottaa Monetra Pohjois-Savo Oy.

1.2 Väestö

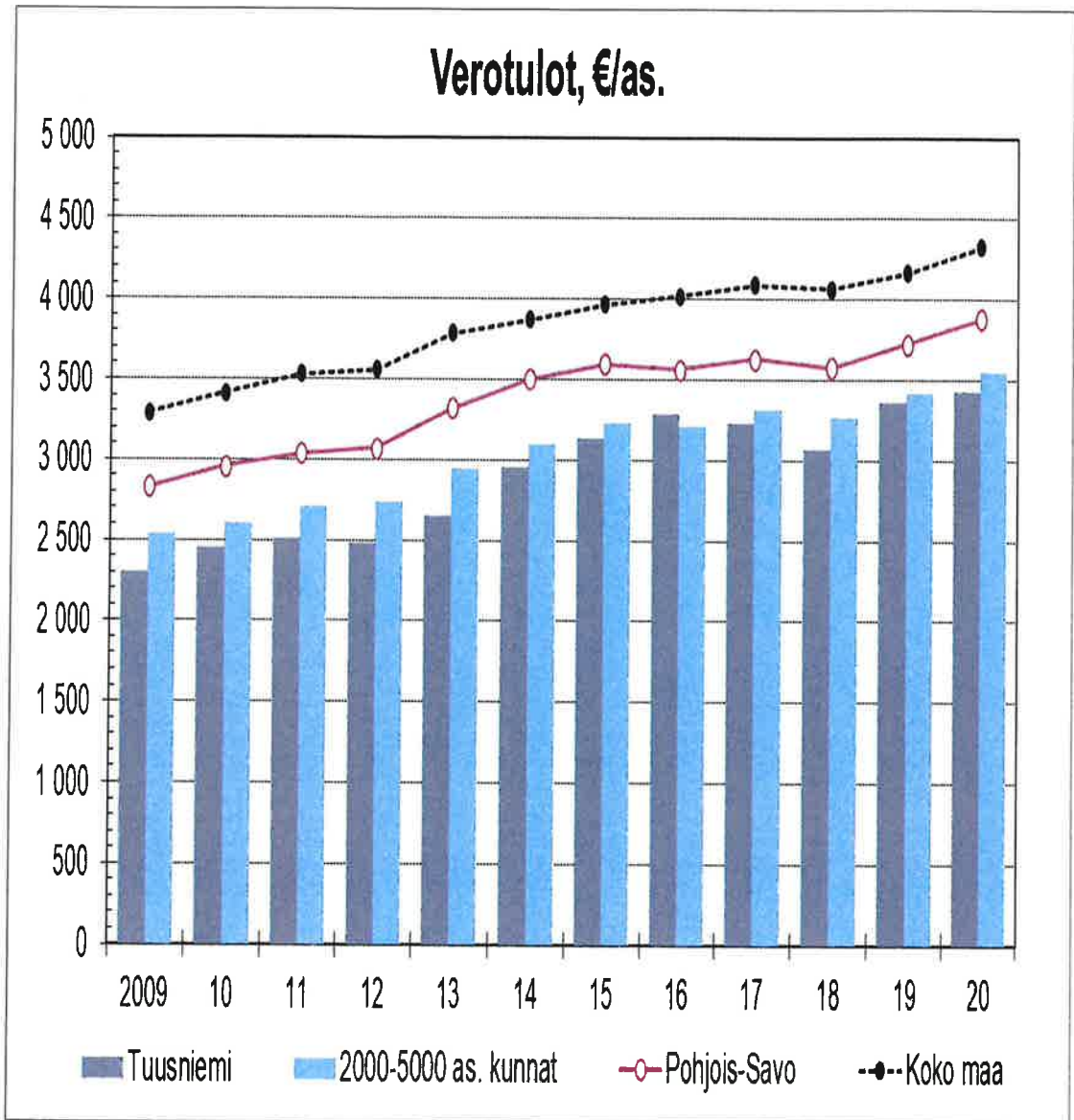
Tuusniemen kunnan väkiluku on laskenut viime vuosina melko tasaisesti. Vakituisia asukkaita Tuusniemellä oli 30.9.2021 ennakkotiedon mukaan 2421. Väestömäärä on alkuvuoden 2021 ajan kehittynyt edellisen vuoden tapaan negatiivisesti, kokonaisuutena ollessa tammi - syyskuussa -25 henkilöä. Syntyneitä on 8 ja kuolleita 33. Syntyvyyden enemmistö on ollut negatiivinen ainakin vuodesta 2005 alkaen ja vuosittaiset vaihtelut ovat olleet melko maltillisia.

Väestömäärän myönteistä kehittymistä sekä ikärakennkehityksen oikaisemista pyritään toteuttamaan tehokkaalla asuinkunta-ajattelulla, panostamalla peruspalveluihin ja elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin, kuntakeskustan yleisilmeeseen sekä kilpailukykyisiin ja kehittyviin asuinalueisiin. Myös eteenpäin katsova ilmapiiri ja kuntataloudesta huolehtiminen ovat Tuusniemen kunnan kilpailukyvyn edellytyksiä.

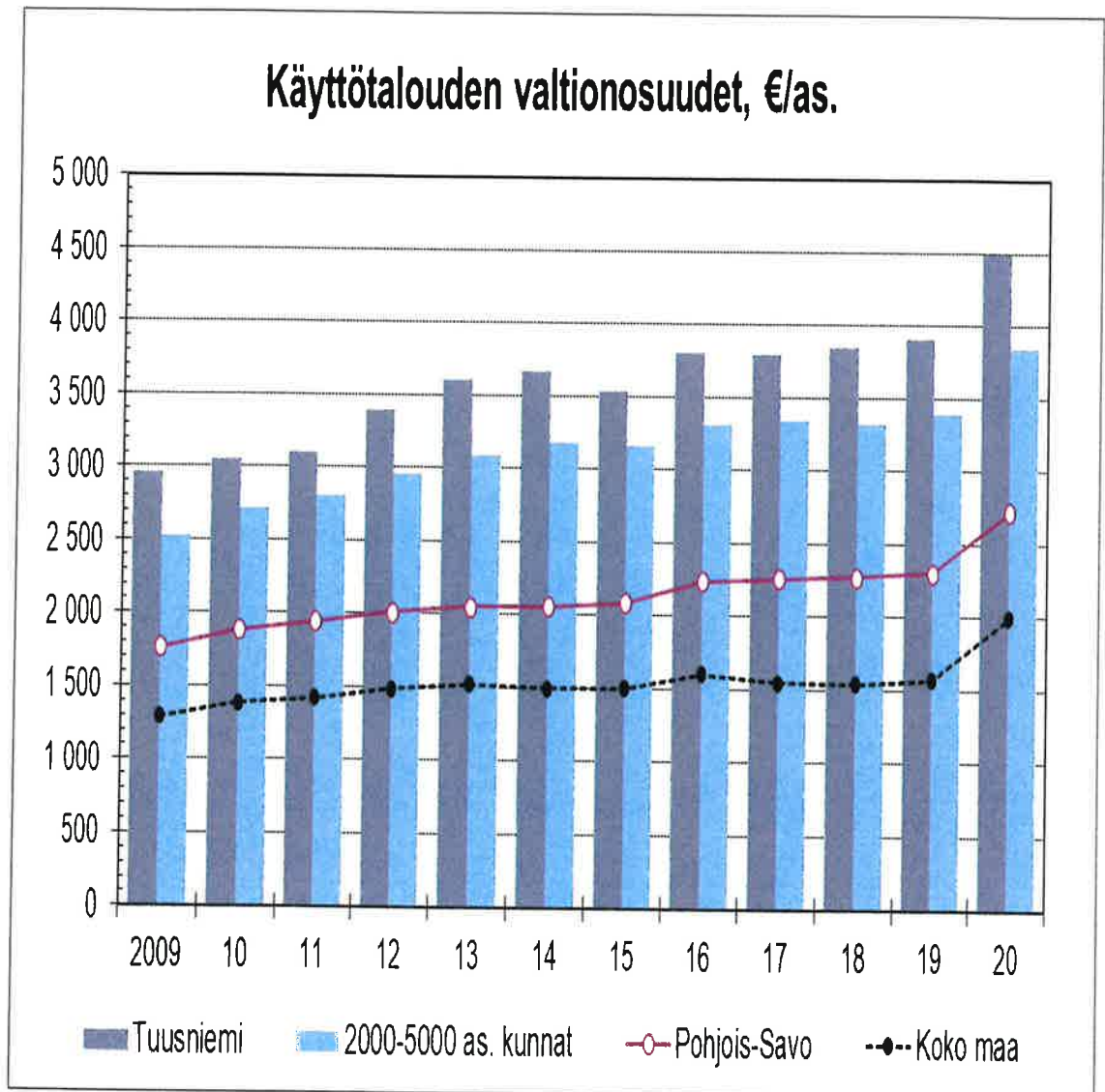

1.3 Verorahoituksen ja huoltosuhteen kehittyminen

Kunnan keskimääräinen asukaskohtainen verotulokertymä on viime vuodet noussut maltillisesti. Asukasta kohti verotulokertymä on ollut viime vuodet pääsääntöisesti hieman vastaavan kokoisia kuntia alempi. Verrattuna maakunnan ja koko maan keskiarvoon, on kunnan asukaskohtainen verotulokertymä selvästi alempi.

Kunnan valtionosuuksien asukaskohtainen määrä on pysytellyt monta vuotta melko tarkkaan samalla tasolla, kunnes vuonna 2020 ne ovat nousseet selkeästi. Tuusniemen keskimääräiset asukaskohtaiset valtionosuudet ovat selvästi suuremmat, verrataanpa niitä saman kokoluokan kuntiin, maakunnan tai koko maan asukaskohtaiseen keskiarvoon. Keskeisenä syynä tähän voidaan pitää väestön ikärakennetta ja valtionosuuksien määräytymisperusteena olevien indeksien, kuten sairastavuusindeksin korkeita lukemia.

Tuusniemen kunnan asukkaista on viime vuosina ollut noin puolet eläkkeensaajia. Vuonna 2020 eläkkeensaajien suhteellinen osuus kunnan väestöstä ylitti 50 %:n määrän. Tämä indikoi Tuusniemen korkeaa huoltosuhdetta, koska työssäkäyvien osuus väestöstä jää keskimääräistä pienemmäksi maakunnan muihin kuntiin verrattuna, kahta poikkeusta lukuun ottamatta.

Eläkkeensaajien väestöosuudet Pohjois-Savon kunnissa v. 2017–2020

Lähde: Eläketurvakeskus

Kaikkien eläkkeensaajien väestöosuus

Kunta	2017	2018	2019	2020
Iisalmi	32,9	33,9	34,7	35,1
Joroinen	37,4	38,2	38,6	39,7
Kaavi	46,8	47,1	47,5	47,4
Keitele	44,1	44,8	46,4	47,0
Kiuruvesi	39,0	39,4	39,9	40,0
Kuopio	27,6	27,9	28,0	28,2
Lapinlahti	35,9	35,9	36,4	36,8
Leppävirta	37,9	38,9	39,8	40,2
Pielavesi	43,9	44,8	45,7	46,5
Rautalampi	43,3	43,1	44,1	45,1
Rautavaara	49,8	50,8	51,7	51,7
Siilinjärvi	26,2	26,7	27,0	27,6
Sonkajärvi	42,2	42,6	43,6	44,5
Suonenjoki	40,0	40,5	40,4	41,1
Tervo	47,6	48,0	48,5	48,8
Tuusniemi	47,1	48,7	49,9	50,7
Varkaus	38,3	39,1	39,7	40,4
Vesanto	49,5	50,0	51,1	52,6
Vieremä	34,1	34,3	35,5	35,6

Työllisten lukumäärän trendi on ollut Tuusniemellä heikkenevä vuodesta 1991 lähtien. Vuonna 1991 kunnan työllisten lukumäärä on ollut korkeimmillaan hieman alle 1400 henkilöä. Vuodesta 2016 vuoteen 2017 työllisten määrä on hieman kasvanut kunnassa, mutta kääntynyt sen jälkeen uudelleen laskuun. Vuonna 2019 työllisten määrä on koko tilastointijakson heikoin, ollen 798 työllistä.

Työlliset muuttujina Vuosi, Tuusniemi, Yhteensä, Yhteensä, Yhteensä, Työlliset.

Lähde: Työssäkäynti, Tilastokeskus

1.4 Työpaikat ja elinkeinojen kehittäminen

Kunnan alueella olevien työpaikkojen määrän kehitys noudattelee muuten valtakunnallista työpaikkojen kehitystä, mutta 2000-luvun alussa Tuusniemellä sijaitsevien työpaikkojen määrä ei kasvanut läheskään niin paljon kuin valtakunnassa keskimäärin. Vuoden 2018 lopussa (tuorein käytettävissä oleva tilastotieto) kunnan alueella oli 632 työpaikkaa, kun vuotta aikaisemmin niitä oli 626. Työpaikkojen määrä on melkein puolittunut 1990-luvun alusta. Alkutuotannon osuus työpaikoista on 19,4 %, jalostuksen työpaikkojen osuus 18,8 % ja palvelujen työpaikkojen osuus 61,8 %. Kunnan työllisyysaste on 60,6 %, ollen maakunnan toiseksi alhaisin vuodelta 2019 olevan tilaston mukaan.

Työllisyysaste (%), 18–64-vuotiaiden työllisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä

Lähde: Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

Kunta	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Iisalmi	65,6	67,0	66,1	65,3	64,2	63,9	66,3	68,3	69,2	69,8
Joroinen	63,1	64,0	64,3	64,0	64,3	65,0	67,0	68,5	71,0	71,3
Kaavi	57,0	58,1	59,1	58,1	56,9	56,4	56,8	57,0	59,7	61,2
Keitele	61,9	64,3	65,4	64,8	66,7	64,9	64,9	67,0	66,0	68,9
Kiuruvesi	61,2	62,5	63,0	61,6	62,0	62,2	64,4	66,8	67,1	69,1
Kuopio	65,3	66,7	67,2	66,3	65,3	65,1	65,9	67,5	69,3	69,2
Lapinlahti	62,3	65,1	64,8	63,5	64,1	64,0	65,9	67,9	69,7	70,0
Leppävirta	64,0	65,6	65,9	65,9	65,0	65,1	66,6	68,8	70,5	70,5
Pielavesi	60,2	62,0	61,2	60,8	61,2	62,5	63,3	64,7	65,5	66,8
Rautalampi	61,0	61,3	61,9	60,3	62,1	62,0	63,4	64,7	67,6	67,5
Rautavaara	55,5	56,1	55,3	54,8	56,8	53,8	53,1	57,5	58,5	58,1
Siilinjärvi	72,6	73,5	74,2	73,6	72,5	71,9	73,4	75,7	76,7	76,4
Sonkajärvi	59,5	61,0	59,9	58,7	59,7	59,6	62,6	63,6	64,9	69,2
Suonenjoki	64,8	64,8	64,3	65,2	64,6	65,0	65,8	66,6	68,2	69,7
Tervo	61,1	61,8	63,0	64,0	63,9	63,8	62,7	64,5	67,1	67,8
Tuusniemi	59,0	60,1	58,2	58,8	56,3	56,1	56,5	59,7	60,8	60,6
Varkaus	59,4	60,0	59,3	58,9	58,7	58,5	60,3	62,3	62,7	65,1
Vesanto	61,4	63,2	61,2	61,7	60,2	62,1	64,2	65,5	68,2	68,2
Vieremä	67,8	69,9	66,4	67,3	68,8	67,9	70,6	72,4	73,3	75,5
POHJOIS-SAVO	64,5	65,9	65,9	65,2	64,7	64,5	65,7	67,5	69,0	69,5

Pohjois-Savon ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Pohjois-Savon työ- ja elinkeinotoimistossa oli syyskuun 2021 lopussa lähes 2 000 työtöntä työnhakijaa vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Pohjois-Savon työttömyysprosentti oli syyskuun lopussa 9,5 % kun se vuotta aikaisemmin oli 11,3 %. Koko maan keskimääräinen työttömyysprosentti oli 10,1 %. Koillis-Savossa työttömyysprosentti oli syyskuun lopussa muuta Pohjois-Savoa korkeampi, 11,4 %. Vuotta aikaisemmin se oli 12,6 %. Työttömien määrä aleni Koillis-Savossa 12 % vuoden 2020 vastaavaan ajankohtaan verrattuna. Tuusniemellä työttömyysprosentti oli syyskuun 2021 lopussa lähes sama kuin vuotta aikaisemmin, 12,4 %. Syyskuussa 2020 kunnan työttömyysprosentti oli 12,6 %. Työttömien määrä oli syyskuun 2021 lopussa 115, kun se oli vuotta aikaisemmin 121.

Tuusniemen elinkeinojen kehittäminen muodostuu elinkeinotoimijoista sekä kunnan toimielimien tekemistä elinkeinopoliittisista päätöksistä. Vuonna 2022 kunnan elinkeinotoimesta ja yrityspalveluista vastaa edellisen vuoden tapaan Tuusniemen Teollisuus Oy. Yhteistyötä tehdään mm. Tuusniemen Yrittäjät ry:n ja Kalakukko ry:n kanssa. Toiminnassa noudatetaan Tuusniemen kuntastrategian 2019 – 2026 linjauksia ja painopistealueita.

1.5 Talous ja investoinnit

Kuntastrategian mukaan tavoitteena tulee olla terve kuntatalous, joka vaatii jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää toimintakulujen leikkauksia ja toimintatuottojen kasvattamista. Kunnan toimialoilla on suuri vastuu toimialakohtaisen talousarvion pitävyydestä ja mahdolliset muutokset tulee ensisijaisesti kattaa toimialan sisältä ja vasta toissijaisesti hakea muutosta talousarvioon valtuustolta. Kunnan talouden tasapaino on alkaneella strategiakaudella keskeinen tavoite, johon kuntaorganisaation tulee tinkimättömästi sitoutua kaikilla tasoilla.

Verotulojen nykytason säilyminen edellyttää myönteistä työllisyyskehitystä sekä väestömäärän muuttovoittoa ja väestörakenteen uudistumista. Verotulot tulevat laskemaan merkittävästi vuoden 2023 alusta, koska kunnallisveroprosentteja leikataan hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi. Myös valtionosuudet tulevat jatkossa ensi vuoden jälkeen vähenemään samasta syystä. Tähän tulee varautua mm. käyttötalousmenojen ja nettoinvestointien hallinnalla.

Kunnan tuloveroprosentti vuonna 2022 on edellisvuoden tapaan 22,00 %. Myös kiinteistöverojen tasot on päätetty pitää ennallaan. Kuntastrategian mukaan tulevina vuosina verojen korottamista tulee välttää. Kunnan talouden paha epätasapaino luo paineita verojen korotuksille osana kunnan talouden tasapainottamistoimia. Alijäämäisen taloussuunnitelman ja valtionosuuksien vähenemisen vuoksi verojen alentaminen ei ole lähivuosina mahdollista.

Taksojen ja maksujen korottamista tulee harkita vuosittain ja tavoitteena on, että taksat ja maksut kattavat pääosin niiden kohteena olevista toimenpiteistä aiheutuvat kustannukset tai kustannuksille yleisesti hyväksytyt omavastuuosuudet. Taksoissa on luonnollista pyrkiä noudattamaan ympäristökuntien vastaavia tasoja.

Henkilöstön tarkoituksenmukaista määrää ja sijoittumista eri tehtäviin tulee jatkossakin tarkastella kattavasti. Uusia toimintatapoja, palvelujen sähköistämistä ja automatisointia tulee edistää kaikilla toimialoilla. Henkilöstön joustavaa liikkuvuutta ja sisäisiä siirtoja pyritään toteuttamaan mahdollisuuksien mukaan.

Kunta on investoinut voimakkaasti koko 2010-luvun. Vielä vuonna 2019 nettoinvestoinnit olivat noin 1,0 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 nettoinvestoinnit olivat 0,7 miljoonaa euroa. Vuoden 2021 talousarviossa varauduttiin noin 0,4 miljoonan euron nettoinvestointeihin. Vuoden 2022 talousarviossa nettoinvestointeihin on varattu yhteensä noin 0,35 miljoonaa euroa. Investointien painopiste on parin edellisvuoden tapaan korjausinvestoinneissa.

Vuosina 2015 - 2019 ei nostettu lainkaan uutta talousarviolainaa. Vuonna 2019 on nostettu investointien rahoitukseen lyhytaikaista lainaa 0,5 miljoonaa euroa, mikä maksettiin vuoden lopulla pois. Vuonna 2020 nostettiin 1,5 miljoonaa euroa talousarviolainaa. Vuoden 2021 talousarviossa lainaa on varauduttu nostamaan enintään 1,5 miljoonaan euroa. Summasta on nostettu 500.000 euroa lyhytaikaisena lainana. Vuodelle 2022 talousarviolainaa on varauduttu nostamaan 1,6 miljoonaa euroa. Tulevina vuosina tarve lainanottoon pienenee, mikäli investoinnit pysyvät suunnitellusti alhaisella tasolla ja käyttötaloutta saadaan nykyistä paremmin tasapainoon.

1.6 Tulevaisuuden näkymät

Tuusniemen valtuuston hyväksymässä kuntastrategiassa ohjataan kunnan toimintaa ja taloutta vuosina 2019 - 2026. Lähtökohdaksi on asetettu palvelutuotannon tehostaminen sekä elinkeinoihin panostaminen. Kuntastrategia sisältää linjauksia, jotka ohjaavat kunnan luottamushenkilöiden sekä henkilöstön toimintaa. Kuntastrategian päivittäminen on aloitettu syksyllä 2021.

Strategian käytännön toteuttamisen päävastuu on kunnanhallituksella, lautakunnilla sekä kunnan johtoryhmällä. Strategian johdonmukainen toteuttaminen vaatii luottamusjohdon sekä virkamiesjohdon selkeää työnjakoa ja sitoutumista omien tehtävien hoitamiseen. Kuntastrategia on yhteinen näkemys siitä mihin suuntaan Tuusniemen kunta on menossa.

Viime vuosien tilinpäätöksistä laskettujen keskeisten tunnuslukujen mukaan Tuusniemen kunnan talous on epätasapainossa. Tähän merkittävänä syynä on valtionosuuksien ja verotuloker Tymän kasvua merkittävästi nopeammin kasvaneet palvelutuotannon kustannukset sosiaali- ja terveyspalveluissa. Aiempien vuosien ylijäämät antavat kuitenkin vain hieman aikaa reagoida taloustilanteeseen. Kuntastrategiassa kiinnitetään myös erityistä huomiota kuntatalouden tasapainoon strategiakaudella.

Kunnan toimintaan ja talouteen tulee vaikuttamaan merkittävästi tuleva sosiaali- ja terveyspalvelu-uudistus. Siihen liittyvä lainsäädäntö on saatu valmiiksi ja väliaikainen valmistelutoimielin on aloittanut Pohjois-Savossakin hyvinvointialueen muodostamistyön. Aikataulu maakunnallisten hyvinvointialueiden aloitukselle on vuoden 2023 alku.

Visio

Tulevaisuuden visiona Tuusniemi haluaa olla vahvasti tavoitteellinen suunnannäyttäjä ja näyttää esimerkkiä rohkeasta uudistumiskyvystä. Näin Tuusniemi voi menestyä kuntamurroksessa uudistuen.

Arvot

Rohkeus ja rakkaus ovat yhtä aikaa sekä arvoja strategiassa, että brändiviesti. Rohkeus vahvistaa elinvoimaa ja rakkaus vahvistaa hyvinvointia.

Toimintaperiaate

Kunta toimii avoimesti ja rohkeasti, tavoitteenaan hyvä vuorovaikutussuhde asukkaiden, yrittäjien, henkilöstön ja luottamushenkilöiden kesken. Kunta tekee yhteistyötä ja verkostoituu ympäröivien kuntien ja kaupunkien kanssa, sekä osallistuu alueellisen yhteistyön kehittämiseen.

Kuntarakenteet

Kunnassa otetaan huomioon muuttuva toimintaympäristö ja tehdään tarvittaessa korjaavat päätökset. Palvelut tuotetaan taloudelliset ja toiminnalliset näkökulmat huomioon ottaen joko omana tai ostettuna palveluna. Kuntayhteistyötä tehdään mahdollisimman kevyellä organisaatiolla niin, että siitä on taloudellista ja toiminnallista hyötyä. Muutoksiin vastataan joustavasti ja ketterästi.

2 Organisaatio ja henkilöstö

2.1 Organisaatorakenne

Kuntalain vaatimusten mukaisesti laadittu uusi hallintosääntö hyväksyttiin kunnanvaltuuston kokouksessa 8.5.2017 § 10 ja se tuli voimaan 1.6.2017. Sen jälkeen kunnanvaltuusto on päivittänyt hallintosääntöä tarvittaessa.

Päivitetty ja ajan tasalla oleva organisaatiokaavio lisätään vuosittain tilinpäätös- ja talousarvioasiakirjojen liitteeksi.

Tuusniemen kunnan organisaatio muodostuu kunnanvaltuustosta, kunnanhallituksesta, keskusvaali-, tarkastus-, sosiaali-, sivistys- ja teknisestä lautakunnasta.

Kunnan henkilöstö jakautuu keskushallintoon, sosiaalitoimeen, sivistystoimeen sekä tekniseen toimeen, joita johtavat toimialajohtajat toimivat lautakuntiensa esittelijöinä.

Kunnanjohtaja toimii kunnanhallituksen esittelijänä, johtoryhmän esimiehenä sekä vastaa mm. ylikunnallisesta yhteistyöstä, konserniohjauksesta ja valvonnasta, edunvalvonnasta ja verkostoista, viestinnästä ja tiedottamisesta sekä valmiussuunnittelusta.

Lisäksi kunnan organisaatioon kuuluvat ylikunnalliset toimijat, joista erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon seurantavastuu kuuluu sosiaalijohtajalle, Kuopion kansalaisopiston ja kirjaston seurantavastuu sivistystoimen toimialajohtajalle (rehtori) ja Koillis-Savon Vesi Oy:n, Tuusniemen Aluelämpö Oy:n sekä Jätekkukko Oy:n seurantavastuu tekniselle johtajalle.

Kunnan johtoryhmään kuuluvat kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja Tuusniemen Teollisuus Oy:n toimitusjohtaja. Koronapandemian aikaan on lisäksi kokoontunut kunnan valmiusryhmä, jonka muodostavat kunnanjohtaja, toimialajohtajat, vanhustyön johtaja ja osastonhoitaja (terveydenhuolto). Henkilöstöohjelman mukaan laajoissa henkilöstöä koskevissa asioissa henkilöstön edustajalla on oikeus olla läsnä johtoryhmän kokouksessa.

2.2 Henkilöstöohjelma

Tuusniemen kunnan henkilöstöohjelman tavoitteena on toimiva, osaava ja vuorovaikutteinen työyhteisö, jossa työskentely on mielekästä ja palkitsevaa. Jokainen työntekijä ja esimies on oman työpaikkansa kehittäjä, etsien uusia tapoja ja menetelmiä suorittaa palvelutehtävänsä tehokkaammin ja joustavammin.

Henkilöstön on määrältään ja osaamiseltaan vastattava palvelutuotannon tarpeita ja taloudellisia resursseja sekä oltava motivoitunut työskentelemään asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Työnantajan ja henkilöstön tavoitekeskustelun tulee olla kahdensuuntaista, jatkuvaa ja rakentavaa. Henkilöstöohjelman onnistuneen toteuttamisen edellytyksenä on myös osallistuva, ihmisläheinen ja oikeudenmukainen johtaminen. Henkilöstölle on tarjottava mahdollisuudet itSENSÄ kehittämiseen ja kannustusta vastuun ottamiseen sekä oma-aloitteisuuteen.

Henkilöstöohjelman päivittämisen valmistelevat YHTY-toimikunta ja keskushallinto. Toimintaympäristön muutokset sekä kunnanvaltuuston ja kunnanhallituksen päätökset huomioidaan henkilöstöohjelman päivittämisen yhteydessä. Henkilöstöohjelman päivitys vuodelle 2022 käsitellään YHTY-toimikunnassa 30.11.2021, johtoryhmässä 1.12.2021 ja kunnanhallituksessa 13.12.2021.

Tuusniemen kunta soveltaa henkilöstöohjelmaa myös järjestäytymättömään henkilöstöön. Henkilöstöohjelman lisäksi kunnassa noudatetaan kunta-alan virka- ja työehtosopimuksia sekä voimassa olevaa hallintosääntöä.

2.3 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Laki taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittamisestä tuli voimaan 1.1.2014. Sen tarkoituksena on edistää työntekijöiden ammatillisen osaamisen kehittämistä. Tällä tarkoitetaan työntekijöille tarjottavaa suunnitelmallista koulutusta, joka on tarpeen työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vastaamaan työn ja työtehtävien asettamia vaatimuksia ja ennakoitavissa olevia muuttuvia osaamistarpeita.

Laki koulutuksen korvaamisesta mahdollistaa koulutuskorvauksen niille työnantajille, joilla ei ole oikeutta koulutusvähennykseen elinkeinoverolain perusteella. Koulutuskorvauksen saamisen edellytyksenä on, että työnantajan järjestämä koulutus perustuu koulutussuunnitelmaan.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma on osa henkilöstöohjelmaa ja se päivitetään vuosittain.

2.4 Tietoturva

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (GDPR) astui voimaan 25.5.2018 koko Euroopan unionin alueella sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Asetus määrittelee rekisteröidyn eli henkilön oikeudet ja rekisterinpitäjän eli tietojenkäsittelystä vastaavan velvollisuudet. Tietosuoja-asetuksen tavoitteena on suojata rekisteröityjen oikeuksia digitalisoituneessa ympäristössä sekä yhdenäistää käytäntöjä koko EU:n alueella.

Kunnanhallitus hyväksyi 10.6.2019 § 87 Tuusniemen kunnan tietosuoja- ja tietoturvapoliittikan, jossa määritellään tietosuojaa ja tietoturvallisuutta koskevat periaatteet, vastuut ja tavoitteet.

Tuusniemen kunnan tietosuojavastaavana toimii Johanna Joukanen-Miettinen.

3 Vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023-2024 taloussuunnitelman laadinta-perusteet

Valtiovarainministeriön Vuoden 2022 kuntatalousohjelman mukaan viimeiset kaksi vuotta ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätyksellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talousluvuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Viime vuoden hyvään tulokseen vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta vuonna 2020 aiheutuneet taloudelliset menetykset.

Koronakriisin varjostaessa talouskehitystä kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveystaloudet sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Hallitus päätti puoliväliriihessä keväällä 2021 jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Siirron yhteydessä luodaan rahoitusmalli, joka kannustaa kuntia kehittämään toimintaansa työllisyyttä edistäväksi siten, että uudistuksella saavutetaan 7 000–10 000 lisätyöllistä. Valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin. Lisäksi työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktivoimisen välinen kytkös poistettaisiin. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidas talouskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

3.1 Talousarvion laadintaperusteet

Kunnanhallitus hyväksyi kokouksessaan 20.9.2021 § 208 käyttötalousraamin vuoden 2022 talousarvion laadintaa varten. Käyttötalousraami laadittiin alustavien vero- ja valtionosuustietojen perusteella.

Toimialojen tulee seurata määrärahojen toteutumista vastuullisesti ja mahdolliset määrärahayli-tykset tulee pyrkiä kattamaan oman toiminnan säästöillä ja kululeikkauksilla. Mikäli toimiala ei pysty kattamaan määrärahaylytystä omilla toimillaan ja talousarvio uhkaa ylittyä, on ylitykselle haettava määrärahamuutos viipymättä kunnanvaltuustolta.

Kuntastrategian mukaan tavoitteena on tasapainossa oleva kuntatalous, joka vaatii jatkossakin toiminnallisia ja taloudellisia muutoksia. Sopeutustoimet ovat välttämättömiä ja niitä tulee jatkaa, jotta kunnan talous saadaan tasapainoon.

Veroprosentit 2011-2022

	<u>2011- 2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016- 2018</u>	<u>2019- 2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Tulovero-%	19,75	20,00	21,00	22,00	22,00	22,00	22,00
Kiinteistövero-%							
Vakinainen asunto	0,50	0,50	0,55	0,65	0,65	0,65	0,65
Muut rakennukset	1,10	1,10	1,10	1,25	1,25	1,25	1,25
Yleinen kiinteistövero	0,70	0,90	1,00	1,15	1,15	1,15	1,15
Yleishyödyllisten yhteisö- jen kiinteistövero					0,00	0,00	0,00

Erilaisten vähennysten johdosta kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Efektiivinen veroaste tarkoittaa maksuunpannun kunnallisveron suhdetta ansiotuloihin.

Tuusniemen efektiivinen veroaste -% 2014 – 2020

<u>2014</u>	<u>2015</u>	<u>2016</u>	<u>2017</u>	<u>2018</u>	<u>2019*</u>	<u>2020*</u>	<u>2021*</u>
13,27	13,94	13,82	13,15	13,22	13,19	13,23	13,40

**) Ennuste*

Taloussuunnitteluvuodet 2022-2023 on laadittu tiedossa olevien toiminnallisten muutosten, talousnäkymien ja ennusteiden mukaisesti.

Vuoden 2022 talousarviossa koko kunnan toimintatuottojen arvioidaan pienenevän 285.113 euroa vuoden 2021 arvioidusta tasosta. Toimintamenot ovat noin 1.386.003 euroa suuremmat kuin vuoden 2021 talousarviossa.

Tuusniemen kunnan strategiassa on linjattu, että tuloveroprosentin vuosittainen nostaminen jäädytetään, mikäli käyttötalous saadaan hallintaan ja tulot kattamaan menot. Myös kiinteistövero-
jen jatkuvaa nostamista tulee jatkossakin välttää.

Tuusniemen kunnan tuloveroprosentti vuonna 2022 on 22,00 prosenttia. Käyttötalous ei ole tasapainossa, mutta toisaalta kunnan nykyinen tuloveroprosentti on niin korkea, että sen nostaminen vaikuttaisi negatiivisesti kunnan vetovoimaan. Kuntaliiton uusimman veroennusteen

mukaan tuloverot pienenisivät noin 41.609 euroa, yhteisöveron ja kiinteistöveron tuotto pienenisivät verrattuna kuluvan vuoden tasoon.

Valtionosuuksien arvioidaan vuonna 2022 olevan 10.891.106 euroa, joka sisältää veromene- tysten kompensaaatiota 1.718.605 euroa. Valtionosuudet kasvavat näin ollen n. 708.536 eu- rolla vuodesta 2021.

Korkokulut eivät merkittävästi muutu tulevina vuosina, mikäli merkittävään lainanottoon ei tar- vita turvautua. Sen sijaan korkotuotot pienenevät kassavarojen vähentyessä ja korkojen ollessa alhaisia. Rahoitustuottoihin kirjattavien osinkojen ja muiden pääomatuottojen oletetaan pysyvän lähes samalla tasolla.

Suunnitelman mukaiset poistot (1.026.874 euroa) on laskettu kunnanvaltuuston 13.11.1996 § 49 ja 17.12.2012 § 50 hyväksymien poistosuunnitelmien mukaisesti. Uusi 17.12.2012 hyväk- sytty SUMU-poistosuunnitelma koskee uusia 1.1.2013 jälkeen toteutuneita investointihank- keita. 31.12.2012 saakka toteutuneiden investointihankkeiden SUMU-poistot lasketaan vuonna 1996 hyväksytyt poistosuunnitelman mukaisesti jatkossakin. SUMU-poistojen päivitys IV-nuo- houksen osalta kunnanhallituksen päätös 7.12.2020 § 182 voimaan 1.1.2021.

Poistoeron kirjauksiin sisältyy aikaisempien vuosien investointivarausten käytöstä muodostunut poistoeron kirjaus (111.116 euroa).

Poistoeromuutosten jälkeen vuoden 2022 talousarvioesitys on 1.565.703 euroa alijäämäinen.

Taloussuunnitteluvuosina SUMU-poistot tulevat vähenemään, mikäli uusia merkittäviä inves- tointeja ei tehdä (oletus). Toisaalta uuden poistosuunnitelman mukaiset lyhyemmät poistoajat 1.1.2013 jälkeen valmistuneista investointihankkeista ovat kasvattaneet poistoja.

Palvelutuotantoa ja toimialojen toimintaa tullaan kehittämään kunnan strategialinjauksien mu- kaisesti ja huomioiden yleiset yhteiskunnalliset muutokset.

Palkkiosääntö, jossa käsitellään luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kokouspalkkiot ja nii- den maksatuskäytäntö, on esitetty talousarvion osiossa V, "Organisaatio ja palkkiosääntö".

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat kuntalain 110 §:n mukaisesti kunnanvaltuuston hyväksymät toi- minnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot. Sitovuus- taso päätetään talousarvion hyväksymisen yhteydessä.

Talousarvion sitovuustason määrittelyn yhteydessä määritellään myös tilivelvolliset. Luettelo ti- livelvollisista on liitetty osioon V "Organisaatio ja palkkiosääntö". Tilivelvolliset on merkitty myös talousarvion käyttötalousosan tehtäväkohtaisiin talousarvioesityksiin.

Talousarvion sitovuus 1.1.2022 alkaen

Taulukossa 4 "Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma" on esitetty käyttötalouden, investointien ja rahoitusosan sitovuustasot.

Toimialoille asetetut sitovat tavoitteet, mittarit ja tavoitetasot on esitetty toimialakohtaisissa ta- lousarvioesityksissä.

Käyttötalousosa

Käyttötalousosassa toimialojen sitovuustasona on bruttomääräraha eli toimintatuotot ja toimin- takulut, ilman arvonnisäveroja. Poikkeuksellisesti ateriapalvelut ja vesihuolto ovat nettositovia. Näiden toimintojen tulisi kattaa omilla toimintatuotoillaan kaikki toimintakulut.

Investointiosa

Investoinneissa yli 150.000 euron hankkeet, niiden hanketavoitteet ja kustannusarviot ovat kunnanvaltuustoon nähden sitovia hankekohtaisesti.

Alle 150.000 euron hankkeet ovat valtuustoon nähden sitovia taseen pysyvien vastaavien "Aineelliset hyödykkeet" ryhmän omaisuuslajien mukaisesti, esimerkiksi rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet, koneet ja kalusto. Alle 150.000 euron hankkeiden hankekuvaukset ja kustannusarviot eivät ole kunnanvaltuustoon nähden sitovia, vaan ne käsitellään ja hyväksytään asianomaisen hallintokunnan lautakunnassa, esim. teknisessä lautakunnassa, hankekohtaisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kunnanvaltuustoon nähden sitova verotulojen, valtionosuuksien, rahoituskulujen ja -tuottojen, satunnaisten erien ja tilinpäätössiirtojen osalta.

Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma on kunnanvaltuustoon nähden sitova antolainauksen muutosten (uudet antolainat ja lainojen lyhennykset), lainakannan muutosten (uudet talousarviolainat ja lainojen lyhennykset) ja oman pääoman muutosten osalta. Tunnuslukujen tavoitearvojen osalta valtuustoon nähden sitovia eriä ovat toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ja lainanhoitokate.

3.3 Maksut ja taksat

Vesihuollon, teknisen toimen, rakennusvalvonnan, ympäristösuojeluviranomaisten ja maa-ainesten taksat hyväksyttiin teknisessä lautakunnassa 3.11.2021. Myös kunnan tilojen käyttökorkvauksia ja valokopio-, laminointi- ym. maksujen hintataso määritellään talousarvion hyväksymisen yhteydessä. Liitteessä mainitsemattomia taksoja/maksuja ja sisäisen laskutuksen maksuja sekä jakoperusteita (esim. ateriahinnasto) tarkistetaan talousarviovuoden kuluessa, toteutuneisiin kustannuksiin perustuen. Talousarvion osiossa IV on esitetty 1.1.2022 voimaan tulleet maksut ja taksat.

3.4 Sisäinen valvonta ja riskien hallinta

Julkisen toiminnan luotettavuuden edellytys on riittävä ja näkyvä valvonta, jonka avulla pyritään saamaan kohtuullinen varmuus toiminnan järjestämisestä päätösten ja organisaatiolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Valvonta jakaantuu ulkoiseen ja sisäiseen valvontaan. Ulkoinen valvonta on toimivasta johdosta riippumatonta ja sitä toteuttavat valtuuston valitsema tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja. Ulkoista valvontaa toteuttavat myös kuntalaiset (muutoksenhaku, julkisuusperiaate), aluehallinnon viranomaiset ja muut viranomaiset.

Operatiiviseen johtamiseen kuuluva sisäinen valvonta ja sen järjestäminen on kunnan toimivan johdon ja tilivelvollisten tehtävänä ja vastuulla. Kuntalain 123 §:n mukaan kunnan tilintarkastajan on tarkastettava onko kunnan sisäinen valvonta, riskienhallinta ja konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Kunnan hallinnon ja talouden valvonta sekä riskien hallinta järjestetään siten, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. Sisäisen valvonnan menetelmiä käytetään soveltuvin osin myös kuntakonsernin tytäryhtiöiden valvonnassa.

Sisäisen valvonnan periaatteiden ja linjausten määrittely kuuluu kunnanvaltuustolle ja järjestämisvastuu kunnanhallitukselle. Kunnan johdon vastuulla on luoda edellytykset toimivalle sisäiselle valvonnalle.

Toimialajohtajat vastaavat siitä, että sisäinen valvonta ja riskien hallinta huomioidaan, toteutetaan ja raportoidaan taloussuunnittelusta tilinpäätökseen, kattaen koko tilikauden.

Valtuusto on hyväksynyt 15.3.2021 § 11 "Tuusniemen kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan perusteet 1.4.2021 alkaen" -ohjeen. Kunnanhallitus on antanut tarkempaa ohjeistusta sisäisestä valvonnasta ja sen raportoinnista 28.6.2021 § 141. Erillinen, tarkempi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpano-ohje laaditaan vuoden 2022 aikana.

3.5 Kunnan konsernin ohjaus

Valtuusto on hyväksynyt uuden konserniohjeen 11.5.2020 § 12. Konserniohjeella on luotu puitteet kuntakonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen omistajaohjaukselle kunnan tavoitteiden mukaisesti. Ohjeella on muun muassa yhtenäistetty konserniyhteisöjen hankintointia, hallintoa, johtamiskäytäntöjä, sisäistä valvontaa, rahoitusta, raportointia, riskienhallintaa ja konsernitilinpäätöksen laadintaa. Konserniohje on tullut voimaan 1.7.2020.

Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen tulee antaa puolivuositain kirjallinen raportti toiminnastaan ja taloudestaan kunnanhallitukselle.

Konsernille asetetaan seuraavat tavoitteet:

Konsernin toimintatulot toimintamenoista, %: vähintään 20 %

Konsernin vuosikate poistoista, %: vähintään 40 %

Konsernin omavaraisuusaste, %: vähintään 45 %

Konsernin laina €/asukas: alle 4.500 €

4 Määrärahojen ja tuloarvioiden yhteenvetolaskelma

Talousarvion yhteenvetolaskelmaan on koottu käyttötalous-, investointi-, tuloslaskelma- ja rahoitusosan valtuustoa nähden sitovat erät. Taulukkoon on merkitty myös määrärahojen ja tuloarvioiden sitovuustasot eli ovatko arviot brutto- vai nettomääräisiä.

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Keskusvaalilautakunta	B	-10 387	
Tarkastuslautakunta	B	-19 687	
Kunnanhallitus			
Keskushallinto	B	-1 139 851	679 060
Elinkeinoitoimi ja kehittämispalvelut	B	-205 900	1 100
Muu yleis- ja keskushallinto	B	-64 141	17 360
Ateriapalvelut	N		15 583
Sosiaalilautakunta			
Lasten ja perheiden palvelut	B	-1 731 806	11 500
Vanhustyö	B	-4 292 457	877 268
Vammaispalvelut	B	-1 129 332	33 200
Aikuissosiaalityö	B	-409 370	18 500
Muu sosiaalitoimi	B	-583 172	
Terveystoimi	B	-8 073 000	225 800
Sivistystoimi			
Perusopetus	B	-3 025 363	981 884
Lukiokoulutus	B	-836 957	50 000
Varhaiskasvatus	B	-647 193	57 000
Kansalaisopisto	B	-255 664	112 000
Kirjasto	B	-197 486	
Vapaa-aikatoimi	B	-246 155	21 000
Tekninen toimi			
Yhdyskuntatekniset palvelut	B	-613 796	11 000
Kiinteistötoimi	B	-776 644	834 984
Ympäristöpalvelut	B	-185 560	35 650
Vesihuolto	N		141 000
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		8 658 231
Valtionosuudet	B		10 891 106
Korkotulot	B		750
Muut rahoitustulot	B		175 479
Korkomenot	B	-40 000	
Muut rahoitusmenot	B	-15 479	
Satunnaiset erät	B		

	Sitovuus 1)	Määrärahat	Tuloarviot
INVESTOINTIOSA			
Maa- ja vesialueet	B	-20 000	30 000
Osakkeet ja osuudet	B	-20 000	20 000
Koneet ja kalusto	B	-45 000	
Muut hallinto- ja laitosrakennukset	B	-130 000	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	-211 000	65 000
Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	B	-35 000	
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		1 600 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N	-525 000	
Oman pääoman muutokset	B		
Vaikutus maksuvalmiuteen		-79 055	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		-25 564 455	25 564 455

1) N= sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio, B= bruttomääräraha/-tuloarvio

5 Tuloslaskelma

Tuloslaskelma on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo-rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman kokonaistaloudelliset tavoitteet ovat tulo-rahoituksen riittävyttä, vakavaraisuutta ja maksuvalmiutta koskevat tavoitteet. Tuloslaskelmaosan tunnusluvuissa määritellään suunnittelukauden tavoitearvot.

Toimintatuottojen arvioidaan pienenevän vuoden 2021 tasolta.

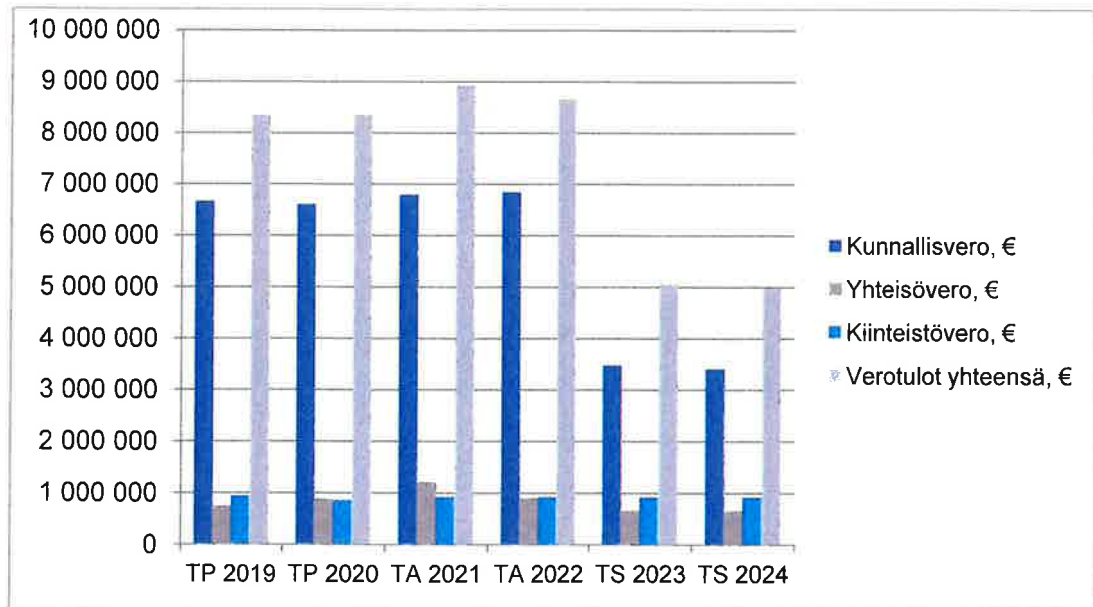
Toimintakulujen arvioidaan kasvavan kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna 5,8 % (1.386.003 euroa). Henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan 6,2 % ja palvelujen ostojen kasvavan noin 8,9 % (sijaismaksatuspalkat varattu avustuksiin, vanhuspalveluiden lyhytaikaiset sijaiset ostopalveluna Sarastialta).

Toimintakate kasvaa 1.671.116 euroa vuoden 2021 talousarviosta.

Verotulot on arvioitu Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaisesti. Yhteensä verotuloja vuonna 2022 arvioidaan kertyvän n. 8,7 miljoonaa euroa.

VEROTULOT 2019 - 2024

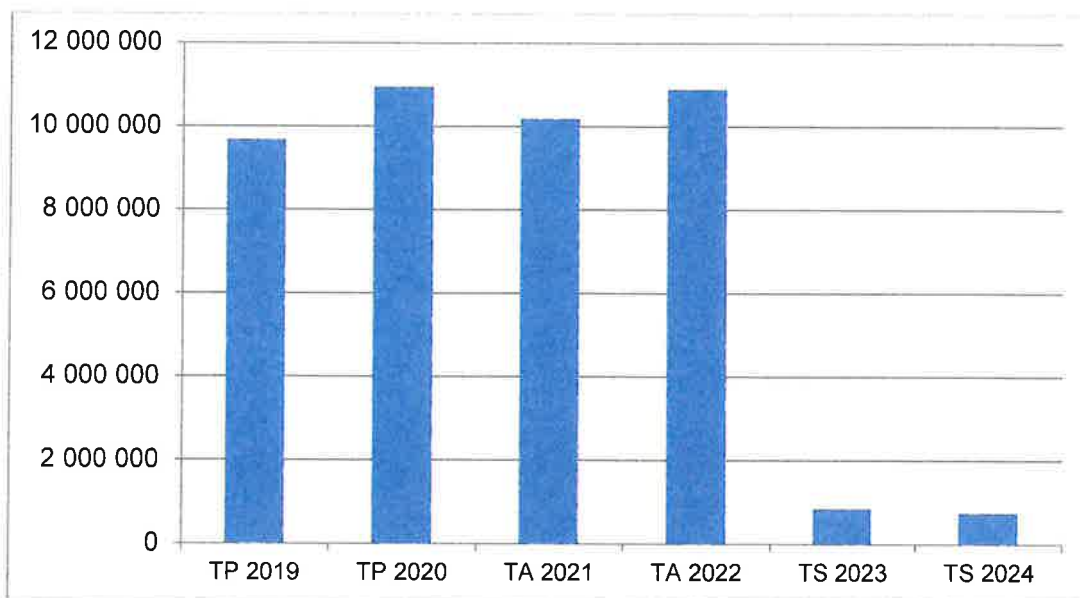
	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kunnallisvero €	6 658 481	6 606 405	6 715 560	6 844 514	3 477 140	3 406 810
Yhteisövero €	739 453	882 243	1 045 620	895 597	659 196	650 103
Kiinteistövero €	934 502	856 326	938 660	918 120	918 120	918 120
Verotulot yhteensä €	8 332 435	8 345 274	8 699 840	8 658 231	5 054 456	4 975 033

Valtionosuuksia vuonna 2022 arvioidaan kertyvän 10,9 miljoonaa euroa eli 7,0 % edellisvuotta enemmän. Arvioinnissa on käytetty Kuntaliiton ennakkolaskelmia. Valtionosuuksien lopulliset laskentaperusteet ja päätökset kuntakohtaisista valtionosuuksista valtiovarainministeriö vahvistaa joulukuun lopussa 2021.

VALTIONOSUUDET, euroa vuosina 2019 – 2024

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Valtionosuudet	9 676 562	10 942 517	10 182 570	10 891 106	850 000	750 000

Korkomenoihin on varattu vuosina 2012-2021 nostettujen talousarviolainojen (yht. 7,0 milj. €) korkokulut. Yhteensä korkokuluja arvioidaan kertyvän noin 40.000 euroa. **Korkotuotot** 750 euroa maksuliikennetilin korot.

Rahoituskuluihin 15.479 euroa sisältyvät vesihuollon kunnalle maksama sisäinen korvaus peruspääomasta ja mahdolliset viivästyskorot.

Rahoitustuottoihin 175.479 euroa sisältyy vastaava erä vesihuollon peruspääomasta, osinkotuotot, osuuspääomien korot ja peruspääoman korot kuntayhtymiltä.

Vuosikate on 649.945 euroa negatiivinen. Vuosikate ei kata suunnitelman mukaisia poistoja, joiden arvioidaan olevan 1.026.874 euroa.

Tilikauden tulos on talousarvioesityksen mukaan -1.676.819 euroa negatiivinen. Poistoeron muutoksen (111.116 euroa) huomioimisen jälkeen **tilikauden alijäämä** on -1.565.703 euroa.

5.1 Tuloslaskelma

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot					
Myyntituotot	2 058 101	3 312 015	3 312 104	2 715 274	2 733 274
Maksutuotot	875 131	862 600	831 600	125 000	126 700
Tuet ja avustukset	400 394	377 200	337 300	262 300	262 300
Muut toimintatuotot	702 334	804 874	590 572	840 464	842 264
Toimintatuotot yhteensä	4 035 959	5 356 689	5 071 576	3 943 038	3 964 538
Valmistus omaan käyttöön	760				
Toimintakulut					
Henkilöstökulut					
Palkat ja palkkiot	-5 504 908	-5 595 922	-6 122 492	-3 131 749	-2 877 299
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-1 445 723	-1 480 787	-1 392 428	-720 954	-676 294
Muut henkilösivukulut	-200 737	-231 010	-243 000	-120 698	-110 598
Palvelujen ostot	-12 916 831	-14 209 064	-15 469 722	-3 507 235	-3 513 385
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 003 030	-1 012 082	-1 030 420	-636 873	-635 373
Avustukset	-904 757	-683 692	-663 200	-110 000	-110 000
Muut toimintakulut	-716 147	-793 048	-470 346	-340 442	-340 442
Toimintakulut yhteensä	-22 692 134	-24 005 605	-25 391 608	-8 567 951	-8 263 391
TOIMINTAKATE	-18 655 415	-18 648 916	-20 320 032	-4 624 913	-4 298 853
Verotulot	8 345 274	8 699 840	8 658 231	5 054 456	4 975 033
Valtionosuudet	10 942 517	10 182 570	10 891 106	850 000	750 000
Rahoitustuotot ja -kulut					
Korkotuotot	100	1 000	750	750	750
Muut rahoitustuotot	198 078	195 000	175 479	175 479	175 479
Korkokulut	-35 073	-55 000	-40 000	-40 000	-40 000
Muut rahoituskulut	-742	-15 479	-15 479	-15 479	-15 479
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	162 364	125 521	120 750	120 750	120 750
VUOSIKATE	794 741	359 015	-649 945	1 400 293	1 546 930
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 062 097	-1 071 034	-1 026 874	-966 792	-883 018
Arvonalentumiset					
Satunnaiset erät					
Satunnaiset tuotot					
Satunnaiset kulut					
TILIKAUDEN TULOS	-267 357	-712 019	-1 676 819	433 501	663 912
Poistoeron lisäys tai vähennys	111 116	111 116	111 116	111 116	111 116
Varausten lisäys tai vähennys					
Rahastojen lisäys tai vähennys					
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-156 241	-600 903	-1 565 703	544 617	775 028
=valtuustoon nähden sitovat erät					
Tavoitteet ja tunnusluvut (TA 2022 TS 2023-2024 tavoitearvot)					
Toimintatuotot/-kulut, %	17,79 %	22,31 %	19,97 %	46,02 %	47,98 %
Vuosikate / poistot, %	74,83 %	33,52 %	-63,29 %	144,84 %	175,19 %
Vuosikate, €/asukas, tavoitearvo	327	147	-269	581	645
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 385	750	458	693	1 027
Asukasmäärä 31.12., tavoitearvo	2434	2440	2415	2410	2400

**VESIHUOLTOLAITOS MUU
TASEYKSIKKÖ**

Tuloslaskelma

	TP 2020	TA 2021 +	TA 2022	TS 2023	TS 2024
		MUUTOS			
Liikevaihto					
Myyntituotot	360 368	337 670	343 000	360 000	368 000
Valmistus omaan käyttöön	210				
Toimintakulut					
Materiaalit ja palvelut	-154 724	-131 586	-133 240	-136 240	-137 240
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-95 614	-80 642	-81 730	-81 730	-81 730
Palvelujen ostot	-59 111	-50 944	-51 510	-54 510	-55 510
Henkilöstökulut	-66 903	-66 054	-66 660	-66 660	-66 660
Palkat ja palkkiot	-52 969	-52 013	-52 830	-52 830	-52 830
Henkilösivukulut					
Eläkekulut	-11 798	-11 921	-11 760	-11 760	-11 760
Muut henkilösivukulut	-2 136	-2 120	-2 070	-2 070	-2 070
Poistot ja arvonalentumiset					
Suunnitelman mukaiset poistot	-138 408	-126 818	-124 472	-108 794	-94 039
Arvonalentumiset					
Liiketoiminnan muut kulut					
Liiketoiminnan muut kulut	-4 906	-2 400	-2 100	-2 100	-2 100
Liikelylijäämä (-alijäämä)	-4 363	10 812	16 528	46 206	67 961
Rahoitustuotot ja -kulut					
Muut rahoitustuotot					
Muut rahoituskulut					
Korvaus jäännöspääomasta	-15 479	-15 479	-15 479	-15 479	-15 479
Ylijäämä (-alijäämä)	-19 842	-4 667	1 049	30 727	52 482
Tilikauden tulos	-19 842	-4 667	1 049	30 727	52 482
Tilikauden yli- alijäämä	-19 842	-4 667	1 049	30 727	52 482

5.2 Talousarvioesitys

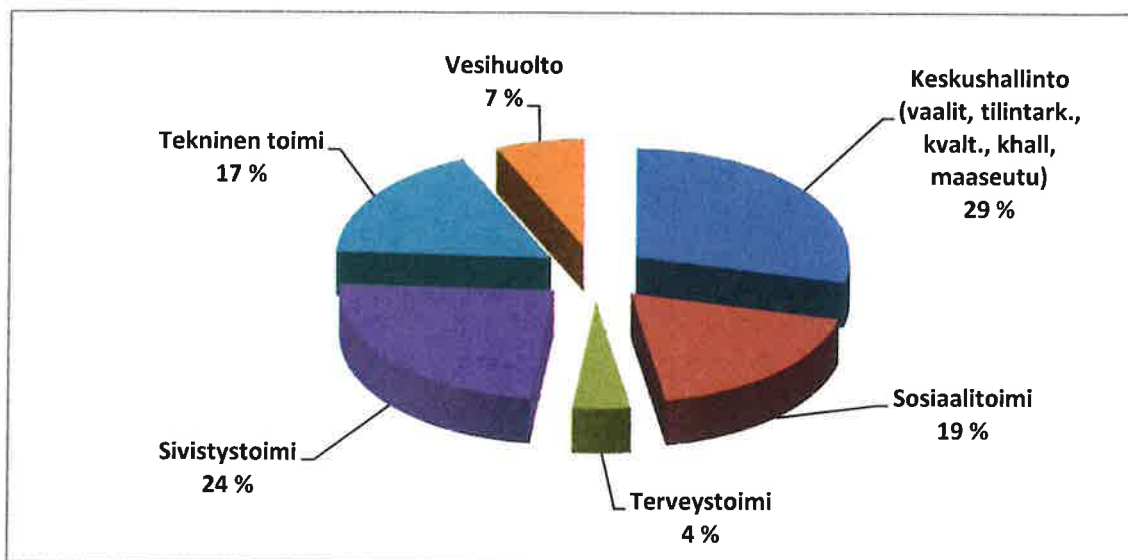
TILINPÄÄTÖKSET 2019 - 2020, TALOUSARVIO 2021 ja TALOUSSUUNNITTELU 2022-2024

	TP 2019	TP 2020	TA 2021 + muutokset	RAAMI 2022 (kh 20.9.2021 § 208)	TA 2022 	Muutos % TA 2021 / TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot yhteensä	5 824 223	5 795 014	5 356 689	5 380 000	5 071 576	-5,3	3 943 038	3 964 538
Keskushallinto (vaalit, tilintark., kvalt., khall.)	-2 345 983	-2 184 333	-2 390 783	-2 415 000	-2 185 653	-8,6	-1 911 229	-1 920 949
Sosiaalitoimi	-6 714 198	-7 101 460	-6 890 559	-6 959 000	-8 146 137	18,2		
Terveystoimi	-8 227 695	-8 676 400	-7 800 157	-8 033 000	-8 073 000	3,5		
Perusterveydenhuolto	-3 612 017	-3 632 975	-3 170 066	-3 203 000	-3 243 000	2,3		
Erikoissairaanhoido	-4 615 678	-5 043 425	-4 630 091	-4 830 000	-4 830 000	4,3		
Sivistystoimi	-4 991 488	-4 732 942	-5 163 786	-5 215 000	-5 208 818	0,9	-5 181 410	-4 863 580
Tekninen toimi	-1 670 616	-1 528 761	-1 560 280	-1 576 000	-1 576 000	1,0	-1 270 312	-1 272 862
Vesihuolto	-208 998	-226 533	-200 040	-202 000	-202 000	1,0	-205 000	-206 000
Toimintakulut yhteensä	-24 158 978	-24 450 429	-24 005 605	-24 400 000	-25 391 608	5,8	-8 567 951	-8 263 391
TOIMINTAKATE	-18 334 755	-18 655 415	-18 648 916	-19 020 000	-20 320 032	9,0	-4 624 913	-4 298 853
Rahoitus								
Verotulot	8 332 435	8 345 274	8 699 840	8 600 000	8 658 231	-0,5	5 054 456	4 975 033
Valtionosuudet	9 676 562	10 942 517	10 182 570	10 650 000	10 891 106	7,0	850 000	750 000
Korkotuotot	834	100	1 000	750	750	-25,0	750	750
Rahoitustuotot	179 194	198 078	195 000	190 000	175 479	-10,0	175 479	175 479
Korkokulut	-46 155	-35 073	-55 000	-55 000	-40 000	-27,3	-40 000	-40 000
Rahoituskulut	-373	-742	-15 479	-16 000	-15 479	0,0	-15 479	-15 479
VUOSIKATE	-192 258	794 740	359 015	349 750	-649 945	-281,0	1 400 293	1 546 930
Poistot ja arvonalentumiset	-1 050 360	-1 062 097	-1 071 034	-1 060 000	-1 026 874	-4,1	-966 792	-883 018
Satunnaiset tuotot								
Satunnaiset kulut								
TILIKAUDEN TULOS	-1 242 618	-267 357	-712 019	-710 250	-1 676 819	135,5	433 501	663 912
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	111 116	111 116	111 116	111 116	111 116	0,0	111 116	111 116
Varausten lis.(-) tai väh.(+)								
Rahastojen lis.(-) tai väh.(+)								
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 131 502	-156 241	-600 903	-599 134	-1 565 703	160,6	544 617	775 028
Sisäiset erät	1 858 353	1 758 295	1 830 921		1 834 824		1 030 350	1 030 350

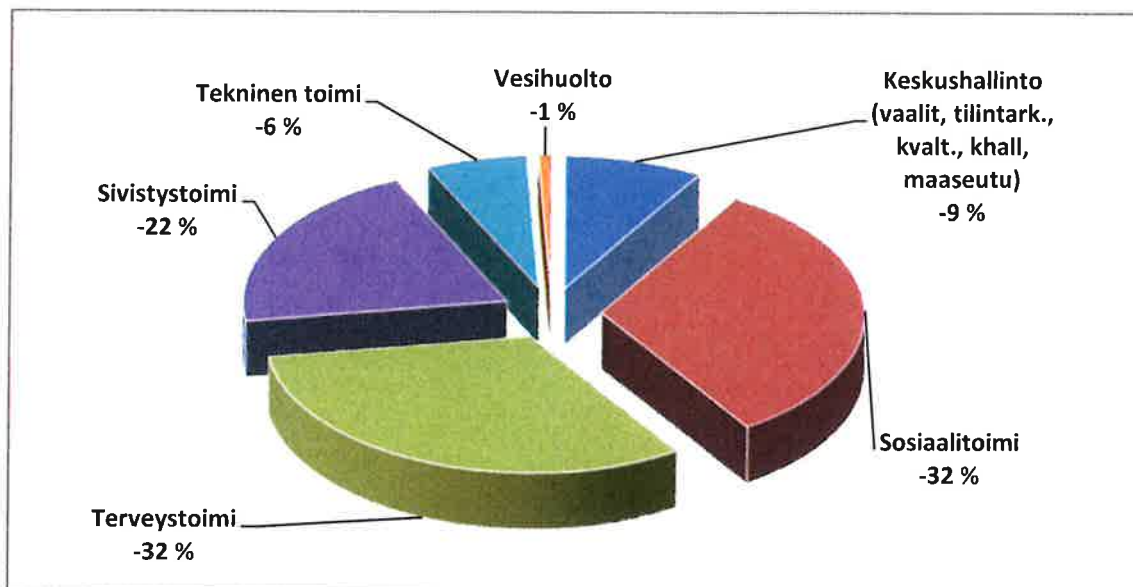
5.3 Toimintatuotot ja -kulut hallintokunnittain TA 2022

Hallintokunta	Tuotot	Kulut	Netto
Keskushallinto (vaalit, tilintark., kvalt., khall, maaseutu)	1 458 790	-2 185 653	-734 863
Sosiaalitoimi	940 468	-8 146 137	-7 205 669
Terveystoimi	225 800	-8 073 000	-7 847 200
Sivistystoimi	1 221 884	-5 208 818	-3 986 934
Tekninen toimi	881 634	-1 576 000	-694 366
Vesihuolto	343 000	-202 000	141 000
Yhteensä	5 071 576	-25 391 608	-20 328 032

Toimintatulot hallintokunnittain

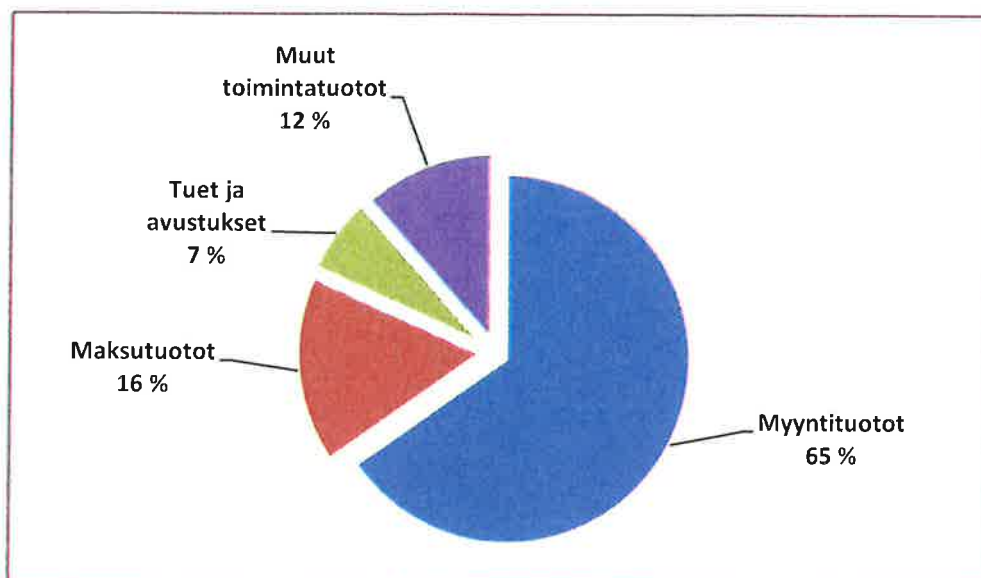
Toimintakulut hallintokunnittain

5.4 Toimintatuotot ja -kulut lajeittain TA 2022

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

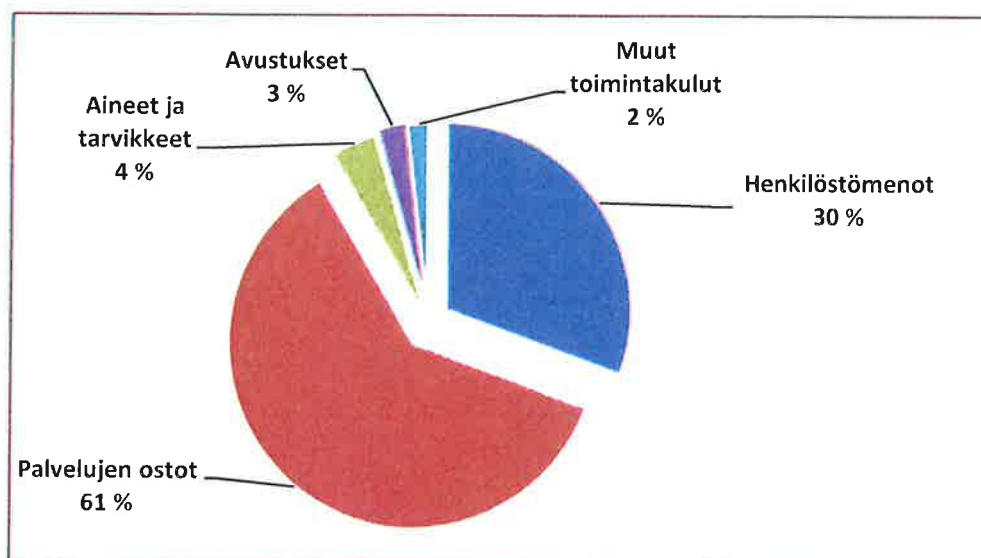
	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Myyntituotot	3 312 104	3 312 015
Maksutuotot	831 600	862 600
Tuet ja avustukset	337 300	377 200
Muut toimintatuotot	590 572	804 874
	<u><u>5 071 576</u></u>	<u><u>5 356 689</u></u>

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

Tuloslaskelman mukaan sv.korvaukset 97.800 € vähennetty henkilöstökuluista

	<u>2022</u>	<u>2021</u>
Henkilöstömenot	7 757 920	7 307 719
Palvelujen ostot	15 469 722	14 209 064
Aineet ja tarvikkeet	1 030 420	1 012 082
Avustukset	663 200	683 692
Muut toimintakulut	470 346	793 048
Yhteensä	<u><u>25 391 608</u></u>	<u><u>24 005 605</u></u>

6 Rahoituslaskelma

Rahoituslaskelma osoittaa toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Toiminnan rahavirta osoittaa budjetoidun tulorahoituksen määrän, joka on varainhoitovuonna käytettävissä investointien rahoittamiseen, pääomasijoituksiin ja pääoman palautuksiin sekä maksuvalmiuden vahvistamiseen. Investointien rahavirta muodostuu investointimenojen ja niihin saatujen rahoitusosuuksien ja pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulojen erotuksesta. Rahoituksen rahavirtaan budjetoidaan lainakannan ja pääoman muutokset.

Rahoituslaskelman mukaan toiminnan rahavirta on -995 945 euroa (vuosikate, siirtyy tuloslaskelmasta). Bruttoinvestoinnit ovat 461.000 euroa (netto 346.000 euroa). Varsinaisia käyttöomaisuuden myyntituloja arvioidaan kertyvän 50.000 euroa

Investointien rahavirta muodostuu talousarvion investointiosasta siirtyneistä investointimenoista ja niihin saaduista rahoitusosuuksista. Erät esitetään rahoituslaskelmassa bruttomääräisinä.

Rahoituksen rahavirtaan vaikuttavina erinä rahoituslaskelmassa on käsitelty pitkäaikaisten lainojen muutoksina aiempien vuosien lainojen lyhennykset -525.000 euroa.

Rahoituslaskelma päättyy *Vaikutus maksuvalmiuteen* -erään, joka kertoo kunnan maksuvalmiuden kehityksen. Positiivinen arvo tarkoittaa kunnan maksuvalmiuden vahvistumista ja negatiivinen sen heikkenemisestä. Maksuvalmius joudutaan tulevana vuosina turvaamaan lainalla.

Tunnusluku *"lainanhoitokate"* kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun arvo on 1-2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

Kassan riittävyys kuvaa kunnan maksuvalmiutta, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavarioihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Riittävänä tavoitearvona voidaan pitää 14–30 päivän kassan riittävyyttä.

Lainanotto-oikeus kunnanhallitukselle

Vuoden 2022 investointien ja kassan riittävyyden turvaamiseksi on tarkoituksenmukaista, että kunnanvaltuusto myöntää kunnanhallitukselle rahoituslaskelman mukaisen 1,6 miljoonan euron lainanotto-oikeuden vuodelle 2022.

Tuusniemen kunta on ottanut käyttöön Kuntarahoitus Oyj:n kuntatodistusohjelman, jossa kunnan limiitti on 4 miljoonaa euroa. Kuntatodistusohjelman käyttöoikeus on kunnanjohtajalla tai hallintojohtajalla, kummallakin erikseen. Se osa nostetusta lyhytaikaisesta lainasta, mitä ei kyetä maksamaan tilikauden aikana takaisin, muutetaan vuosittain pitkäaikaiseksi talousarviolainaksi valtuuston kulloisessakin kunnan talousarviossa vahvistamien enimmäislainamäärien puitteissa.

6.1 Rahoituslaskelma

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	794 740	364 015	-649 945	1 400 293	1 546 930
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	57 741				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-996 572	-538 000	-461 000	-80 000	-80 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	158 047	100 000	65 000		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	79 645	30 000	50 000	40 000	40 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	93 601	-43 985	-995 945	1 360 293	1 506 930
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset					
Antolainasaamisten vähennykset					
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 500 000	1 500 000	1 600 000		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-625 000	-675 000	-525 000	-560 000	-485 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos					
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	968 601	781 015	79 055	800 293	1 021 930
Rahavarat 31.12.	1 234 090	2 386 215	2 465 270	3 265 563	4 287 493
Rahavarat 1.1.	140 929	1 605 200	2 386 215	2 465 270	3 265 563
Tavoitteet ja tunnusluvut					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä €	93 601	-43 985	-995 945	1 360 293	1 506 930
Lainanhoitokate (vuosikate+korkokulut) / (korkokulut+lainanlyhennykset)	1,6	0,57	1,08	2,40	3,02
Kassan riittävyys, pv 365*Kassavarat 31.12. / kassasta maksut tilikaudella	18	31	35	139	189
=Valtuustoon nähden sitovat erät					

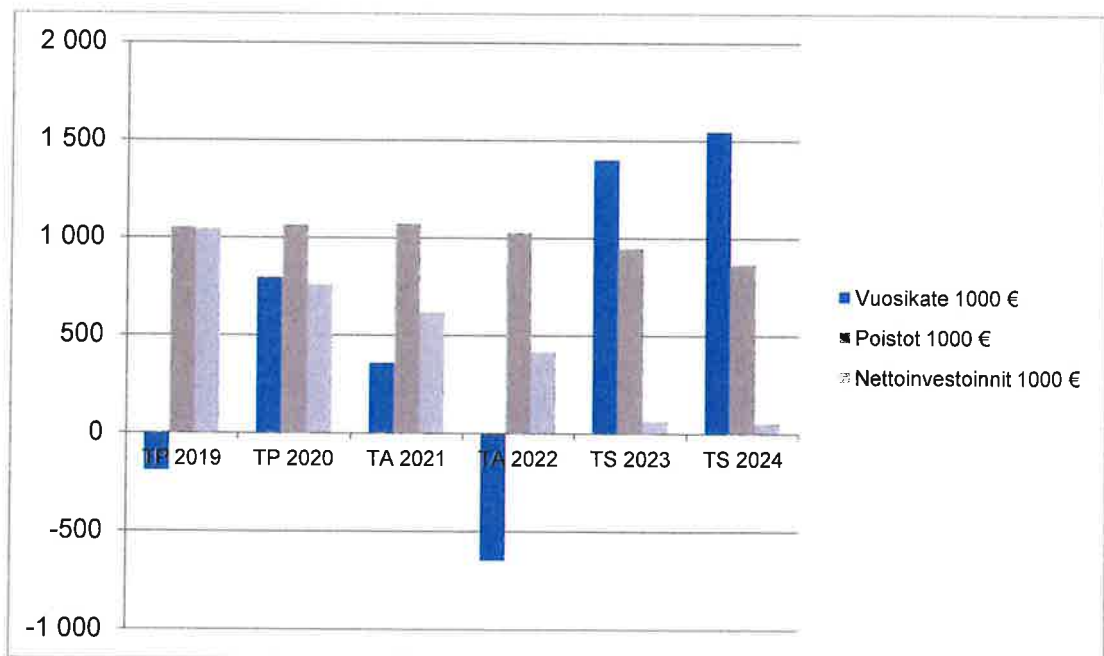
6.2 Vuosikate, poistot ja nettoinvestoinnit

Talouden suunnittelussa ja seurannassa tulisi tarkastella vuosikatteen, poistojen ja nettoinvestointien keskinäistä suhdetta.

Poistojen määrä on kasvanut viime vuosien isojen investointien myötä. Tulevaisuudessa poistojen kasvu hidastuu, koska investointihankkeiden määrä vähenee huomattavasti. Investointitason lasku tulee vaikuttamaan suoraan palvelutuotantoon tarvittavan kiinteän omaisuuden, kuten rakennusten, teiden ja verkostojen kuntoon.

VUOSIKATE, POISTOT JA NETTOINVESTOINNIT 2019-2024

	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Vuosikate 1 000 €	-192	795	364	-649	1 400	1 546
Poistot 1 000 €	1 050	1 062	1 071	1 027	967	883
Nettoinvestoinnit 1 000 €	1 044	748	618	346	40	40

VALTUUSTON ASETTAMAT STRATEGISET TAVOITTEET

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät koko kuntaa koskevat strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kunnan talouden tasapaino	Tilinpäätös	Vähintään nollatulos
Ilmastonmuutoksen hillintään osallistuminen	Kunnan hiilitase	Vähintään hiilineutraalius
Vaikuttava yritystonttimarkkinointi	Myytyjen tonttien lukumäärä	Vähintään yhden yritystontin myynti suunnittelukaudella
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Vaikuttava tonttimarkkinointi	Myytyjen tonttien lukumäärä	Vähintään yhden asuinrakennustontin myynti

Valtuuston hyväksymät kuntakonsernin tytäryhtiöitä koskevat tavoitteet

Koy Tuusniemen Virastotalo

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yhtiön talous on tasapainossa	Tilinpäätös	Nollatulos
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Tilojen terveellinen sisäilma	Säännöllisesti tehty IV-kanavien puhdistus ja ilmavirran säätö, sekä säännöllisesti huolletut ilmalämpöpumput suodattimineen	IV-kanavat puhdistettu ja ilmavirta säädetty viiden vuoden välein. Ilmalämpöpumppujen sisä- ja ulkoyksiköt suodattimineen huollettu vuosittain

Kiinteistö Oy Tuusniemen Turula

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Yhtiön talous on tasapainossa	Tilinpäätös	Vähintään nollatulos
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Vuokra-asuntojen korkea vuokrausaste	Vuokrausaste	Vähintään 90 %

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: hallintojohtaja, keskusvaalilautakunnan jäsenet

Keskusvaalilautakunnan tehtävä on tuottaa äänestyspalvelut voimassa olevien säädösten mukaisesti, valvoa vaalien järjestämistä ja äänestystilaisuuksien toimivuutta sekä järjestää vaalit taloudellisesti.

Kesäkuussa 2021 järjestettiin kuntavaalit. Hyvinvointialueen aluevaalit järjestetään 23.1.2022 ja niiden jälkeen seuraavat säännönmukaiset vaalit ovat 2.4.2023 toimitettavat eduskuntavaalit sekä 2024 järjestettävät presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Näin ollen talousarviossa tulee varautua hyvinvointialueen aluevaalien 2022 ja vuosien 2023-2024 vaalien järjestämiseen; n. 6-7 keskusvaalilautakunnan kokoontumista, vaalilautakunnan työskentely, ennakoäänestyksen, koti- ja laitosäänestyksen sekä varsinaisen vaalipäivän järjestelyt.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Aktivoida äänestäjiä	Äänestysprosentti	Äänestysprosentti kunta-, alue- ja eduskuntavaaleissa yli 60 %
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Vaalien äänestysaktiivisuus aluevaaleissa	Äänestysprosentti, äänestäjät	Äänestysprosentti 23.1.2022 toimitettavissa aluevaaleissa yli 60 %.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Keskusvaalilautakunnan tulee kehittää toimintaansa ja varmistaa, että äänestäminen vaaleissa on vaivatonta ja mahdollista myös poikkeavissa tilanteissa. Vaalisalaisuus tulee taata kaikissa äänestystilanteissa. Vaalien järjestämispaikalla tulee olla esteetön kulkumahdollisuus. Vaalitoimitsijoita tulee olla tarpeellinen määrä.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	4 500	10 000
Toimintakulut	0	-9 031	-10 387	-10 400	-20 120
Toimintakate (netto)	0	-9 031	-10 387	-5 900	-10 120
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	0	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	0	-9 031	-10 387	-5 900	-10 120

=valtuustoon nähden sitovat erät

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tarkastuslautakunnan jäsenet

Tarkastuslautakunnan tehtävä on valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, arvioida valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen kunnassa ja kuntakonsernissa, huolehtia kunnan ja tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä arvioida talouden tasapainotuksen toteutuminen tilikaudelta ja voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyys sellaisessa tilanteessa, että kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa mm. osallistamalla koulutuksiin	Lautakunnan jäsenten osallistuminen tarkastuslautakuntien koulutuksiin	1 koulutustilaisuus/vuosi/jäsen
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Laatia tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma nelivuotissuunnitelmaan perustuen	Tarkastussuunnitelman toteutuminen	Koko kunnan toiminnan kattava tarkastussuunnitelma
Viranhaltijoiden kuuleminen ja arviointikäynnit toimipaikoilla	Vähintään painopistealojen ja keskushallinnon johtavien viranhaltijoiden kuuleminen ja toimipaikkakäynnit sekä luottamusmiesten kuuleminen	4 kuulemiskertaa
Laatia arviointikertomus tilikauden aikana tehtyjen havaintojen perusteella ja tässä yhteydessä erityisesti seurata kunnan talouden tasapainottamistoimia	Arviointikertomus	Kattava, toimintaa ohjaava arviointikertomus
Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta	Sidonnaisuusrekisterin pitäminen ajan tasalla	Ajantasainen sidonnaisuusrekisteri

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää lautakunnan arviointitoimintaa mm. osallistamalla koulutuksiin	Lautakunnan jäsenten osallistuminen tarkastuslautakuntien koulutuksiin	1 koulutustilaisuus/vuosi/jäsen
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Arviointikäyntien suunnittelu (kiinteistöt ja toimipaikat) ja toteutus	Arviointikäynnit/vuosi	2 arviointikäyntiä/vuosi
Kuulemisten suunnittelu ja toteutus	Kuulemiskerrat	4
Viranhaltijapäätöspöytäkirjojen tarkastaminen	Tarkastuskerrat	1
Talousarvion toteutumisen seuranta	Talouden kuukausiraportit ja osavuosisikatsaus	Seuranta/kokous

Tarkastustoiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet määritellään tarkastussuunnitelmassa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0			
Toimintakulut	-9 915	-20 441	-19 687	-19 687	-19 687
Toimintakate (netto)	-9 915	-20 441	-19 687	-19 687	-19 687
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-9 915	-20 441	-19 687	-19 687	-19 687

=valtuustoon nähden sitovat erät

KUNNANHALLITUS

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja, hallintojohtaja, kunnanhallituksen ja toimielimien jäsenet

Keskushallinto

Hallintoon kuuluvat kunnanvaltuusto, kunnanhallitus, keskushallinto, henkilöstöhallinto, talous- ja tietohallinto sekä sote-kiinteistöt. Maaseututoimen yhteistoiminta-alue, Sydän-Savon maaseutupalvelu, toteutetaan Siilinjärven kunnan vetovastuulla. Kunnanhallituksen alaisuudessa ovat myös Monetra Pohjois-Savo Oy:n tuottamat talous- ja palkkahallinnon palvelut sekä keskitetty tietohallinto.

Keskushallinnon tavoitteena on luoda, ohjata ja kehittää kunnan peruspalvelujen ja niihin liittyvien tukipalvelujen tuotantoedellytyksiä sekä edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria. Henkilöstöhallinnon tavoitteena on ylläpitää ja kehittää henkilöstön ammattitaitoa, työkykyä ja motivaatiota. Taloushallinnon tavoitteena on tuottaa asiantuntijapalvelut kunnan eri toimialueille ja luottamushenkilöille, kehittää taloushallinnon prosesseja sekä seurata ja ennakoita talouden kehittymistä. Sydän-Savon maaseutupalvelun tavoitteena on huolehtia maaseudun elinkeinojen, elinolosuhteiden ja palvelujen kehittämistä sekä maaseutuelinkeinoja koskevien viranomaistehtävien hoitamisesta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kehittää ja uudistaa palvelutuotantoa huomioiden paikallinen palvelutarve-taso ja yhteiskunnalliset muutokset	Kehitetään ja uudistetaan organisaatiota ottaen huomioon hyvinvointialueelle siirtyvät tehtävät	Ajantasainen kuntastrategia
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Edistää hyvän hallinnon toimintakulttuuria läpi organisaation	Kantelujen, valitusten ja oikaisu- jen määrä aluehallintoviran- omaisille	Vähemmän kuin 20 kante- lua/vuosi koskien koko kunnan toimintaa
Maaseutuhallinnon yhteistoiminta- alueen tehtävien hoitaminen tehokkaas- ti, tasapuolisesti ja avoimesti	Sopimuksen toteutuminen ja yhteiset toimintaohjeet ja tavoit- teet substanssitehtäviin liittyvis- sä asioissa	Sopimuksen mukainen toiminta ja työyhteisölähtöinen toiminta- prosessien arviointi ja kehittä- mismenetelmä

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntastrategian toteutus	Strategisten tavoitteiden toteu- tuminen	Kunnan toiminta perustuu kun- tastrategiaan
Maaseutuhallinnon palvelujen saavutet- tavuus, henkilöstön ammattitaito, palve- lujen hallittu kustannuskehitys	Toimipisteet, sähköiset palvelut, toimintakulut	Sähköiset tukihakemukset 95 %, toimintakulut entisellä tasolla
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Digitalisaation mahdollisuuksien laaja- alainen hyödyntäminen ja digitaitojen edistäminen	Mittareiden valmistelu	Digitalisaation järjestelmällinen edistäminen kunnan toiminnas- sa
Henkilöstön työhyvinvoinnin parantami- nen ja sairauspoissaolojen vähentämi- nen	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot pv/hlö	Työhyvinvointikysely toteutetaan vuosittain Keskimäärin sairauspoissaolo- päiviä / hlö vähemmän kuin 18

Hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021.

Hyvinvointialueita koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.7.2021. Hyvinvointialueen ylintä päätösvaltaa käyttää aluevaltuusto, jonka jäsenet ja varajäsenet valitaan aluevaaleilla. Valtuuston toimikausi on neljä vuotta. Aluevaalit toimitetaan samanaikaisesti kuntavaalien kanssa vuodesta 2025 lukien. Ensimmäiset aluevaalit toimitetaan kuitenkin erillisinä vaaleinaan 23.1.2022.

Hyvinvointialueille siirretään kunnista vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä. Siirron valmistelu on käynnistynyt syyskuussa 2021. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa 1.1.2023. Vuonna 2022 keskushallinnon toiminnassa painottuvat luovuttajaorganisaation tehtävät muun muassa hyvinvointialueelle siirtyvään henkilöstöön ja sopimukseen liittyen. Lisäksi kunnan on valmistauduttava huolehtimaan kunnan ja hyvinvointialueen rajapinnoille muodostuvista tehtävistä kuten hyvinvoinnin edistämisestä aiempaa painokkaammin.

Kunnan on noudatettava kaikissa toiminnoissaan erityisen tarkkaa menokuria. Tavoitteena on kestävä kuntatalous lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Mahdollisuuksia uusiin talouden tasapainottamistoiimiin selvitetään.

Sydän-Savon maaseutupalvelun Tuusniemen oma toimipiste palvelee asiakkaita ajanvarauksella. Maaseutupalvelujen maksuosuus arvioidaan olevan noin 34.200 €.

Sopimuksen mukaiset toiminnan painopistealueet maaseututoimen yhteistoiminta-alueella ovat:

- Maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa säädetyn lain mukaiset viranomaistehtävät
- Maatilojen ja maaseudun pienyritysten neuvonta ja aktivoiminen kehittämistoimissaan
- Maaseudun toimintaympäristön kehittäminen, muutokseen vastaaminen mm. yhteistyöllä

Kunnanhallituksen avustuksiin on varattu määrärahat veteraanijärjestöjen avustuksiin, 3.000 €.

Satamapalvelujen tuottamiseen on varattu 3.000 € (ostopalveluna).

Keskustoimiston toimintaan on varattu 153.323 €. Työterveyshuollon kuluihin on varattu yhteensä 75.050 €, joista palvelujen osto Järvisuodun Työterveys Oy:ltä arvioidaan maksavan noin 70.000 €. Kelan korvaukseksi työterveyshuollon kustannuksiin on arvioitu noin 33.000 € ja netto 42.050 € on jaettu hallintokunnille työntekijöiden suhteessa.

Muuhun henkilöstöhallintoon on varattu yhteensä 24.806 €; määräraha on varattu mm. työsuojelupäällikön ja työsuojeluvaltuutettujen palkkaukseen sekä koulutukseen ja ammattijärjestöjen luottamushenkilöiden koulutukseen. TYKY-toimintaan varattu 11.000 € käytetään henkilöstön työkyvyn ylläpitoon. Määräraha on 80 €/henkilö. Määrärahaa on korotettu vuodelle 2022 20 €/henkilö yhtenä tunnustuksena henkilöstön hyvästä suoriutumisesta koronapandemian aikana.

Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelujen tuottamiseen on varattu yhteensä 469.753 € (sisältäen Monetra Pohjois-Savo Oy:n kustannukset). Keskitetysti hoidettujen palvelujen kustannukset jaetaan sisäisesti eri toimialoille. Kunnallisverotukseen on varattu 54.900 €.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	891 341	911 400	679 060	1 079 060	1 079 060
Toimintakulut	-1 296 651	-1 348 603	-1 139 851	-1 201 511	-1 201 511
Toimintakate (netto)	-405 310	-437 203	-460 791	-122 451	-122 451
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-87 004	-86 507	-73 203	-308 217	-284 573
Tehtävän kokonaiskustannukset	-492 314	-523 710	-533 994	-430 668	-407 024
=valtuustoon nähden sitovat erät					

Elinkeino- ja kehittämispalvelut

Tilivelvolliset: kunnanjohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Elinkeino- ja kehittämispalveluihin kuuluvat elinkeinojen kehittäminen, seudullinen yhteistyö ja kuntamarkkinointi.

Kunnanvaltuuston tekemien linjauksien mukaisesti elinkeino- ja kehittämispalveluista on vastannut kevästä 2014 alkaen Tuusniemen Teollisuus Oy, sen toimitusjohtaja ja hallitus. Toimintaa ohjaavat Tuusniemen elinkeino-ohjelma ja kuntastrategia. Elinkeino-ohjelma on päivitetty keväällä 2018. Päivitetty elinkeino-ohjelma on käsitelty valtuustoseminaarissa 5.11.2018. Elinkeino-ohjelman toimenpiteet kohdistuvat erityisesti teollisuusalueen, sataman, liikekeskustan ja matkailun kehittämiseen.

Määrärahat vahvistetaan vuosittain talousarviossa yhtiön esittämän käyttösuunnitelman pohjalta.

Kunnanjohtaja vastaa edelleen laajemmista kunnanhallituksen ja -valtuuston käsittelyä vaativista elinkeinotoimenpiteistä sekä kunnan sisäisestä markkinoinnista/tiedottamisesta ja sidosryhmäsuhteiden ylläpitämisestä. Seudullista kehittämistoimintaa toteutetaan yhteistyössä mm. Pohjois-Savon liiton, Pohjois-Savon ELY-keskuksen, Kehittämisyhdistys Kalakukko ry:n, Itä-Suomen yliopiston, Savonia ammattikorkeakoulun ja eri oppilaitosten sekä elinkeinoelämää kehittävien hankkeiden kanssa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Elinkeino-ohjelman toteuttaminen	Toteutetut kehittämistoimenpiteet	1 toimenpide/kärkihanke/vuosi
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Yritysten toiminta- ja kasvumahdollisuuksien turvaaminen	Yritysten määrä Työpaikkojen määrä	Vähintään 10 uutta yritystä/vuosi Uusia työpaikkoja 20/vuosi

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Kunnanhallituksen hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Ostopalvelusopimuksen mukaisen rahoituksen painopisteet	Saatu hankerahoitus/yhtiö kpl Hankeraha/avustus/muu rahoitus/yritykset kpl	1 hanke/vuosi 2 kpl/vuosi
	Kehittämistoimenpiteet kpl	1 toimenpide/kärkihanke

Tuusniemen Teollisuus Oy:n toimintaan on varattu 160 000 euroa.

Seudullisiin kehittämispalveluihin varattuja määrärahoja ovat mm. Pohjois-Savon liiton 23 000 euroa vuodelle 2022, Kalakukko ry Leader –osuus vuodelle 2022 on ennusteen mukaan 10 000 euroa. Kuopion seutuyhteistyön resurssointiin on varattu 5 000 euroa. Lisäksi varattiin n. 3 600 euroa muihin nimeämättömiin hankkeisiin. Kuntamarkkinointiin varattiin 4 300 euroa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 260	1 100	1 100	1 100	1 100
Toimintakulut	-201 290	-201 600	-205 900	-205 900	-205 900
Toimintakate (netto)	-200 029	-200 500	-204 800	-204 800	-204 800
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-7 173	-5 738	-4 591	-3 673	-2 938
Tehtävän kokonaiskustannukset	-207 202	-206 238	-209 391	-208 473	-207 738

=valtuustoon nähden sitovat erät

Ateriapalvelut

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Tuusniemen kunnan ateriapalvelut tuottaa keskitetysti taloudellisesti laadukkaat ja terveelliset ateriapalvelut koulukeskukseen, sairaalaan, palvelukeskukseen, päiväkotiin ja koululaisten välipaloja varten sekä muihin sosiaalitoimen tukipalveluihin. Koulukeskuksessa sijaitsee jakelukeittiö, jossa keskuskeittiön henkilökunta toimii ateriapalvelujen tuottajana. Ateriapalveluja sitoo kunnanvaltuuston hyväksymä nettomäärärahataso.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asiakaskunnan erilaisuuden huomioiminen	Asiakaspalaute	Asiakastyytyväisyys
Kotimaisen ruokakulttuurin edistäminen ja lähiruoan käytön lisääminen	Elintarvikeostot lähialueiden tuottajilta	Elintarvikeostoista Lähiruokaa 15%, luomua 5% Kotimaisuusaste 80%
Tukipalveluiden siirtyminen Pohjois-Savon Hyvinvointialueelle 1.1.2023	Koulukeskuksen ja päiväkodin ateriamäärät	Toiminnan kannattavuus
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Ruokahuollon kustannustehokkuus	Euroa / ateriasuorite	Toiminnan tulot kattavat käyttömenot ja kustannustaso ei yli keskimääräisen valtakunnan tason
Laatu / turvallisuus	Omaevalvonta / asiakaspalaute Oivaraaportti	Omaevalvontasuunnitelman toteutuminen
Henkilöstön ammattitaidon ylläpitäminen ja kehittäminen Työhyvinvoinnin ylläpitäminen	Kehityskeskustelut Työpaikkakokoukset Täydennyskoulutukset Oppisopimuskoulutukset	Työnkierron kautta moniosaamisen lisääminen, koulutuksiin osallistumismahdollisuus kaikilla

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Valtakunnalliset ravitsemussuositukset ovat pohjana suunniteltaessa eri ikäryhmien ruokailua. Suosituksilla halutaan edistää ja tukea ravitsemuksen sekä terveyden myönteistä kehitystä. Ruokahuoltoa ohjaamassa ovat myös eri lait mm. elintarvike-, hankinta- ja omaevalvontalait.

Ateriapalvelujen tavoitteena on terveyttä ja hyvinvointia edistävien ateriapalvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti asiakaskunnan yksilölliset tarpeet huomioiden. Kotimaisen ruokakulttuurin edistäminen sekä luomu- ja lähiruoan käytön lisääminen ovat myös lähivuosien tavoitteena.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	654 253	757 170	761 270	359 100	359 100
Toimintakulut	-632 372	-739 336	-745 687	-349 000	-349 000
Toimintakate (netto)	21 882	17 834	15 583	10 100	10 100
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-12 990	-9 497	-6 608	-6 209	-6 209
Tehtävän kokonaiskustannukset	8 892	8 337	8 975	3 891	3 891
valtuustoon nähden sitovat erät					

Muu yleis- ja keskushallinto

Tilivelvolliset: hallintojohtaja ja kunnanhallituksen jäsenet

Muuhun yleis- ja keskushallintoon kuuluvat nuorten työllistäminen, palkkatyöllistäminen (v. 2023 alusta), joukkoliikenne ja hankintatoimi.

Nuorten työllistämistoimilla perehdytetään nuoria työelämään. Vuonna 2021 kesätyöllistettävien nuorten alaikäraja alennettu yhdellä vuodella ja kesätyöllistämismahdollisuutta laajennettiin nuoren oman perheen yritykseen. Palkkatyöllistäminen siirtyy 2023 vuoden alusta sosiaalipuolelta keskushallintoon.

Joukkoliikenteen tavoitteena on edistää asuinkunta-ajattelun toteutumista ja järjestää kunnan haja-asutusalueella asuville kuntalaisille mahdollisimman tasapuoliset kuljetuspalvelut. Kymppikyödin asiakasmaksu on 6 euroa/sivu. Tuusniemi – Kuopio –linja-autoliikenteessä on palvelusetelin kuntakokeilu, jota jatketaan vuonna 2022. Hankintatoimen tavoitteena on toteuttaa kunnan hankinnat keskitetysti, kustannustehokkaasti ja taloudellisesti. Kunta on mukana Sansia Oy:ssä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Hankintaohjeiden päivittäminen	Päivitetään yhteistyössä Sansia Oy:n kanssa kunnan hankintaohjeet	Hankintaohjeet päivitetty vuonna 2022
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Nuorten työllistäminen kesällä	Työllistetyt nuoret lkm	90 % kesätyöharjoitteluun hakeneista 15-21 vuotiaista nuorista

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Talous

Tuloarviot ja määrärahat €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	15 628	17 350	17 360	24 360	24 360
Toimintakulut	-44 106	-71 772	-64 141	-124 731	-124 731
Toimintakate (netto)	-28 478	-54 422	-46 781	-100 371	-100 371
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-28 478	-54 422	-46 781	-100 371	-100 371
valtuustoon nähden sitovat erät					

KESKUSHALLINTO YHTEENSÄ

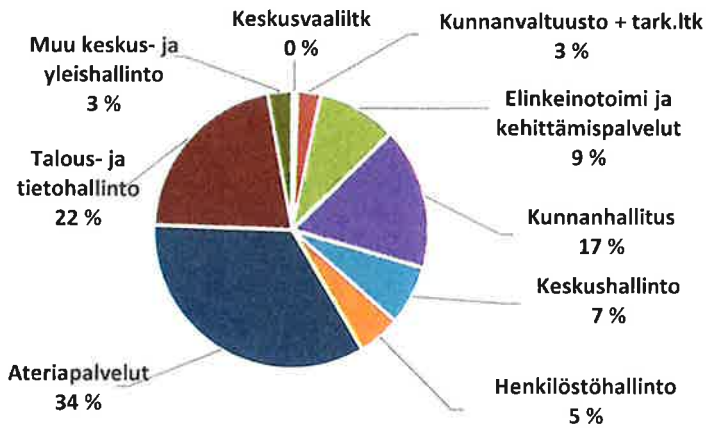
Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 562 482	1 687 020	1 458 790	1 468 120	1 473 620
Toimintakulut	-2 184 333	-2 390 783	-2 185 653	-1 911 229	-1 920 949
Toimintakate (netto)	-621 850	-703 763	-726 863	-443 109	-447 329
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-107 167	-101 742	-84 402	-300 774	-278 994
Tehtävän kokonaiskustannukset	-729 017	-805 505	-811 265	-743 883	-726 323

=valtuustoon nähden sitovat erät

KESKUSHALLINNON KULUJEN JA TUOTTOJEN JAKAANTUMINEN 2022

Toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin

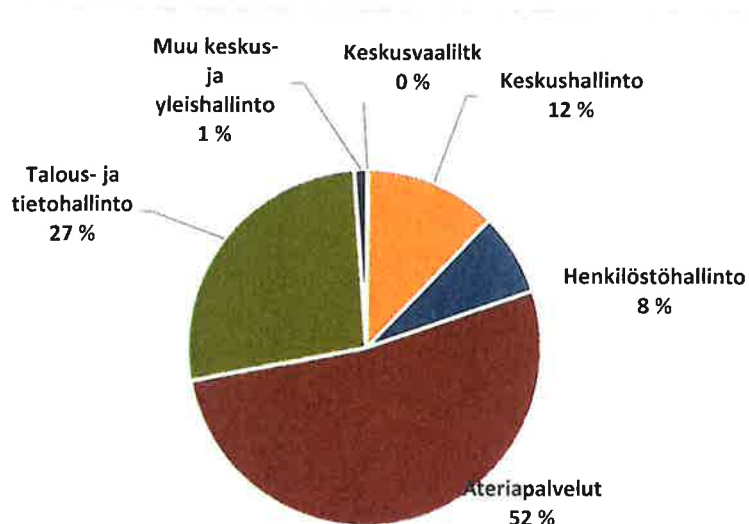
Keskusvaaliitk	10 387
Kunnanvaltuusto + tark.ltk	62 342
Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut	205 900
Kunnanhallitus	363 264
Keskushallinto	153 323
Henkilöstöhallinto	110 856
Ateriapalvelut	745 687
Talous- ja tietohallinto	469 753
Muu keskus- ja yleishallinto	64 141
Kokonaissumma	2 185 653

Toimintakulujen jakaantuminen kululajeittain

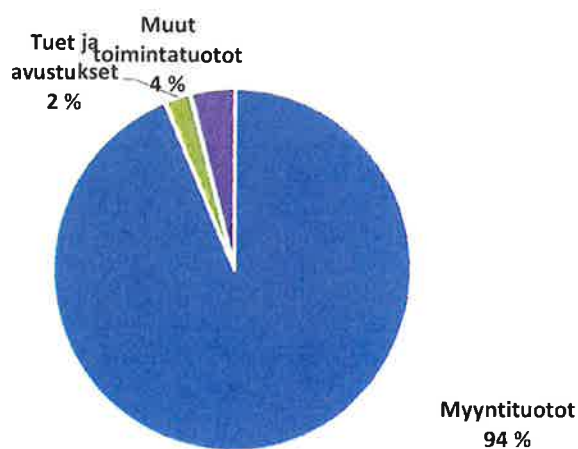
Henkilöstökulut	810 348
Palvelujen ostot	991 462
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	305 740
Avustukset	3 000
Muut toimintakulut	75 103
Kokonaissumma	2 185 653

Toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin:

Keskusvaaliltk	0
Kunnanvaltuusto + tark.ltk	0
Elinkeinotoimi ja kehittämispalvelut	1 100
Kunnanhallitus	0
Asuntotoimi	
Keskushallinto	178 610
Henkilöstöhallinto	109 050
Ateriapalvelut	761 270
Talous- ja tietohallinto	391 400
Muu keskus- ja yleishallinto	17 360
Kokonaismäärä	1 458 790

Toimintatuottojen jakaantuminen tulolajeittain

Myyntituotot	1 365 880
Maksutuotot	1 000
Tuet ja avustukset	33 300
Muut toimintatuotot	58 610
Kokonaismäärä	1 458 790

SOSIAALILAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: sosiaalihoitaja ja sosiaalilautakunnan jäsenet

Muutoksia vuonna 2022

- Valmistellaan kunnan sosiaalitoimen siirtyminen Pohjois-Savon hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.
- Valmistellaan sosiaalihuollon asiakasasiakirjojen liittämistä KANTA-palveluihin ottamalla käyttöön rakenteista kirjaamista molemmissa asiakastyön tietojärjestelmissä (Pro Consona ja Pegasos -ohjelmien päivitykset) ja tehostamalla kirjaamisosaamista.
- Toteutetaan vanhuspalvelulain edellyttämä tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoitus (0,6) 1.1.2022 alkaen.
- Järjestetään Koivukodin yöhoito.
- Kohdennetaan lisäresursseja ikäihmisten kotiin annettaviin palveluihin palvelutarpeen lisääntyessä.
- Resurssoidaan sosiaalihuoltolain mukaista lapsiperheiden kotipalvelua.
- Lisätään henkilökunnan kustannustietoisuutta, tarkastellaan ja tarvittaessa muutetaan palvelujen järjestämistä kokonaistaloudellisesti.

Sosiaalitoimen hallinto

Henkilöstö:

0,8 sosiaalihoitaja

Lasten ja perheiden palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut (kotipalvelu, perhetyö, tukiperhe, tukihenkilö), sosiaalityö, lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palvelut, perheneuvola, koulukuraattori- ja koulupsykologityö sekä perheoikeudelliset palvelut (isyden ja lasten huolto- tapaamisoikeus- ja elatussopimusten vahvistaminen, adoptio- ja tapaamisten tuki ja valvonta, perheasioiden sovittelu).

Lapsiperheiden palvelujen tavoitteena on tukea lapsiperheitä ja vanhemmuutta sekä edistää lasten yksilöllistä kasvua ja myönteistä kehitystä. Lasten kasvuedellytysten ja vanhemmuuden tukemiseksi kunnan palveluissa seurataan ja edistetään lasten ja nuorten hyvinvointia ja korjataan kasvuolojen epäkohtia. Lastensuojelun tavoitteena on turvata erityistä suojelua tarvitsevien lasten ja nuorten oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Lapsen kasvun ja kehityksen ja vanhemmuuden tukeminen varhaista tukea vahvistaen, lapsia ja perheitä osallistaen sekä oikea-aikainen tuki löytäen.	0-17 –vuotiaat kodin ulkopuolelle sijoitetut, % vastaavan ikäisestä väestöstä	Määrä vähenee vuoden 2021 tasosta.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Perhekeskustoimintamallin käyttöönotto (sosiaali- ja terveydenhuolto, varhaiskasvatus, koulu ja vapaa-aikatoimi)	Työmenetelmät Kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman kytkeminen kunnan hyvinvointisuunnitelmaan.	Työmenetelmiä on käytössä Toteutuu

Kirjaamisen kehittäminen (Kanta-palveluihin valmistautuminen THL:n määräysten mukaisesti)	Sosiaalityön Pro Consona-ohjelmasta siirrytään vaiheittain OMNI360-ohjelman käyttöön. Kirjaamiskoulutus, muutos kirjaamistavoissa.	Asiakastietojärjestelmän muutos etenee suunnitellussa aikataulussa. Henkilöstön kirjaamisosaaminen on vaadittavalla tasolla.
Lastensuojelukustannusten hallitseminen. Palvelurakennetta tarkastellaan (ostopalvelu/ oma toiminta) ja tarvittaessa painopistettä siirretään omaan toimintaan resursseja siirtämällä.	Kustannukset €/lastensuojelun avohuollon asiakas Kustannukset €/lastensuojelun sijaishuollon asiakas	Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon kustannukset < vuonna 2021.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Varhainen tuki toteutuu lasten kotona, kasvuympäristössä, varhaiskasvatuksessa ja neuvolassa.	Perhetyön (shl) asiakasmäärä	Asiakkaat saavat perhetyötä palvelutarpeen mukaisesti.
Monitoimijaisen työskentelymallin edistäminen lapsiperhetyössä	Lapsiperheiden kotipalvelun (shl) asiakasmäärä Menetelmän käytön laajuus	Asiakkaat saavat lapsiperheiden kotipalvelua palvelutarpeen mukaisesti. Monitoimijainen työmenetelmä on käytössä asiakkaiden palvelutarpeiden mukaan.
Toteutetaan opiskeluhoollon lapsi- ja nuorilähtöistä toimintamallia, monialaista arviointia ja yhteistyötä	Koulukuraattorin työpanos Psykologipalvelut ostopalveluna	0,4 henkilötyövuotta <120 000 €/v
Vastataan lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palvelutarpeeseen	Perhetyön, tehostetun perhetyön, tukihenkilö- ja tukiperhepalvelujen, lapsiperheiden kotipalvelun, perhekuntoutuksen, sijoitusten asiakasmäärä. Lastensuojelutyön prosessi Tehtyjen asiakassuunnitelmien määrä.	Asiakkaat saavat lastensuojelun avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon palvelut palvelutarpeen mukaisesti ja oikea-aikaisesti. Lastensuojelutyön prosessi toteutuu lastensuojelulain mukaisesti. Asiakassuunnitelmat ja niiden tarkistukset tehdään lastensuojelulain edellyttämällä tavalla.
Henkilöstön työhyvinvointi, osaaminen ja hyvä johtaminen toteutuu	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vuoden 2020 ja 2021 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % yksilökeskusteluna

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	132 485	87 600	11 500		
Toimintakulut	-1 691 056	-1 339 197	-1 731 806		
Toimintakate (netto)	-1 558 571	-1 251 597	-1 720 306		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 558 571	-1 251 597	-1 720 306		
=valtuustoon nähden sitovat erät					

Henkilöstö

Perheoikeudelliset palvelut: 0,2 sosiaalijohtaja

Lapsiperheiden sosiaalityö, lastensuojelun avohuolto ja sijaishuolto, vastaava koulukuraattori: 1 sosiaalityöntekijä

Lastensuojelun jälkihuolto: 0,1 sosiaalityöntekijä

Lastensuojelun työparius: 0,25 sosiaalityöntekijä, 0,1 sosiaaliohjaaja

Perhetyö, sosiaaliohjaus: 0,4 sosiaaliohjaaja

Koulukuraattori: 0,4 sosiaaliohjaaja

Toimistotyö: 0,2 toimistos sihteeri

Lapsiperheiden kotipalvelu: 1 lähihoitaja (tehtävä on uusi)

Peruste henkilöstölisäykselle: lapsiperheiden palveluissa ei ole resurssia lakisääteiseen lapsiperheiden kotipalveluun.

Vanhuspalvelut

Vanhuspalvelut sisältävät kotipalvelun ja kunnan tuottamat tehostetut asumispalvelut ikäihmisille ja kehitysvammaisille asiakkaille.

Ikäihmisten palvelujen tavoitteena on edistää ja tukea iäkkäiden henkilöiden toimintakykyä ja itsenäistä suoriutumista sekä sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta.

Kotipalvelu tukee yhdessä kotisairaanhoidon kanssa vanhusten, vammaisten ja pitkäaikaissairaiden asiakkaiden kotona selviytymistä ja mielekästä elämää.

Tehostetuissa asumispalveluissa on 44 vuokra-asukaspaikkaa kolmessa tehostetun palveluasumisen yksikössä: Tuomikodissa, Mäntykodissa ja Koivukodissa. Lisäksi Tuomi- ja Mäntykodissa on 5 lyhytaikaispaikkaa. Koivukoti on erityisasumisen yksikkö kehitysvammaisille henkilöille ja ikäihmisille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuositain seurattava mittari	Tavoitetaso
Asukkaiden toimintakyvyn ja turvallisen kotona asumisen tukeminen. Asumispalveluissa asiakkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä kuntoutumisen ja osallisuuden vahvistaminen.	Palvelujen peittävyys, 75 vuotta täyttäneet Palvelutarpeen arviointi Kotihoidon henkilöstön välitön työaika	Kotona > 92 % Säännöllinen kotihoito > 14 % Omaishoidon tuki > 7 % Tehostettu palveluas. < 6 % Pitkäaikainen laitoshoido < 2 % Toteutuu 7 arkipäivän kuluessa >55 %
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Vanhustyön ja terveydenhuollon saumattomien palveluketjujen ja -prosessien kehittäminen ja toiminta niiden mukaisesti.	Selkeästi kuvatut palveluketjut ja prosessit Poikkeamien määrä	Tarpeelliset työohjeet on laadittu. Toiminta on toimintaketjujen ja -prosessien ja työohjeiden mukaista.
Kotipalvelun toiminnan vahvistaminen	Vaativampien asiakkaiden määrä kotipalvelussa	Vaativampien asiakkaiden määrä lisääntyy kotipalvelussa, asumispalvelujen tarve ei kasva.
Vanhuspalvelulain mukaisen tehostetun palveluasumisen henkilöstömitoituksen toteutuminen	Henkilöstömitoitus 1.1.2022 alkaen 0,6	Lakisääteinen henkilöstömitoitus toteutuu
Koivukodin yöhoidon järjestäminen	Yöhoidon toteutuminen	Koivukodin yöhoito järjestetään

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kokemustietoa hyödynnetään palvelujen kehittämisessä	Asiakasosallisuus Vanhus- ja vammaisneuvosto Palauteen hyödyntäminen	Asiakas- ja omaisraati toimii asumispalveluissa 4 kertaa vuodessa Palvelun laadusta kerätty palaute asiakkailta, omaisilta ja henkilöstöltä ja huomioitu palveluprosessien kehittämisessä.
Asiakasprosessit toteutetaan laaja-alaisesti arvioiden, tavoitteellisesti asiakasta kuunnellen ja asiakkaan toimintakykyä edistäen	Asiakasosallisuus Vastuuhoitajamalli Hoito- ja palvelusuunnitelma	Asiakkaan arvio ja tavoitteet kirjataan hoito- ja palvelusuunnitelmaan Toimintamallin vaikutus asiakkaan merkitykselliseen arkeen sisäistetään käytännössä Tavoitteellinen suunnitelma kuntoutumisen edistämiseksi ja toimintakyvyn ylläpitämiseksi on kaikilla asiakkailla.
Vanhuspalvelujen asiakkaana olevien iäkkäiden toimintakyky säilyy/paranee	Toimintakykymittaukset (kävely, lihas, tasapaino, ravitsemus, mieliala, muisti)	Toimintakyvyn mittaritietojen perusteella asetetaan palvelusuunnitelmaan seurattavia tavoitteita.
Henkilöstö kohdennetaan asiakastarpeen mukaisesti	Henkilöstömitoituksen kerroin asumispalveluissa	> 0,6 (moniammatillinen)
Henkilöstön työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot Täydennyskoulutus Kehityskeskustelut	< vv 2020 ja 2021 keskiarvo >3 pv/työntekijä Käyty 100 % joko yksilö- tai ryhmäkeskusteluna

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	893 329	910 468	877 268		
Toimintakulut	-3 629 760	-3 662 478	-4 292 457		
Toimintakate (netto)	-2 736 431	-2 752 010	-3 415 189		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-205 268	-192 710	-182 184		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 941 700	-2 944 720	-3 597 373		
=valtuustoon nähden sitovat erät					

Henkilöstö:

Vanhuspalvelut: 1 vanhustyön johtaja, 0,6 palveluohjaaja, 1 toimistos sihteeri
 Tuomikoti ja Mäntykoti: 0,5 vastaava sairaanhoitaja, 1,5 sairaanhoitajaa, 13 lähihoitajaa, 3 laitoshuoltajaa
 Koivukoti: 0,5 vastaava sairaanhoitaja, 0,5 sairaanhoitajaa, 14 lähihoitajaa, 1 laitoshuoltaja, 1 hoiva-avustaja (lisäystä on 5 lähihoitajaa ja 1 hoiva-avustaja)
 Kotipalvelu: 1 vastaava sairaanhoitaja, 1 sairaanhoitaja, 13 lähihoitajaa, 2 kodinhoitajaa, 1 kotiaavustaja (varahenkilö) (lisäystä on 1 lähihoitaja)

Perustelut henkilöstölisäyksille: tehostetun palveluasumisen lakisääteinen mitoitusvaatimus 1.1.2022 alkaen on 0,6, Koivukotiin tulee järjestää oma yöhoito ja kotipalvelun iltavuoroon (klo 13-21) on yhden lähihoitajan lisatarve asiakkaiden hoitoisuuden lisääntymisen vuoksi.

Vammaispalvelut

Tulosalueeseen kuuluvat kehitysvammaisten palvelut (laitoshoito, perhehoito, avohuolto ja päivätoiminta) ja vammaispalvelut (palveluasuminen, kuljetuspalvelut, vaikeavammaisten asuntojen muutostyöt, henkilökohtainen avustajatoiminta ja toimintakeskuksen työtoiminta).

Vammaispalvelujen tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden osallisuutta ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuudesta johtuvia esteitä. Vammaispalvelujen järjestämisen lähtökohtana on taata vammaisille henkilöille välttämätön huolenpito arjessa suoriutumisen mahdollistamiseksi.

Päivä- ja työtoimintaa järjestetään kehitysvammaisille, vaikeavammaisille ja mielenterveyskuntoutujille.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vammaisten henkilöiden kotona asumisen tukea vahvistetaan.	Kotipalvelun ja vammaispalvelujen ja tarvittaessa muiden sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteiset asiakassuunnitelmat	Yhteiset asiakassuunnitelmat lisääntyvät
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Koivukoti profiloituu kehitysvammaisten asiakkaiden asumisyksiköksi.	Kehitysvammaisten asiakkaiden määrän osuus Koivukodissa.	Asiakkaat saavat kehitysvammaispalvelujen asumispalveluja palvelutarpeen mukaisesti.
Kirjaamisen kehittäminen (Kantapalveluihin valmistautuminen THL:n määräysten mukaisesti).	Sosiaalityön Pro Consona- ja AluePegasos-ohjelmista siirrytään vaiheittain OMNI360-järjestelmän käyttöön.	Asiakastietojärjestelmien muutos etenee suunnitellussa aikataulussa.
	Kirjaamiskoulutus, muutos kirjaamistavoissa.	Henkilöstön kirjaamisosaaminen on vaadittavalla tasolla.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittari

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Palvelusuunnittelu edistää vammaisen osallisuutta ja itsenäistä selviytymistä.	Palvelusuunnitelma	Palvelusuunnitelma tehdään kaikille asiakkaille.
	Asiakasosallisuus	Asiakas osallistuu omien tavoitteiden suunnitteluun ja seurantaan toimintakykynsä mukaisesti.
Palvelut järjestetään yhdenmukaisten kriteereiden perusteella huomioiden asiakkaiden palvelutarve.	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit	Yhdenmukaiset myöntämiskriteerit on vahvistettu ja palveluja järjestetään niiden mukaisesti asiakkaan yksilöllinen palvelutarve huomioiden.

Työ- ja päivätoimintaa järjestetään palvelutarpeiden mukaisesti henkilöstöä kohdentaen.	Mielenterveyskuntoutujien ja vaikeavammaisten ryhmä	1–2 pv/vko
	Päivätoimintaryhmä	3-5 pv/vko
	Työtoimintaryhmä	3-5 pv/vko
	Avotyötoiminta	2-5 pv/vko
Henkilöstö työhyvinvointi ja osaaminen lisääntyvät ja hyvä johtaminen toteutuu.	Sairauspoissaolot	< vuoden 2020 ja 2021 keskiarvo
	Täydennyskoulutus	>3 pv/työntekijä
	Kehityskeskustelut	Käyty 100 % yksilökeskusteluna.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	39 192	16 700	33 200		
Toimintakulut	-1 028 463	-951 735	-1 129 332		
Toimintakate (netto)	-989 271	-935 035	-1 096 132		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-4 934	-825	-6 142		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-994 205	-935 860	-1 102 274		

=valtuustoon nähden sitovat erät

Henkilöstö

Työ- ja päivätoiminta: 1 johtava ohjaaja, 1,65 ohjaaja, 0,6 tilapäinen asiakkaan oma ohjaaja
 Kehitysvammaisten avohuollon palveluohjaus ja asumisen ohjaus: 0,5 palveluohjaaja, 0,35 ohjaaja
 Vammaispalvelut: 0,5 palveluohjaaja, 0,1 sosiaalijohtaja
 Toimistotyö: 0,2 toimistos sihteeri

Aikuissosiaalityö ja työllisyyspalvelut

Aikuissosiaalityö sisältää täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen, aikuissosiaalityön, päihdepalvelut ja kuntoututtavan työtoiminnan. Työllisyyspalveluihin sisältyy työmarkkinatuen kuntaosuus ja työllisyyteen aktivoivat toimet.

Aikuissosiaalityön tavoitteena on tukea työikäisiä asiakkaita elämänhallintaan, työhön, toimeentuloon tai opiskeluun liittyvissä asioissa sekä vähentää eriarvoisuutta.

Päihdehuollon tavoitteena on ehkäistä ja vähentää päihteiden ongelmakäyttöä ja siihen liittyviä haittoja sekä parantaa päihteiden ongelmakäyttäjien ja heidän läheistensä toimintakykyä ja turvallisuutta.

Työllisyyspalveluilla ja työllistymistä edistävällä monilaisella yhteispalvelulla (TYP) edistetään vaikeasti työllistyvien henkilöiden työllistymistä, työ- ja toimintakykyä, kouluttautumista ja työllistymisaktiivisuutta, omatoimisuutta, sosiaalisuutta ja elämänhallintaa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Pitkäaikais- ja rakennetyöttömyys vähenee	Pitkäaikaistyöttömien määrä Yli 300 pv työttömänä olleiden aktiivointiaste Kunnan maksaman työmarkkinatuen määrä	< kuin vuonna 2020 > 40 % < kuin vuonna 2020, tavoite enintään 170 000 euroa/v
Mielenterveyskuntoutujien ja päihdekuntoutujien palveluprosesseja kehitetään sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyössä.	Yhteinen toimintamalli Henkilöstöresurssit Osaamisen kehittäminen	Toimintamalli kuvataan Resursseja kohdennetaan asiakastarpeen mukaisesti Koulutukset järjestetään ja niihin osallistutaan
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Kuntouttavaa työtoimintaa ja sosiaalista kuntoutusta järjestetään ostopalveluna ja kunnan eri hallintokunnissa	ViaDian ostopalvelu Kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat ja toimintapäivät	Sopimuksen jatkamisen arviointi tehdään hyvinvointialueen valmistelun yhteydessä. ka > 15 hlö/kk, toimintapäiviä >1 500 pv/v
Palkkatuella edistetään asiakkaiden positiivisten työllistymisen jatkopolkujen syntymistä	Palkkatukipalkkojen kustannukset Kunnan eri hallintokuntien työllistämien henkilöiden määrä	< 70 000 €/v 7-8 hlö/v
Kirjaamisen kehittäminen (Kantapalveluihin valmistautuminen THL:n määräysten mukaisesti).	Sosiaalityön Pro Consona – ohjelmasta siirrytään vaiheittain OMNI360-ohjelman käyttöön. Kirjaamiskoulutus, muutos kirjaamistavoissa.	Asiakastietojärjestelmien muutos etenee suunnitellussa aikataulussa. Henkilöstön kirjaamisosaaminen on vaadittavalla tasolla.

=valuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Pitkäaikaistyöttömien omatoimisuutta, elämänhallintaa ja työllistymistä edistetään	Yli 1000 päivää työttömänä olleiden määrä Työmarkkinatuen kunnan maksuosuuden määrä (yli 1000 pv)	< 20 hlö/ kk < 9 000 €/kk
Työttömien toimintakykyä ja terveyttä edistetään yhdessä terveydenhuollon, KELAn ja TE-toimiston kanssa	Monialainen TYP Työttömien terveydenhuollon prosessi	> 10 asiakasta kuukausittain > 20 terveystarkastusta/v, yhteinen palauteprosessi toimii

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	10 401	45 500	18 500		
Toimintakulut	-368 967	-446 073	-409 370		
Toimintakate (netto)	-358 566	-400 573	-390 870		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-358 566	-400 573	-390 870		
=valuustoon nähden sitovat erät					

Henkilöstö

Työllisyyspalvelut: 0,1 sosiaalityöntekijä
 Aikuissosiaalityö, päihdehuolto: 0,55 sosiaalityöntekijä
 Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki: 0,1 sosiaaliohjaaja
 Väilytystilit: 0,1 toimistosihteeri
 Toimistotyö: 0,2 toimistosihteeri

Muu sosiaalitoimi

Tulosalueelle kuuluvat kaikkien asiakasryhmien asumispalvelujen ostopalvelut, omaishoidon tuki, sosiaali-asiainpalvelut (ostopalvelu), sosiaalipäivystys (ostopalvelu), sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut sekä vanhus- ja vammaisneuvosto.

Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä siten, että henkilön tarvitsema turva ja huolenpito voidaan antaa erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa vuorokauden ajasta riippumatta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT**Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet**

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vahvistetaan omaishoitajien tukea tehtävässään tarpeen mukaisin palveluin ja turvataan mahdollisuuksia vapaapäivien pitämiseksi.	Omaishoidon tuen asiakkaiden määrä	>7 % yli 75-vuotiaitten määrästä
	Omaishoidon tuen kustannukset	< 184 000 €/v
	Omaishoitajien valmennus	Toteutunut
	Omaishoitajan vapaapäivien käyttö	> vuonna 2021

=valuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Sosiaalipäivystyksellä vastataan asiakkaiden kriisitilanteisiin kaikkina vuorokauden aikoina.	Yhteydenottojen määrä ja syy sosiaalipäivystykseen	Yhteydenotot sosiaalipäivystykseen liittyvät kriisitilanteisiin.
Sosiaalihuoltolain mukaisilla liikkumista tukevilla palveluilla mahdollistetaan kotona asumista.	Sosiaalihuoltolain mukaisten liikkumista tukevien palvelujen asiakasmäärä	Palvelutarpeeseen vastataan varatun määrärahan puitteissa.
Asumispalvelujen ostopalveluja järjestetään erityisen tuen tarpeeseen, asumisen tuki pyritään järjestämään ensisijaisesti kunnan omana toimintana asiakkaan kotiin annettavilla palveluilla.	Asiakkaiden määrä Palvelusuunnitelmien määrä	Asiakasmäärä ei kasva Asiakkaiden palvelutarpeen seuraaminen, palvelusuunnitelmien tarkistus vuosittain/ useammin asiakkaan palvelutarpeen muuttuessa, tarvittaessa muutokset palvelujen järjestämisessä asiakkaan yksilöllisen palvelutarpeen mukaan

Henkilöstö:

Omaishoidon tuki: 0,4 palveluohjaaja, 0,05 sosiaalijohtaja
Toimistotyö: 0,1 toimistos sihteeri

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	12 844	15 000	-		
Toimintakulut	-383 213	-491 076	-583 172		
Toimintakate (netto)	-370 369	-476 076	-583 172		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot					
Tehtävän kokonaiskustannukset	-370 369	-476 076	-583 172		

=valtuustoon nähden sitovat erät

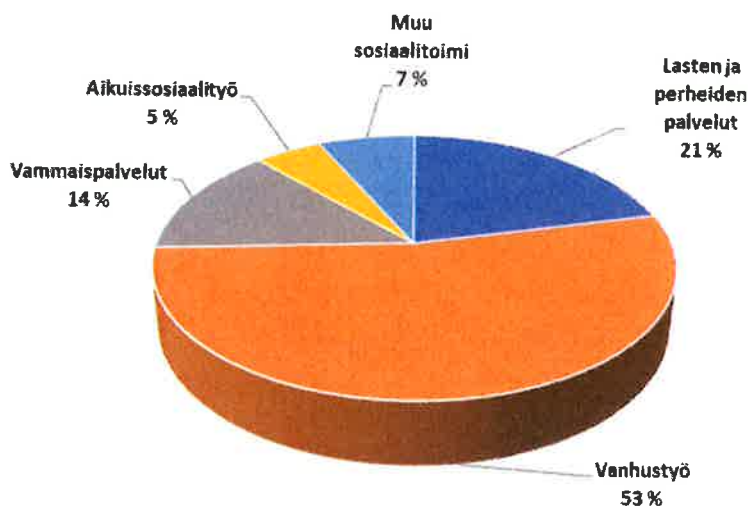
SOSIAALITOIMI YHTEENSÄ

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 088 251	1 075 268	940 468		
Toimintakulut	-7 101 460	-6 890 559	-8 146 137		
Toimintakate (netto)	-6 013 209	-5 815 291	-7 205 669		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-210 202	-193 535	-188 326		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-6 223 411	-6 008 826	-7 393 995		

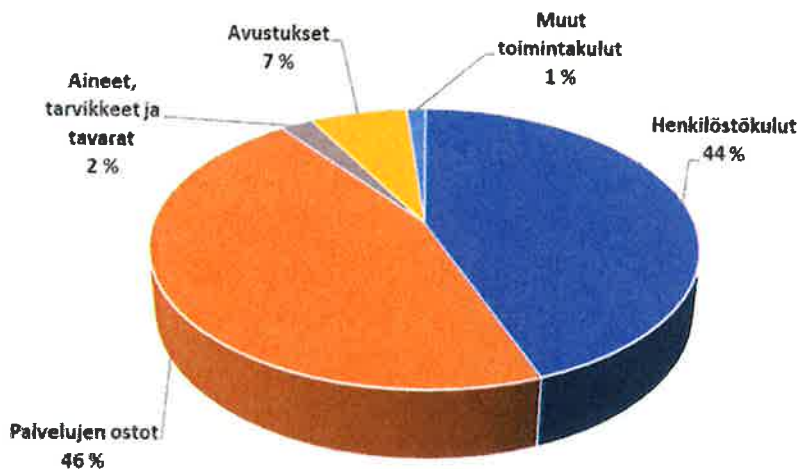
=valtuustoon nähden

Sosiaalitoimen menot tulosalueittain

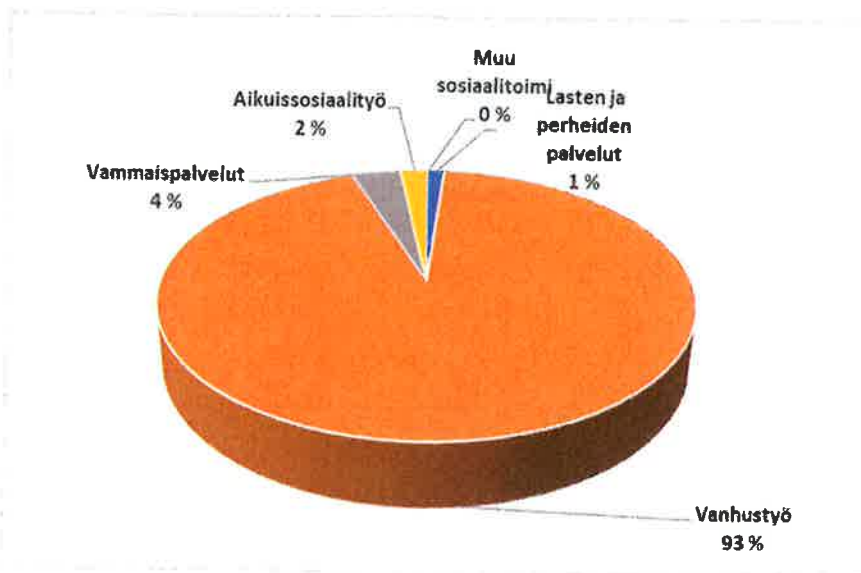
Lasten ja perheiden palvelut	1 731 806
Vanhustyö	4 292 457
Vammaispalvelut	1 129 332
Aikuissosiaalityö	409 370
Muu sosiaalitoimi	583 172
	<hr/>
	8 146 137

Sosiaalitoimen menot kululajeittain

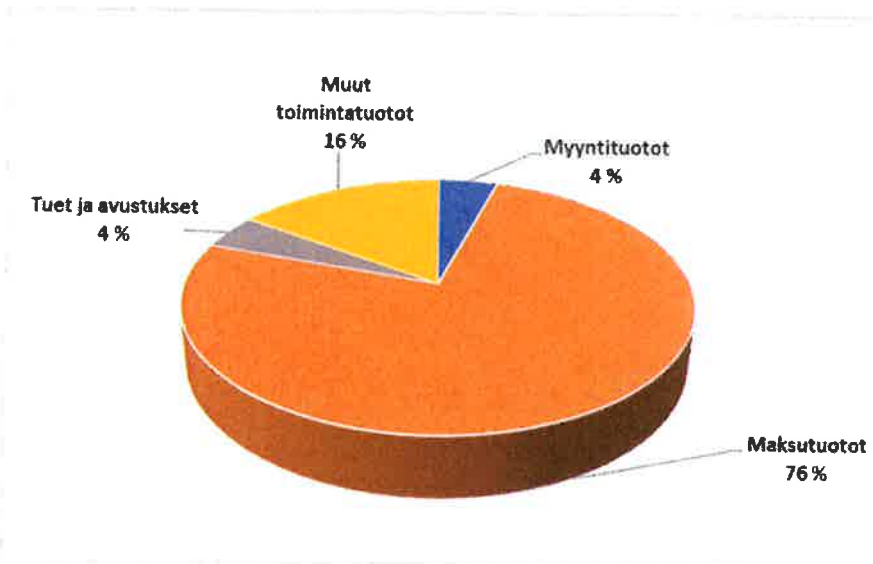
Henkilöstökulut	3 596 080
Palvelujen ostot	3 697 065
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	190 480
Avustukset	553 200
Muut toimintakulut	109 312
	<hr/>
	8 146 137

Sosiaalitoimen tulot tulosalueittain

Lasten ja perheiden palvelut	11 500
Vanhustyö	877 268
Vammaispalvelut	33 200
Aikuissosiaalityö	18 500
Muu sosiaalitoimi	0
	<hr/>
	940 468

Sosiaalitoimen tulot kululajeittain

Myyntituotot	41 560
Maksutuotot	710 100
Tuet ja avustukset	42 000
Muut toimintatuotot	146 808
	<hr/>
	940 468

Terveyspalvelut

Tilivelvolliset: sosiaalihoitaja, kunnanjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet

Terveystoimeen kuuluu perusterveydenhuolto ja erikoissairaanhoito. Tehtävänä on tuottaa kuntalaisille laadukkaat terveydenhuoltopalvelut ensisijaisesti lähipalveluina kustannustehokkaasti. Perusterveydenhuollon palvelut tuottaa Kuopion kaupunki vastuukuntamallilla. Ympäristöterveydenhuollon palvelut tuottaa Siilinjärven kunta. Tuusniemen kunta vastaa terveydenhuollon kiinteistöjen kustannuksista. Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriltä.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Riittävien ja laadukkaiden terveydenhuollon palvelujen turvaaminen kuntalaisille.	Jonotusaika palveluihin Asiakaspalaute	Hoitotakuu toteutuu Myönteisiä > 90 %
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Ennaltaehkäistään sairauksia, edistetään hyvinvointia sekä ylläpidetään asukkaiden toimintakykyä kuntalaisten tarpeiden mukaisesti.	Osastojaksojen pituus Terveystarkastukset Sairaanhoitajan vastaanotto	<16 vrk 75-, 80-, 85-vuotiaat, 70 % ikäluokasta Omaishoitajat, joka toinen vuosi 70 % Työttömät, > 20 vuodessa Sairaanhoitajan vastaanotto laajempaa kuin vuonna 2021
Vuodeosaston toimintamalli vastuukuntasopimuksen mukainen	Vuodeosaston paikkamäärä	Vuodeosaston paikkamäärä on vastuukuntasopimuksen mukainen.
Suun terveydenhuolto toteutuu kuntalaisten tarpeen mukaisesti	Hammaslääkärin työpanos	1 hlötyövuosi

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Talousarviovuoden 2022 tavoitteet	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Edistetään asiakkaiden toimintakykyä ja turvallista kotona asumista.	Yhteinen kotisairaanhoidon ja kotipalvelun kotihoidon prosessi	Yhteisten asiakassuunnitelmien määrä kasvaa
Muistisairaudet diagnosoidaan oikea-aikaisesti ja kokonaisvaltaisesti.	Geriatrinen kokonaisarvio	Geriatripalvelujen hankkiminen < 100 h vuodessa

Tehostetaan kuntoutustoimintaa	Toimintakykymittaukset Kotikuntoutus	Asiakkaiden mittaustulokset paranevat interventioiden aikana Asiakasmäärä > vuonna 2020 Kuntoutussuunnitelma kaikilla asiakkailla Kotihoidon kanssa yhteisten asiakkaiden palvelusuunnitelmaan sisältyy kuntoutussuunnitelma
Ylläpidetään henkilöstön ammattitaitoa ja kehitetään työprosesseja	Koulutuspäivät	3 pv/työntekijä

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	434 480	225 800	225 800		
Toimintakulut	-8 676 399	-7 800 157	-8 073 000		
Toimintakate (netto)	-8 241 919	-7 574 357	-7 847 200		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-58 710	-69 111	-73 602		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-8 300 629	-7 643 468	-7 920 802		
=valtuustoon nähden sitovat erät					

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Perusterveydenhuolto					
Toimintatuotot	383 333	185 800	185 800		
Toimintakulut	-3 609 002	-3 130 066	-3 203 000		
Toimintakate	-3 225 668	-2 944 266	-3 017 200		
Erikoissairaanhoido					
Toimintatuotot	22 442	0			
Toimintakulut	-5 043 425	-4 630 091	-4 830 000		
Toimintakate	-5 020 983	-4 630 091	-4 830 000		

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ**Talous**

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 522 731	1 301 068	1 166 268		
Toimintakulut	-15 777 859	-14 690 716	-16 219 137		
Toimintakate (netto)	-14 255 128	-13 389 648	-15 052 869		
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-268 912	-262 646	-261 928		
Tehtävän kokonaiskustannukset	-14 524 040	-13 652 294	-15 314 797		
=valtuustoon nähden sitovat erät					

SIVISTYSLAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: rehtori ja sivistyslautakunnan jäsenet

Perusopetus

Tuusniemen yhtenäiskoulu tuottaa laadukasta esi- ja perusopetusta Turulan koulukeskuksessa. Lukuvuonna 2021-2022 koulussa opiskelee 258 oppilasta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Kerhoihin osallistuminen	50% oppilaista
Oppilaiden osallisuuden lisääminen	Oppilaskuntatoiminta	Jokaiselta luokalta on edustus oppilaskunnan hallituksessa
Oppilasmäärän säilyttäminen	Oppilasmäärä	250 oppilasta 20.9.2022
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Oppilaiden osallisuus	Kerhoihin osallistuminen	50% oppilaista
Jatko-opintoihin pääsy 9.luokan jälkeen	Jatko-opintoihin hakeutuminen	100% 1.9. tilanteessa

1. KORONAEPIDEMIAN VAIKUTUSTEN TASAAMINEN

Pitkittänyt pandemia on vaikuttanut monella tavalla yhtenäiskoulun toimintaa. On tärkeää turvata oppilaiden mahdollisuus laadukkaaseen perusopetukseen ja yksilölliseen tukeen myös tänä aikana. Tavoitteena on olemassa olevien tukimuotojen lisäksi luoda uusia toimintamalleja, joilla varmistetaan jokaisen oppilaan oppimisen jatkuminen. Tärkeää on myös huolehtia oppilaiden hyvinvoinnista moniammatillisen oppilashuollon keinoin.

2. YHTEINEN KOULU

Lukuvuoden 2021-2022 monialainen oppimiskokonaisuus Tuusniemen yhtenäiskoulussa on "yhteinen koulu". Oppimiskokonaisuuden avulla tuomme oppilaille näkyväksi koulun toimintakulttuuria ja osallistamme heitä sen kehittämiseen. Tavoitteena on tuottaa kaikille yhteistä oppimisympäristöä, jossa jokaisen koulun jäsen osaa toimia. Tavoitteena on myös kaikille turvallinen ja jokaisen hyväksyvä koulu.

3. TUNNETAITOJEN KEHITTÄMINEN

Tavoitteena on moniammatillisella yhteistyöllä kehittää yhtenäiskoulun oppilaiden tunnetaitoja. Tavoitteena on myös yksilöllisten vahvuuksien tunnistaminen ja kehittäminen. Tämä toiminta nivoutuu yhteen monialaisen oppimiskokonaisuuden kanssa ja sitä toteutetaan yhdessä yhteistyöverkoston kanssa.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 071 405	935 400	981 884	981 884	981 884
Toimintakulut	-2 843 343	-3 133 837	-3 025 363	-2 976 325	-2 976 325
Toimintakate (netto)	-1 771 938	-2 198 437	-2 043 479	-1 994 441	-1 994 441
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-93 191	-99 101	-93 061	-90 394	-88 543
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 865 129	-2 297 538	-2 136 540	-2 084 835	-2 082 984

=valtuustoon nähden sitovat erät

Lukio

Pieni yleislukio toimii tiiviissä yhteistyössä yhtenäiskoulun kanssa ja tarjoaa nykyaikaista ja joustavaa yleisivistävää opetusta. Jo yli viisikymmentä vuotta toiminut lukio jatkaa ylpeänä toimintaansa. Lukio on menestynyt varsin hyvin erilaisissa lukiovertailuissa, etenkin silloin kun on huomioitu opiskelijoiden lähtötaso ja tulokset ylioppilaskirjoituksissa. Tämä kertoo pienen lukion opetuksen laadusta ja mahdollisuuksista huomioida erilaisia opiskelijoita.

Uusi opetussuunnitelma on tullut voimaan syksyllä 2021 ja tuonut mukanaan merkittäviä muutoksia lukio-opintojen rakenteisiin. Oppivelvollisuuden pidentyminen ja maksuttoman toisen asteen opiskelun takaaminen ovat myös uusia merkittäviä velvoitteita. Näiden suurten uudistuksien vaikutukset pienten lukioiden tulevaisuuteen selkenevät vasta tulevaisuudessa Talousarviossa on kuitenkin pyritty varautumaan näihin vaikutuksiin käytettävissä olevan tiedon valossa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	47 kolmen vuoden ka
Yo-kirjoitusten tulokset	Menestyminen kokeissa	Kaikkien kokeiden (valmistuneet) keskiarvo valtakunnan keskiarvossa
Uuden lukiolain vaatimusten täyttäminen	Erityisopetuksen, oppilaanohjauksen ja korkeakoulu yhteistyön toteuttaminen	Vaatimusten mukainen toiminta
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Opiskelijamäärä	Opiskelijamäärä	50
Yo-kirjoitusten tulokset	Menestyminen kokeissa	Em. keskiarvo
Jatko-opintoihin sijoittuminen	Opiskelupaikka yo-vuoden syksyllä	60 %:lla opiskelupaikka

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

1. LOPS 2021

Lukion uusi opetussuunnitelma tulee käyttöön syksyllä 2021 opintonsa alkaville lukiolaisille. Lukuvuonna 2021-2022 lukiossa opiskellaan siis kahden eri opetussuunnitelman mukaan. Tavoitteena on uuden opetussuunnitelman sujuva käyttöönotto. Samalla taataan myös edellisen opetussuunnitelman mukaisen opetuksen jatkuminen.

2. KORONAEPIDEMIAN VAIKUTUSTEN TASAAMINEN

Pitkittynyt pandemia on monella tavalla vaikeuttanut myös lukio-opiskelua. Nyt opiskelevat lukiolaiset ovat joutuneet sopeutumaan epävarmoin ja jatkuvasti muuttuneisiin olosuhteisiin jo varsin kauan. Haemme valtion koronavaikutusten tasaamiseen tarkoitettua hankeavustusta ja kohdistamme lukiolaisten oppimiseen erityisiä tukitoimia. Etsimme myös monipuolisia vaihtoehtoisia suoritustapoja keskeytyneiden tai hidastuneiden opintojen vauhdittamiseksi.

3. MAKSUTTOMAN TOISEN ASTEEN JA PIDENNETYN OPPIVELVOLLISUUDEN TOTEUTTAMINEN

Nyt opintonsa aloittavat lukiolaiset muodostuvat pääosin ikäluokasta, joka on ensimmäisenä oikeutettu maksuttomaan opetukseen. Vaikka muutos Tuusniemen lukion osalta on pienempi, kuin valtakunnan toisen asteen oppilaitoksissa keskimäärin, vaikuttaa uudistus suuresti myös meidän toimintaamme. Sama ikäluokka on myös ensimmäinen, jonka oppivelvollisuuden päättymistä on ajallisesti pidennetty. Tämä aiheuttaa myös Tuusniemen lukiolle ja Tuusniemen kunnalle lisää valvonta- ja ohjausvelvoitteita. Yhteistyöllä ja verkostoitumalla selviydymme uusista haasteista.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	58 735	50 000	50 000	50 000	50 000
Toimintakulut	-700 882	-707 987	-836 957	-819 875	-503 545
Toimintakate (netto)	-642 147	-657 987	-786 957	-769 875	-453 545
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-29 617	-33 847	-36 582	-35 932	-35 055
Tehtävän kokonaiskustannukset	-671 764	-691 834	-823 539	-805 807	-488 600

=valtuustoon nähden sitovat erät

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on sivistyslautakunnan alaista toimintaa ja sen järjestämisvastuulla on alle kouluikäisten kunnallinen sekä yksityinen hoito, koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta sekä lasten kotihoidontuki. Varhaiskasvatusta järjestetään joko hoitajan kotona tapahtuvana hoitona tai ryhmäperhepäivähoitokodeissa sekä kirkonkylällä että Tuusjärvellä. Iltapäivätoimintaa tarjotaan laajennettuna palveluna jokaiselle sitä tarvitsevalle I-II-luokan oppilaalle erillisenä toimintana kirkonkylällä ja ryhmäkoon sen salliessa myös Tuusjärven ryhmäperhepäiväkodissa. Aamuhoito järjestetty kaikille sitä tarvitseville lapsille ryhmiksissä; myöskin laajennettuna palveluna. Toiminnasta vastaa perhepäivähoidonohjaaja.

Varhaiskasvatusta kehitetään muuttamalla perhepäivähoitokoti päiväkodiksi ja rekrytoimalla.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tuetaan tuusniemeläisiä perheitä heidän kasvatustyössä laadukkailla kunnallisilla peruspalveluilla	Asiakaskysely joka vuosi	Yksi kerta vuodessa 70 % vastatessa
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Lapsen kehityksen ja oppimisen tukeminen niin, että lapsen yksilölliset tarpeet tulee huomioituksi. Lapsen ja vanhempien mielipiteiden huomioiminen toiminnassa	Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman päivitys vanhempien/lapsen kanssa vuosittain. Erityislastentarhanopettajan käynnit varhaiskasvatuksessa	Toteutuu jokaiselle lapselle. Vuonna 2022 vähintään 15 kertaa.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Neuvokkaan ryhmäperhepäiväkodin muuttaminen päiväkodiksi	Hankkeen eteneminen	2022
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Päiväkodin toiminnan vakiinnuttaminen		Riittävä kelpoinen henkilöstö alkuvuoden aikana

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	62 125	62 000	57 000	58 000	58 000
Toimintakulut	-547 285	-645 533	-647 193	-683 405	-683 405
Toimintakate (netto)	-485 160	-583 533	-590 193	-625 405	-625 405
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-46 171	-46 171	-46 171	-46 171	-46 171
Tehtävän kokonaiskustannukset	-531 330	-629 704	-636 364	-671 576	-671 576

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kansalaisopisto

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää laadukasta, ajankohtaista ja kuntalaisten tarpeisiin vastaavaa yleissivistävää koulutusta. Tavoitteena on sovittu tuntimäärän toteutuminen monipuolisen kurssitarjonnan kautta. Opetuksen suunnittelu pohjautuu asiakkaiden toiveisiin. Toiveita kerätään mm. opistoyhdyshenkilöiden ja tuntiopettajien välityksellä. Myös suora palaute opistoon ja osastoon vastuusuunnittelijalle on toimiva keino.

Koronavirus epidemia vähensi merkittävästi kansalaisopiston toimintaa. Toimintaa on kuitenkin pidetty mahdollisimman aktiivisena turvallisuudesta samalla huolehtien ja toiminnan jatkuvuutta on turvattu esimerkiksi pienentämällä ryhmäkokovaatimuksia. Tulevana talousarvioikautena varaudumme opetuksen määrän uuteen kasvuun ja uusiin tulevaisuuden haasteisiin.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
OPM:n vahvistama tuntimäärä + 10 %	Tuntimäärä	2700
Opiskelijamäärä	Brutto/netto	Yli 1000/yli 500
Opiskelijatyytyväisyys	Kysely	Tyytyväisiä 80%
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Opiskelijamäärä brutto/netto	Opiskelijamäärä	Yli 1000/yli 500
Tuntimäärä	Toteutuneet tunnit	2700

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Digitaalisen osaamisen edistäminen	Kurssien lukumäärä	10 kurssia
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Opistoyhdyshenkilöverkosto	Tavoitavuus kylittäin	Useita yhdyshenkilöitä

Kuopion kansalaisopiston Tuusniemen osasto järjestää noin 120 kurssia. Haasteita ovat väestön ikärakenne sekä osallistujien ikä- ja sukupuolijakauma.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	127 288	115 000	112 000	112 000	112 000
Valtionosuudet					
Toimintakulut	-226 916	-258 398	-255 664	-255 664	-255 664
Toimintakate (netto)	-99 628	-143 398	-143 664	-143 664	-143 664
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-99 628	-143 398	-143 664	-143 664	-143 664

=valtuustoon nähden sitovat erät

Kirjasto

Tuusniemen kirjasto on Kuopion kaupungin hallinnoima lähikirjasto. Kiinteistö, jossa kirjasto toimii, on Tuusniemen kunnan omistuksessa. Kirjastoautopalvelut tuotetaan Koillis-Savon kirjastoautolla, jolla järjestetään kirjastopalveluja Koillis-Savon haja-asutusalueiden asukkaille ja kouluille.

Kirjastolain (1998/904) mukaan kunnan tehtävänä on kirjasto- ja tietopalvelujen järjestäminen. Yleisen kirjaston tehtävänä on mm. tukea elinikäistä oppimista ja itsensä kehittämistä sekä tarjota palveluja ja materiaaleja elämyksiin, kansalaisvalmiuksien kehittämiseen, kansainvälistymiseen ja verkkoasiointiin.

Yhteiskunnan digitalisoitumisessa kirjastolla on mahdollisuus toimia siltana kansalaisten ja digitalisoitumisen välillä. Kirjasto tarjoaa perinteistä sekä painettua että digitaalista aineistoa verkkoyhteyksineen, yhteisiä tiloja sekä asiantuntemusta ja tietopalvelua. Kirjasto lisää tasa-arvoa ehkäisemällä tiedollista syrjäytymistä. Kirjaston palveluja kehitetään asiakaskunnan ja toimintaympäristön tarpeet ja toiveet huomioiden. Tuusniemen kirjaston sijainti tukee koulukeskuksen oppilaiden ja työvoiman kirjastopalveluiden saatavuutta.

Vuosittain seurattavien mittareiden tavoitetaso asetetaan vastaamaan koko Suomen lähes saman suuruisten (2600 - 3200 as.) maaseutumaisten kuntien kirjastojen keskimääräisiä tunnuslukuja edelliseltä toimintavuodelta. Tunnusluvut ovat haettavissa Suomen yleisten kirjastojen tilastoista <http://tilastot.kirjastot.fi/>.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500 kirjaa
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	32 tuntia
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Kirjastoaineiston lainaus	Lainat/as	14
Kirjaston asiakaskäynnit	Käynnit/as	9
Ajantasainen ja uudistuva kirja-aineisto	Kirjahankinnat/1000as	500
Riittävät aukioloajat	Aukiolotunnit/viikko	32 tuntia

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kirjastoauton palvelut	Lainat/as	verrokkikuntien keskiarvo
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Palvelutaso	Kirjastosopimus	Sopimuksen mukainen taso

Kirjaston tilat ja muut puitteet ovat asianmukaiset. Alueellinen yhteistyö on toimivaa. Keskeiset palvelutekijät ovat riittävä aukiolo ja hankintamääräraha.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	-	-	-	-	-
Toimintakulut	-192 686	-191 141	-197 486	-197 486	-197 486
Toimintakate (netto)	-192 686	-191 141	-197 486	-197 486	-197 486
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-11 601	-11 601	-11 601	-11 601	-11 601
Tehtävän kokonaiskustannukset	-204 287	-202 742	-209 087	-209 087	-209 087

=valtuustoon nähden sitovat erät

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluihin sisältyvät nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalvelut sekä muita vapaa-ajanpalveluita, hyvinvointityö ja ehkäisevä päihdetyö. Tavoitteena on tarjota kuntalaisten tarpeista lähtöisin olevia vapaa-ajan palveluita ja lisätä ihmisten viihtymistä paikkakunnalla. Tavoitteena on myös aktivoida kulttuuri- ja harrastustoimintaa. Kaikessa toiminnassa tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kuntalaisten palvelutarpeen kartoitus	Asukastyytyväisyys	Hyvä
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Tapahtumien tarjoaminen / kuntalaisten osallistuminen	Tapahtumat / osallistujat	80/3500
Nuorisotalon kävijämäärä/käyntikertatavoite	Kävijämäärä / käyntikerta / vko / koulujen toimintavuonna	75 käyntikertaa / vko / koulujen toimintavuoden ajan

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022–2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Järjestöjen aktivoiminen	Yhteistyö kunnan kanssa	Väh. 30 järjestöä tapaamisissa / tapahtumissa vuosittain
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Syrjäytymisen ehkäisy	Kontaktit työelämän /koulutuksen ulkopuolella oleviin nuoriin	30 tavoitettua asiakasta (alle 29-vuotiasta nuorta)
Nuorten osallisuuden lisääntyminen	esitykset ja/tai aloitteet nuorilta	8

Nuorisovaltuustotoiminta pidetään aktiivisena ja sitä kehitetään edelleen tarpeita vastaavaksi. Nuorisovaltuuston roolia vahvistetaan kunnan päätöksenteossa. Lapsille ja nuorille suunnattujen tapahtumien määrä pidetään ennallaan. Etsivän nuorisotyön asemaa vakiinnutetaan kunnan toiminnoissa ja ennaltaehkäisevää työtä lisätään.

Terveyden edistämistyötä vahvistetaan niin, että se on arkea jokaisella toimialalla. Kuntalaisten vastuuta omasta hyvinvoinnista pyritään lisäämään esimerkiksi kampanjoilla. Sähköinen hyvinvointikertomus laaditaan vuosikello suunnitelman mukaisesti.

Liikuntapaikkojen kunnossapidolla ymmärretään olevan yhteys kuntalaisten terveyden edistämiseen ja fyysisen toimintakyvyn vahvistamiseen. Liikuntapaikkojen hoidossa keskitytään suosituimpien paikkojen kunnossapitoon. Seinävuoren rotkolaakso on ulkoilupaikoista tärkein kohde.

Järjestöavustuksien määrää lisättiin jo vuonna 2021. Nyt niille on suunnattu edelleen enemmän määrärahoja. Järjestöjen toiminta kuntalaisille suunnattujen vapaa-aikapalvelujen toteuttamisessa on elintärkeä.

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	33 185	24 000	21 000	21 000	21 000
Toimintakulut	-221 830	-226 890	-246 155	-248 655	-247 155
Toimintakate (netto)	-188 645	-226 890	-225 155	-227 655	-226 155
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-54 361	-52 444	-44 508	-39 590	-35 025
Tehtävän kokonaiskustannukset	-243 006	-255 334	-269 663	-267 245	-261 180

Talous

=valtuustoon nähden sitovat erät

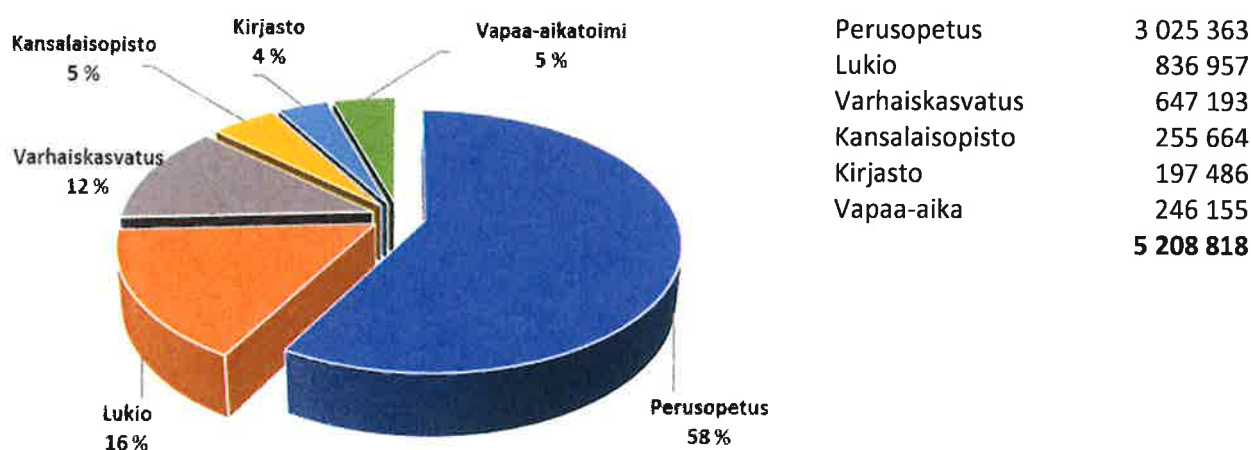
SIVISTYSLAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous

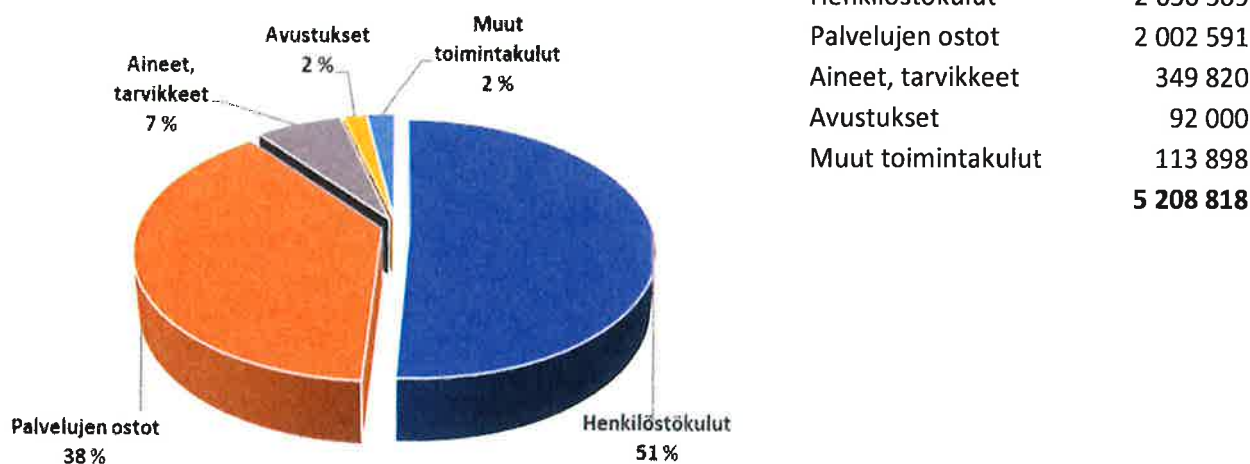
Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	1 352 739	1 186 400	1 221 884	1 222 884	1 222 884
Valtionosuudet (+)					
Toimintakulut	-4 732 942	-5 163 786	-5 208 818	-5 181 410	-4 863 580
Toimintakate (netto)	-3 380 204	-3 977 386	-3 986 934	-3 958 526	-3 640 696
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-234 941	-243 164	-231 923	-223 688	-216 395
Tehtävän kokonaiskustannukset	-3 615 144	-4 220 550	-4 218 857	-4 182 214	-3 857 091

≡ valtuustoon nähden sitovat erät

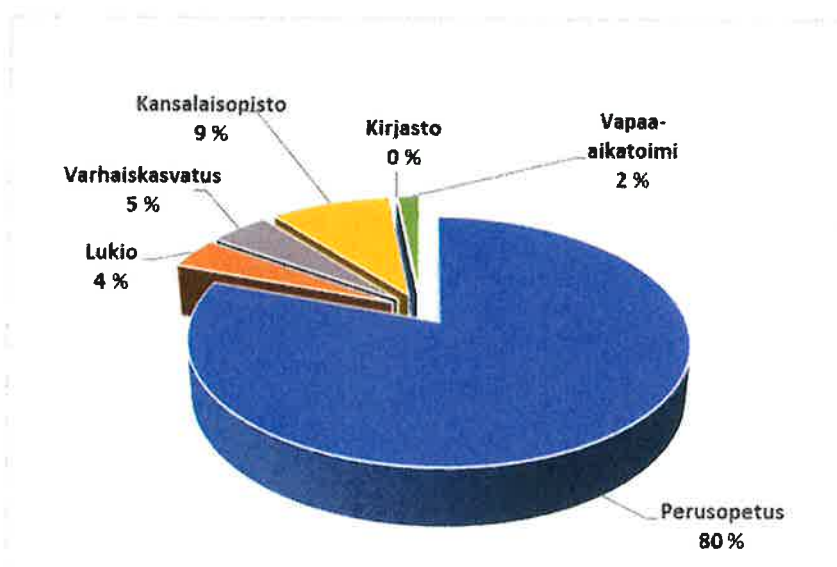
Sivistyslautakunnan toimintakulujen jakautuminen tehtävittäin v. 2022

Toimintakulujen jakautuminen menolajeittain v. 2022

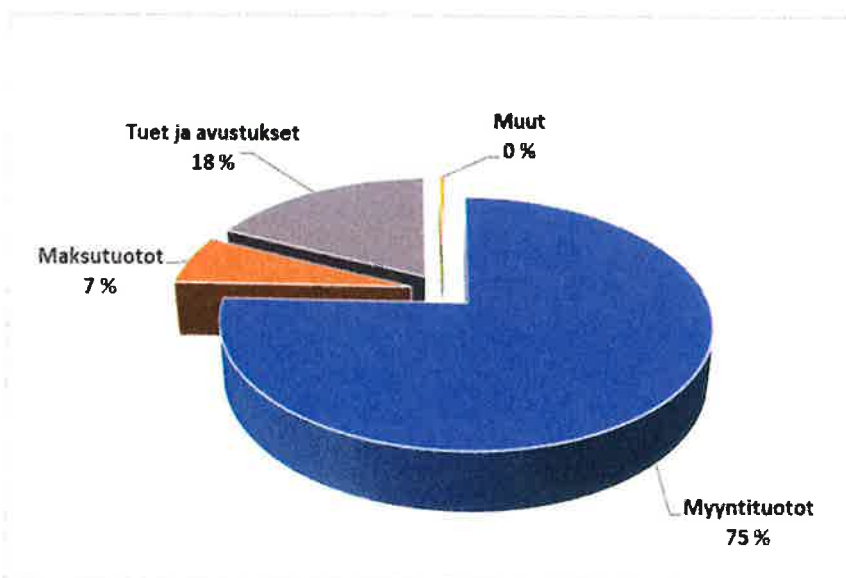

Sivistyslautakunnan toimintatuottojen jakautuminen tehtävittäin v. 2022

Perusopetus	981 884
Lukio	50 000
Varhaiskasvatus	57 000
Kansalaisopisto	112 000
Kirjasto	0
Vapaa-aika	21 000
Yhteensä	1 221 884

Toimintatuottojen jakautuminen tulolajeittain v. 2022

Myyntituotot	921 884
Maksutuotot	79 000
Tuet ja avustukset	216 000
Muut	5 000
Yhteensä	1 221 884

TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Yhdyskuntatekniset palvelut

Tulosalueeseen kuuluvat maankäyttö- ja kaavoitus, liikenneväylät ja yleiset alueet, jätehuolto ja kuljetus- ja työvälineet sekä pelastuslaitos ja väestönsuojelu. Palo- ja pelastustoimi on siirtynyt jo 1.1.2004 Pohjois-Savon Pelastuslautakunnan alaisuuteen ja henkilöstö Kuopion kaupungin palvelukseen. Pelastustoimi siirtyy v. 2023 alusta lukien hyvinvointialueen järjestämäksi. Jätehuollon yhteistyö toimii maakunnan rajat ylittävällä tavalla. Jätekuukko Oy järjestää jätteiden keräämisen. Yhteistyöelimenä eri kuntien välillä toimii jätehuollon neuvottelukunta. Kuntien yhteinen jätelautakunta on aloittanut toimintansa 1.1.2011 – isäntäkuntana toimii Kuopion kaupunki.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Siisti ja hoidettu ympäristö	Kuntalaispalautteet	Tyytyväinen kuntalainen
Maankäyttö- ja kaavoitus	Kuntalaisten palautteet ja osallistuminen	Kaavoitus ajanhermolla. Kaavoituksella pyritään vastaamaan mm. yritysten ja kuntalaisten tarpeisiin
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Investointisuunnitelman mukaiset korjaus- ja kunnossapitohankkeet	Toteutuneet hankkeet	100 % hankkeiden toteutus
Teiden ja muiden yleisten alueiden kunnossapidon tason pitäminen lähes nykytasolla	Kuntalaispalautteet	Mahdollisimman hyvä kunnossapito resurssien puitteissa
Yleiskaavoitustyön jatkaminen	Työn eteneminen	Tuusjärven kyläyleiskaava valmis v. 2022

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Teiden ja yleisten alueiden kunnossapito lähes nykytasolla	Kustannukset/yksikkö, esim. km	Mahdollisimman hyvä taso resurssien puitteissa
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Satama-alueen kehittäminen investointisuunnitelman mukaisesti.	Hankkeiden toteutuminen suhteessa suunnitelmiin	Kunnan infrastruktuurin ja maankäytön kehittäminen strategian mukaisesti
Jalkakäytävien liukkaudentorjunta	Liukastumisonnettomuuksien seuranta vuosittain	Liukastumisonnettomuuksia 0 kpl/vuosi
Mahdollisimman hyvä teiden ja katujen talvikunnossapito	Kuntalaispalautteet	Hiekoituksen toteutus siten, että potkuriura on aina käytettävissä (ohjeistus)

Tehtävänä on kaavojen ja maankäyttösuunnitelmien laatiminen/päivittäminen niin, että asukkaille turvataan hyvä elinympäristö tarjoamalla laadukkaita ja kohtuuhintaisia rakennuspaikkoja niin taajamassa kuin haja-alueellakin. Keskeisenä tehtävänä on huolehtia katujen ja yleisten alueiden pitämisestä toimivina, turvallisina ja ympäristöltään viihtyisinä sekä varmistaa yhdyskuntarakenteen kehittyminen asetettujen tavoitteiden mukaisesti. Talvikunnossapito ulkoistettuna urakkasopimuksen mukaisesti. Teiden, katujen sekä piha-alueiden talvikunnossapito ulkoistettiin 1.1.2021 alkaen.

Kunta varaa tarvittavat määrärahat pelastuspalveluiden ostoon sekä vuokraa paloaseman tilat Kuopion kaupungille.

Jalkakäytävät ja kevyen liikenteen väylät hiekoitetaan. Esteetön liikkuminen mahdollistetaan jalkakäytävillä ja kevyen liikenteen väylillä mm. pyörätuilla. Rantabulevardin huvimajoja ja kävelysiltoja uusitaan tarpeen mukaan.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta toteutetaan kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä. Katuvalaistusta uusitaan LED-valaisimiin energian säästämiseksi.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	95 634	90 800	11 000	12 500	12 200
Toimintakulut	-587 248	-669 502	-613 796	-302 858	-300 458
Toimintakate (netto)	-491 614	-578 702	-602 796	-290 358	-288 258
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-264 134	-295 273	-280 758	-259 020	-223 253
Tehtävän kokonaiskustannukset	-755 749	-873 975	-883 554	-549 378	-511 511
=valtuustoon nähden sitovat erät					

Kiinteistötoimi

Tulosalueeseen kuuluvat, asunto-osakeyhtiöt, muut osakeyhtiöt, asunnot ja huoneistot, rakennukset ja rakenteet, kiinteistönhuoltopalvelut sekä maa- ja metsätilat. Tulosalueeseen sisältyy myös muu tekninen toimi eli teknisen toimen jaettavat erät.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen	Energiakatselmukset/energian kulutuksen seuranta	Kiinteistöjen energiankulutuksen pienentäminen
Tuottamattomien ja tarpeettomien kiinteistöjen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä tuottamattomat kiinteistöt
Puun myynnin toteuttaminen metsänhoitosuunnitelman mukaisesti	Myynnin toteutuminen	Puun myynti toteutetaan suunnitelman mukaisesti
Kunnan omistamien maa- ja metsäalueiden myynti	Myynnin toteutuminen	Myyntiä toteutetaan strategian mukaisesti

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Myyntiin laitettujen kiinteistöjen ja huoneistojen myynti	Myynnin toteutuminen	Saada myytyä kaikki myynnissä olevat kiinteistöt ja huoneistot

Pohjois-Savon Isännöinti Oy hoitaa kunnan omistuksessa olevan Kiinteistö Oy Tuusniemen Turulan isännöinti- ja kirjanpito palvelut – ko. yhtiö kuuluu kuntakonserniin.

Kunta huolehtii omistamiensa kiinteistöjen ja huoneistojen kunnossapidosta, ylläpidosta, rakentamisesta ja rakennuttamisesta. Kustannukset siirretään todellisten kustannusten mukaan käyttäjille (käyttäjä maksaa kulut). Kunnan omistamassa kiinteistökannassa on runsaasti saneeraustarvetta johtuen osin ikääntymisestä.

Metsätilojen hoitoa ja hakkuuta koskevat palvelut ostetaan Metsänhoitoyhdistys Pohjois-Savolta – metsiä hoidetaan ja hakataan metsätaloussuunnitelman mukaisesti (Tuusniemen kunnan metsätaloussuunnitelma 2013 – 2022). Metsätaloussuunnitelma päivitetään vuoden 2022 aikana. Tuusniemen kunnan metsäomaisuutta on tuloutettu etupainotteisesti ja hakkuutyö on saavuttanut sen tilan, että tuloutus on pienentynyt ja kuluja muodostuu ennallistamistöistä johtuen. Metsänhoitotöissä pyritään ennakoimaan lisääntyneet myrskyt ja myrskyvahingot.

Toiminnan painopisteenä on saada kunnan omistamat kiinteistöt kuntoon – tuottamattomista kiinteistöistä on tarkoitus luopua. Haasteena on resurssipula ja edelleen niukkenevat määrärahat.

Tavoitteena on sivistystoimen kanssa yhteistyössä nimetä liikunta-alueiden vastaava hoitaja, jolla on kokonaiskäsitys liikuntapaikkojen hoitamisesta. Teknisessä toimessa on vuoden 2022 alusta lähtien pätevyitynyt leikkivälineiden tarkastaja. Peruskorjauksissa/kunnossapidossa huomioidaan esteetön liikkuminen (inva-luiskat, ovilevydet, kynnykset ym.). Kunnan kiinteistöjen sisäilmaongelmat ratkaistaan sisäilmaselvityksin/tarvittavin korjauksin.

Sisäinen valvonta ja riskien hallinta toteutetaan kunnanvaltuuston linjaamien periaatteiden ja kunnanhallituksen hyväksymän toimeenpano-ohjeen mukaisesti. Toimintaan liittyviä riskejä kartoitetaan ja työsuojelutoimenpitein pyritään ehkäisemään riskien toteutumista. Myös kalustohankintojen kautta pyritään lisäämään työturvallisuutta ja vähentämään riskejä.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	856 699	716 731	834 984	841 884	848 684
Toimintakulut	-835 900	-768 252	-776 644	-779 794	-782 344
Toimintakate (netto)	20 799	-51 521	58 340	62 090	66 340
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-48 535	-41 391	-43 391	-57 191	-55 611
Tehtävän kokonaiskustannukset	-27 737	-92 912	14 949	-4 899	10 729

=valtuustoon nähden sitovat erät

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta luo neuvonnan, lupakäsittelyn ja valvonnan keinoin edellytykset hyvälle rakentamiselle ja tätä kautta toimivalle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle. Lupakäsittely toteutetaan asiantuntevasti, jouhevasti ja kuntalaisia palvelevalla otteella unohtamatta ulkopaikkakuntalaisia maanomistajia. Rakennusvalvonta toteutetaan ostopalveluna 50 %:n työajalla. Palvelu ostetaan Kaavin kunnalta. Rakennusvalvonnan resurssia pyritään lisäämään palkkaamalla lisähenkilö, joka pystyy sijaistamaan myös teknisen johtajan sekä antamaan tarvittaessa lisäresurssia valvontatehtäviin kunnan omissa hankkeissa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennusvalvonnan tulojen osuuden kasvattaminen niin, että ne vastaavat menoja	Rakennusvalvonnan tulot suhteessa menoihin	Rakennusvalvonnan menot pyritään suhteuttamaan saataviin lupatuloihin
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Keskeneräisten rakennushankkeiden määrää pidetään kohtuullisena	Keskeneräisten rakennusten määrä suhteessa voimassaoleviin rakennuslupiin	Vanhentuneiden lupien määrän jatkuva seuranta

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Rakennusvalvonnan tulopohjan vahvistaminen seuraamalla taksojen kustannuskehitystä ja rakennuslupien määrää	Lupien määrä/lupatulot	Lupatulot vastaavat rakennusvalvonnan menoja
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Taksojen toteuttaminen	Tulokehityksen seuraaminen	Rakennusvalvonnan tulot 100 %

Kuntaliiton suositusten mukaan rakennusvalvonnan tulojen tulisi vastata menoja 100 %:sti. Pienessä kunnassa nykyisillä lupamäärillä on kuitenkin vaikea päästä kuntaliiton mukaiseen suositukseen.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	30 475	31 000	30 650	31 650	32 650
Toimintakulut	-68 094	-77 696	-141 137	-142 137	-143 137
Toimintakate (netto)	-37 620	-46 696	-110 487	-110 487	-110 487
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-37 620	-46 696	-110 487	-110 487	-110 487

=valtuustoon nähden sitovat erät

Ympäristöpalvelut

Seurataan ympäristön tilaa ja kehitystä yleisesti ja lupamenettelyn avulla. Puututaan havaittuihin epäkohtiin ja kuntalaisten ilmoituksiin. Toiminnassa huomioidaan ympäristöarvot, kestäväkehitys ja pyrimme lisäämään kiertoaloutta. Osallistutaan resurssien puitteissa maakunnallisiin sekä Ely-keskuksen vetämiin ilmastotyöhankkeisiin. Toimilla pyritään juurruttamaan suunnitelmallinen ilmastotyö kunnassa ja kunnan omassa toiminnassa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT**Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet**

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Vastataan lisääntyvän ympäristötietoisuuden mukanaan tuomiin haasteisiin kouluttautumalla ja lisäämällä neuvontaa.	Koulutuksen ja neuvonnan määrä	Olla ajanhermolla muuttuvassa lainsäädännössä Toiminnoissa otetaan huomioon ilmastomuutoksen torjunta
Tuottaa laadukkaita palveluja.	Kuntalaispalaute	Tyytyväiset kuntalaiset
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Lisätään tietoisuutta ilmastotyöstä ja energiatehokkuudesta sekä uusiutuvan energiankäytöstä	Ilmastotyö- ja energiatehokkuuteen ym. liittyvät hankkeet	Osallistutaan hankkeisiin

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Lisätään tietoisuutta ilmastotyöstä ja energiatehokkuudesta sekä uusiutuvan energiankäytöstä	Ilmastotyö- ja energiatehokkuuteen ym. liittyvät hankkeet	Osallistutaan hankkeisiin
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Lupahakemusten käsittely mahdollisimman nopeasti	Lupapäätösten käsittelyaika	Lupapäätös kohtuullisessa ajassa

Lupapäätökset käsitellään mahdollisimman nopeasti. Tarvittavat lausunnot pyydetään heti lupahakemuksen saavuttua koska lausuntojen antaminen muissa viranomasitahoissa kestää yleensä kuukauden. Kuulutusaika on 30 vrk. Tulot riippuvat ympäristö- ja maa-ainelupien määrästä. Lupien määrää on vaikea ennustaa vuosittain. Ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät toteutetaan ostopalveluna 50 %:n työajalla yhdessä rakennusvalvonnan kanssa. Palvelu ostetaan Kaavin kunnalta.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	13 676	6 000	5 000	6 000	6 500
Toimintakulut	-9 498	-22 847	-23 030	-24 030	-25 030
Toimintakate (netto)	4 178	-16 847	-18 030	-18 030	-18 030
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	4 178	-16 847	-18 030	-18 030	-18 530
=valtuustoon nähden sitovat erät					

Yksityistiet

Yksityistieavustuksilla helpotetaan yksityisten talouksien ja tiekuntien kustannuspaineita, joita syrjäseudulla asuminen aiheuttaa. Avustamalla yksityisteitä ehkäistään omalta osaltaan maaseudun autoitumista.

Tiekuntien perustamiset ja tieyksiköinnit hoitaa maanmittauslaitos.

Kunta osallistuu omistamiensa maiden osalta tieyksikkömaksuihin.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Tieavustusmäärärahoja pyritään jakamaan talousarvion puitteissa	Jaettu avustuksen määrä	Jaetaan koko avustussumma 15.000 euroa
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Tieavustusmäärärahat pyritään sopeuttamaan taloudellisen tilanteen mukaan, jakoperusteet määritellään vuosittain (edellytyksenä tiekunta, avustettava vähimmäispituus 500 – 1000 m) Alle 50 e avustuksia ei makseta	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvion varattu avustussumma

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Kannustaa tiekuntia hyvään tienpitoon	Yksityisteiden kunto	Yksityistiet pysyvät mahdollisimman hyvässä kunnossa
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Valtuuston myöntämien tieavustusmäärärahojen jakaminen	Jaettu avustussumma	Jaetaan kokonaan talousarvion varattu avustussumma

Tieavustuksilla helpotetaan taajaman ulkopuolella asuvien tienhoitokustannuksia ja näin luodaan tasapuolisuutta verrattuna taajaman kiinteistöihin. Avustusmäärärahoja on vähennetty aiemmista vuosista kunnan niukkeneviin talousresursseihin perustuen. Samalla on muutettu jakoperusteita – avustusta jaetaan vain tiekunnille.

Vuoden 2022 tieavustuksiin on varattu 15 000 euroa. Talousarviovuodelle on varattu noin 7000 euroa kunnan osuuksiin tieyksikkömaksuihin omistamiensa maiden osalta. Muita kuluja kertyy 500 euroa, joissa mm. Suomen tieyhdistyksen jäsenmaksu.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-28 021	-21 983	-21 393	-21 493	-21 893
Toimintakate (netto)	-28 021	-21 983	-21 393	-21 493	-21 893
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-	-	-	-	-
Tehtävän kokonaiskustannukset	-28 021	-21 983	-21 393	-21 493	-21 893
=valuustoon nähden sitovat erät					

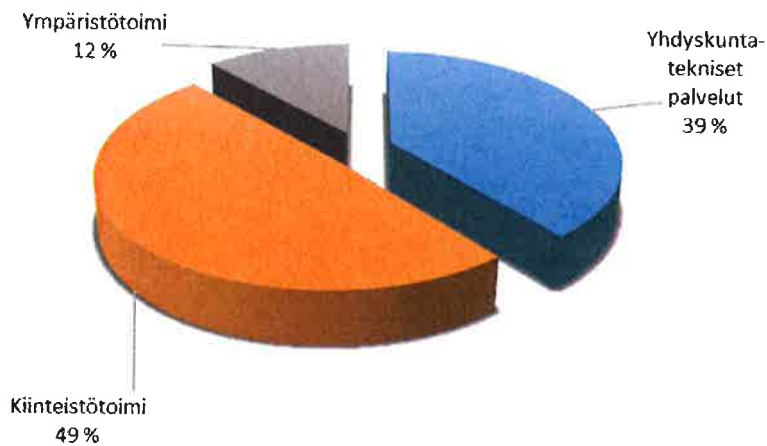
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	996 484	844 531	881 634	892 034	900 034
Toimintakulut	-1 528 761	-1 560 280	-1 576 000	-1 270 312	-1 272 862
Toimintakate (netto)	-532 278	-715 749	-694 366	-378 278	-372 828
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-312 669	-336 664	-324 149	-316 211	-278 864
Tehtävän kokonaiskustannukset	-844 947	-1 052 413	-1 018 515	-694 489	-651 692
=valuustoon nähden sitovat erät					

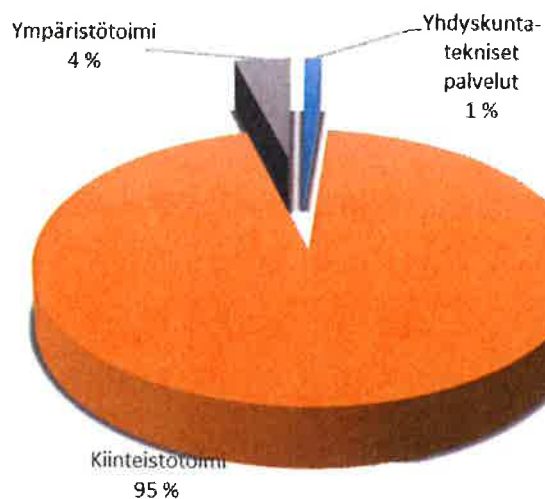
Teknisen toimen toimintakulujen jakaantuminen tehtävittäin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	613 796
Kiinteistötoimi	776 644
Ympäristötoimi	185 560
	<u>1 576 000</u>

Teknisen toimen toimintatuottojen jakaantuminen tehtävittäin:

Yhdyskuntatekniset palvelut	11 000
Kiinteistötoimi	834 984
Ympäristötoimi	35 650
	<u>881 634</u>

VESIHUOLTOLAITOS

Tilivelvolliset: tekninen johtaja ja teknisen lautakunnan jäsenet

Vesihuoltolaitos vastaa riittävän ja hyvälaatuisen talousveden toimittamisesta ja jakelusta kunnanhallituksen vahvistaman vesilaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden tarpeisiin. Lisäksi se vastaanottaa ja puhdistaa kunnanhallituksen vahvistaman viemärlaitoksen toiminta-alueen asiakkaiden verkostoon toimittamat jätevedet vähintään ympäristölupapäätöksen mukaiseen puhdistustasoon.

Veden toimittamiseen käytetään Hyvärilän vedenottamoaa, jonka lisäksi vettä ostetaan Koillis-Savon Vesi Oy:ltä. Vettä myydään Pohjois-Tuusniemen vesiosuuskunnalle sekä Heinäveden kunnalle.

Jätevedet käsitellään Pahkasalon jätevedenpuhdistamolla, jonne jätevedet johdetaan Kirkonkylän, Hietarannan, Ritonien ja Pahkasalon alueilta (Tuusniemen kunnan vesihuoltolaitoksen toiminta-alue) sekä Ruokosen että Tulikallion ja Tuuslahden alueilta (Pohjois-Tuusniemen vok:n toiminta-alue). Puhdistustoimintaa seurataan puhdistamolta ja Juojärvestä otetuilla vesinäytteillä.

Vuonna 2014 (01.09.2014) voimaan tulleen vesihuoltolain mukaisesti Tuusniemen kunnan vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 01.01.2016 alkaen.

Avaavaan taseeseen on otettu 01.01.2016 lukien mukaan vesihuoltolaitoksen tarpeelliset tilinpäätöstiedot (mm. ali-/ylijämmät) kolmelta edelliseltä vuodelta.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT

Valtuuston hyväksymät strategiset tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Viemäriverkoston vuotovesien määrän vähentäminen	Toteutuksen seuranta	Ympäristöluvan edellyttämälle tasolle.

=valtuustoon nähden sitovat tavoitteet ja mittarit

Lautakunnan hyväksymät muut tavoitteet

Suunnittelukauden tavoite 2022-2024	Vuosittain seurattava mittari	Tavoitetaso
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi
Talousarviovuoden 2022 tavoitteet		
Jäteveden puhdistamon ympäristöluvan mukainen toiminta	Lupaehtojen seuranta	Lupaehtojen noudattaminen
Käyttöveden toimitusvarmuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi
Viemäriverkoston toimivuus	Toimintahäiriöt	Toimintahäiriöiden minimointi

Vesihuoltolaitoksen tavoitteena on nollatulos. Vuosina 2017-2019 ei taksoja ole nostettu. Taksoja nostettiin 10 % vuodelle 2020 vesi- ja viemärlaitoksen nousseiden investointikulujen takia. Vuonna 2021 taksoja nostettiin 2 %. Nyt vuodelle 2022 taksoja nostetaan jälleen 10 %, koska mm. jätevedenpuhdistamon varoaltaan reunojen korottaminen vaatii useiden kymmenien tuhansien eurojen investoinnin. Puhdistamon laiterikot ovat hyvin kalliita ja taksakorotuksilla pyritään turvaamaan laitoksen häiriötön toiminta. Lamminpään vedenkäsittelylaitosta tulee saneerata lähivuosina ja ensimmäisessä vaiheessa sinne tulee asentaa verkoston desinfiointiyhde. Verkoston korjausinvestointien myötä vuodot ovat vähentyneet ja näin ostoveden määrää on voitu pienentää.

Talous

Tuloarviot ja määrärahat, €	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintatuotot	360 578	337 670	343 000	360 000	368 000
Toimintakulut	-226 533	-200 040	--202 000	-205 000	-206 000
Toimintakate (netto)	134 045	137 630	141 000	155 000	162 000
Muut rahoituskulut		-15 479	-15 479	- 15 479	-15 479
Laskennalliset kustannukset					
Poistot	-138 408	-126 818	-124 472	-108 794	-94 039
Tehtävän kokonaiskustannukset	-4 363	-4 667	1 049	30 727	52 482
=valtuustoon nähden sitovat erät					

INVESTOINNIT

Kunta on investoinut voimakkaasti koko 2000-luvun. Viiden viime vuoden (2017-2021) nettoinvestoinnit ovat olleet keskimäärin 0,74 milj. €/v. Talousarviolainaa investointien rahoittamiseen on otettu vuosien 2012 - 2014 aikana yhteensä 5,5 milj. Vuosina 2015 – 2019 ei talousarviolainaa tarvittu. Vuonna 2020 lainaa otettiin investointien ja käyttötalouden rahoittamiseen 1,5 milj. €.

Investointihankkeilla, joista pääosa on korjausinvestointeja, pyritään turvaamaan nykyinen palvelutaso ja tulevaisuuden haasteet huomioiden myös kehittämään palvelutuotannon rakenteita. Tulevaisuudessa kunnan investoinnit ovat yhä suuremmalta osalta ylläpito- ja korjausinvestointeja, joilla ylläpidetään ja pyritään parantamaan kunnan omistamien kiinteistöjen käyttöarvoa.

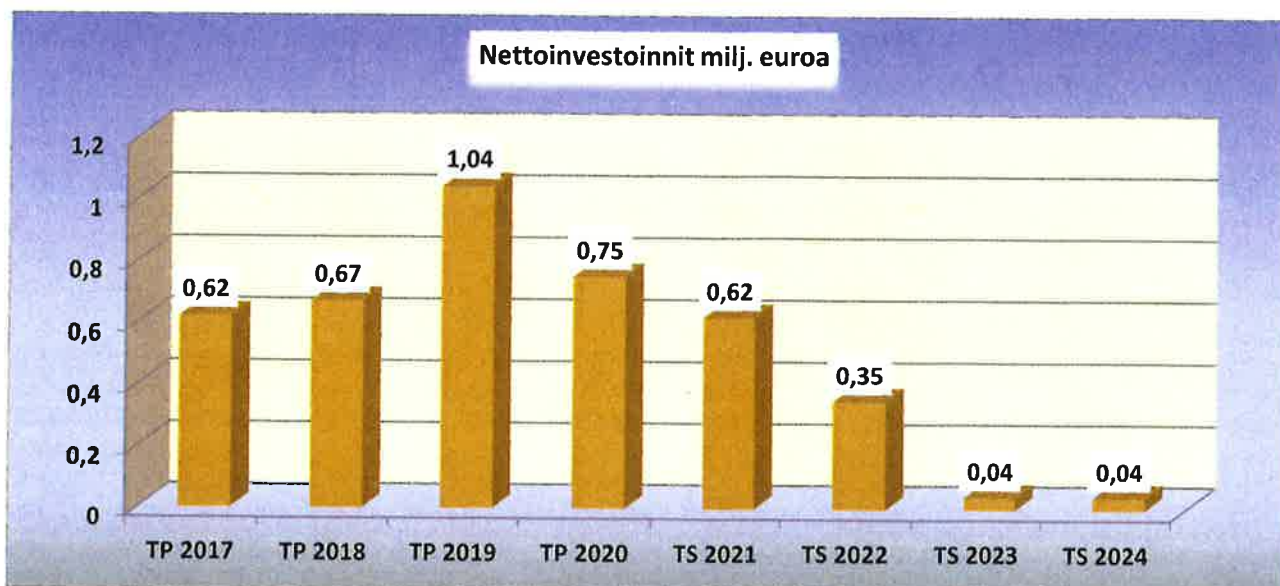
Infrastruktuuria on rakennettu ja kehitetty monipuolisesti. Muun muassa katujen, kevyenliikenteen väylien, puistojen, torialueen, rantautumispaikkojen, satama-alueen, pysäköintialueiden, vesi- ja viemäriverkostojen saneerauksien ja täydennysrakentamisien kautta on pyritty parantamaan turvallista liikkumista ja kehittämään kunnan yleistä ilmettä ja viihtyvyyttä.

Vuoden 2022 talousarvioesityksen mukaan bruttoinvestoinnit ovat n. 0,46 milj. €. Omaisuuden myyntinä on talousarvioesitykseen merkitty rivitalo-osakkeiden myyntiä 20.000 €. Maa-alueiden myyntituloiksi on arvioitu 30.000 € ja avustus ampumaradan kunnostukseen 30.000 €. Nettoinvestoinnit vuonna 2022 ovat näin ollen noin 0,35 milj.€.

Vuoden 2022 merkittävimmät investoinnit ovat: sairaalan sisäpihan kunnostus, satama-alueen ympäristön kehittäminen, uimalan peruskorjaus sekä vesi- ja viemärlaitoksen korjausinvestoinnit. Sosiaali- ja terveystalouden kiinteistöjen osalta on kunnan kannalta turvallisempaa välttää suuria investointeja keskeneräisen lain-säädännön takia.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointikulut	-996 571	-748 000	-461 000	-80 000	- 80 000
Investointituotot	248 012	130 000	115 000	40 000	40 000
Rahoitusosuudet	158 047	100 000	65 000		
Omaisuuden myynti	89 966	30.000	50 000	40 000	40 000
Nettoinvestoinnit	-748 559	-618 000	-346 000	-40 000	-40 000

Nettoinvestoinnit TP 2017 – 2020, TA 2021 – 2022 ja TS 2023 – 2024 / milj. €

INVESTOINNIT TA 2022 JA TS 2023-2024

MAA- JA VESIALUEET

Hanketavoite:

Menot maa-alueiden ostot

Tuottoina tonttien myynti Honkaniemestä, Pahkasalosta, Hietarannasta, Pappilanniemestä ja kaava-alueelta sekä erillisten maa-alueiden myynti.

Tavoitteena kehittää kunnan maankäyttöä strategian mukaisesti.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-21 620	-30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Investointitulot	13 462	10 000	30 000	20 000	20 000
Rahoitusosuudet					
Omaisuuksien myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

OSAKKEET JA OSUUDET

Hanketavoite:

Kehittämissyhtiöiden ja kuntayhtymien osuusmaksujen kautta pyritään kehittämään seudullista yhteistyötä. Kunta on laatinut listan myytävistä asunnoista, jotka ovat julkisessa myynnissä (nykyisellä vuokralaisella etuosto-oikeus). Asunto-osakkeiden myyntituloja on arveltu kertyvän 20 000 €.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-24 401	-8 000	-20 000	-20 000	-20 000
Investointitulot	15 440	20 000	20 000	20 000	20 000
Rahoitusosuudet					
Omaisuuksien myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

IRTAIN OMAISUUS

KONEET JA KALUSTO

- Koulukeskus kotitalousluokan kalusteet + uunit 30.000 €
- Väestönsuojan varustus 15.000 €

Hanketavoite: Koulukeskuksen kalusteet ja väestönsuojan kalusteet. Kalustohankinnat ovat uushankintoja.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-33 597	-50 000	-45 000		
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuksien myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

MUU JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS**MUUT HALLINTO- JA LAITOSRAKENNUKSET**

- Sairaalan sisäpiha 120.000 €
- Koulukeskus ison salin katto 10.000 €

Hanketavoite: Kunnan kiinteistökannan parantaminen korjausinvestoinnein.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-269 383	-155 000	-130 000		
Investointitulot	61 064	100 000			
Rahoitusosuudet					
Omaisuu den myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET**LIIKENNEVÄYLIEN SANEERAUS**

Hanketavoite: Katuvalojen huolto 20.000 € ja katualueiden lohkominen 20.000 €.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-520 509		-40 000	-20 000	-20 000
Investointitulot	118 806				
Rahoitusosuudet					
Omaisuu den myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

MUUT KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET**LUONTOMATKAILUREITIT**

Hanketavoite: Kuntaimagon parantaminen saneerausinvestoinneilla. Seinävuoren rotkolaakso. Avustus hankkeeseen 76.041 €.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-66 290				
Investointitulot	39 241				
Rahoitusosuudet					
Omaisuu den myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

AMPUMARADAN MAAPERÄN KUNNOSTUS

Hanketavoite: Käärmevaarun vanhan ampumaradan kunnostus ja rakenteiden purku.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot			-60 000		
Investointitulot			30 000		
Rahoitusosuudet					
Omaisuuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

SATAMA-ALUEEN KEHITTÄMINEN

-Satama-alueen kurtturuisuuden poisto 30.000 €
-Rantabulevardin siltojen kunnostus 25.000 €

Hanketavoite: Satama-alueen kurtturuisuuden poisto ja rantabulevardin siltojen ja muiden kiinteiden rakenteiden kunnostaminen.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-13 482	-95 000	-55 000		
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

KAAPELIN SIIRTO D-ASEMA TEBOIL

Hanketavoite: P-K S:n maakaapelin ja Savon Kuidun tietoliikenne kaapelin siirto D-aseman rakentamisen alta.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot		-35 000			
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuuden myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

LEIRITIE**Hanketavoite:** Leiritien viimeistely.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot		-185 000	-21 000		
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuksien myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

UIMALAN PERUSKORJAUS**Hanketavoite:** Uimalan peruskorjaus.

Tulot: Peruskorjaukseen rahoitus Edla Miettisen perintövaroista.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot			-35 000		
Investointitulot			35 000		
Rahoitusosuudet					
Omaisuuksien myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN TÄYDENNYSRAKENTAMINEN**Hanketavoite:** Viemärlaitos JPV varoaltaan reunojen korotus.

	TP 2020	TA+TAMU 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Investointimenot	-47 290	-190 000	-35 000	-20 000	-20 000
Investointitulot					
Rahoitusosuudet					
Omaisuuksien myynti					
= valtuustoon nähden sitovat erät					

Tuusniemen kunta

Kunnan tilojen käyttökorvaukset 1.1.2022 lukien:

Kunnantalon tilat

Valtuustosali	50 e/kerta (sis. alv 24%)
Kunnanhallituksen kokoushuone	50 e/kerta (sis. alv 24%)
Lautakuntien kokoushuone	50 e/kerta (sis. alv 24 %)
Säännöllisesti kokoontuvat ryhmät	100 e/lukukausi (sis. alv 24 %)

Toimivien koulujen tilat

Koulukeskuksen iso sali	50 e/ kerta (sis alv 24 %)
Koulukeskuksen monitoimisali	60 e/kerta (sis. alv 24 %)
Koulukeskuksen ruokala	50 e/ kerta (sis.alv 24 %)
Koulukeskuksen keittiö	50 e/ kerta (sis. alv 24 %)
Luokkahuone (riippumatta koulusta)	30 e/ kerta (sis. alv 24 %)
Koulujen luokissa yöpyminen	40 e/ yö/tila (sis. alv 24 %)

Muut tilat

Nuorisotila Päätalo	20 e/ 2 h (alv 24 %)
Satamapaviljonki (sisältää alv:n 24 %)	50 e/kerta
Grillikodan vuokra (sisältää alv:n 24 %)	15 e/ kerta
Torikahvion vuokra (sisältää alv:n 24 %)	30 e/ kerta

(vuokra peritään ulkoisilta ja sisäisiltä vuokraajilta, sisäiset vuokrat eivät sisällä arvonlisäveroa)

Muut perittävät korvaukset

Ovien aukaisu ja sulkeminen (virasto)	60 e/ kerta (sis. alv 24 %)
Ovien aukaisu (asunnot)	40 e/ kerta sis. (alv 24 %)
Suomen lipun nosto ja lasku	55 e/ kerta (sis. alv 24 %)

Poliittisten puolueiden luottamustoimiin liittyvien kokouksien esim. ryhmäkokouksien tilavarauksista ei peritä tilavuokraa.

Niissä tapahtumissa, joissa **kunta** on yhdessä järjestämässä järjestöjen ja muiden kolmannen sektorin toimijoiden kanssa tapahtumia, mutta **toimii tapahtuman vastuullisena järjestäjänä, ei tilavuokraa peritä.**

Kaikista muista tilavuokrauksista korvaus peritään tilavuokraajilta, myös yleishyödyllisiltä yhteisöiltä, jaostoilta ja järjestöiltä. Mikäli tilojen käyttö on säännöllistä vähintään 5 kertaa lukukauden aikana, niin tällöin peritään ko. tilan käyttökorvaus koko lukukaudelta.

Nuorisotila Päätalon vakituisia käyttäjiä laskutetaan kalenterivuoden aikana enintään 100 e (sis. alv 24 %)

Tilaisuuden jälkeen tilojen vuokraaja vastaa tilojen siisteydestä. Mikäli tilat joudutaan siivoamaan kunnan toimesta, peritään tilavuokraajalta todelliset siivouskulut.

TILOJEN VARAUS JA LASKUTUS

Toimivien koulujen tilojen osalta käytännössä **käyttöluvan antaa koulun rehtori ja tilavarauksen/laskutuksen hoitaa koulusihteeri.**

Kunnantalon käyttöluvan antaa tekninen johtaja, kokoustilojen laskutuksen hoitaa teknisen toimen toimistos sihteeri ja tilojen käyttäjät antavat käytöstä ja laskutusta varten tarvittavat tiedot.

Muut tilat

Nuorisotila Päätalon **käyttöluvan antaa vapaa-aikasihteeri.**

Satamapaviljongin, grillikodan ja torikahvion **käyttöluvat antaa hallintojohtaja.**

Mikäli korvauksen perinnästä syntyy epäselvyyttä, tällöin asian ratkaisee **toimialan toimialajohtaja** jonka hallinnassa ko. tila on. Kyseinen toimialajohtaja tekee myös päätöksen niiden tilojen vuokraamisen osalta, joita ei ole mainittu yllä olevassa luettelossa.

VALOKOPIOT

Sisäinen laskutushinta:	mustavalkoinen A4	0,10 e/sivu	(veroton hinta)
	mustavalkoinen A3	0,15 "	(veroton hinta)
	värillinen A4	0,30 "	(veroton hinta)
	värillinen A3	0,45 "	(veroton hinta)
	laminointi A4	0,80 "	(veroton hinta)
	laminointi A3	1,20 "	(veroton hinta)
Myynti ulkopuolisille:	mustavalkoinen A4	0,60 "	(2-puoleinen 0,90 e), sis. alv 24 %
	mustavalkoinen A3	0,90 "	(2-puoleinen 1,35 e), - " -
	värillinen A4	1,80 "	(2-puoleinen 2,70 e), - " -
	värillinen A3	2,70 "	(2-puoleinen 4,05 e), - " -
	laminointi A4	1,60 "	sis. alv 24 %
	laminointi A3	2,40 "	- " -
	kalvot A4	2,00 "	- " -
	faksit	1,00 "	- " -

Laskutettavat järjestöt/yhtiöt:

- 50 % alennus myynti ulkopuolisille hinnoista
- laskutuslisä 5 euroa / lasku (6 kk välein)

Kopion oikeaksi todistamisesta korvaus on 0,50 euroa/sivu

KUNTOSALIN VUOSIMAKSU

Kuntosalin vuosimaksu 60 euroa (sis. alv 10 %).

MUUT MAKSUT

Kiinteistökaupan etuosto-oikeuspäätös 200 euroa/kpl (alv 0 %).

Mm. kiinteistökauppoihin liittyvät aineistot 50 euroa (sis. alv 24 %).

AUTOPAIKAT/-PISTOKKEET**Kunnantalo:**

Maksut ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
 Kuukausimaksu 15 €/kk lohkolämmitin

Kunnantalon lämmityspistokkeissa ei saa käyttää sisätilälämmitintä.

Kunnantalon autolämmitysmaksut kerää Pohjois-Savon Isännöinti Oy.

***Koulukeskus:**

Maksu ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
 Kuukausimaksu 15 €/kk lohkolämmitin
 Kuukausimaksu 25 €/kk lohkolämmitin ja sisätilälämmitin

***Palvelukeskus:**

Maksu ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
 Kuukausimaksu 15 €/kk lohkolämmitin
 Kuukausimaksu 25 €/kk lohkolämmitin ja sisätilälämmitin

***Terveyskeskus:**

Maksu ajalta 01.11.-31.12. ja 01.01.-31.03. kutakin vuotta
 Kuukausimaksu 15 €/kk lohkolämmitin
 Kuukausimaksu 25 €/kk lohkolämmitin ja sisätilälämmitin

Lyhytaikainen lämmityspistokkeen käyttö (kaikki kiinteistöt)

1 – 3 pv 1 €/pv

4 – 7 pv/tai viikko 4 €

*** Kunnan henkilökunnan autonlämmitysmaksut laskuttaa jokainen hallintokunta itse syyskaudelta per 31.12. ja kevätkaudelta per 31.3.**

TEKNINEN TOIMI, MAKSUT JA TAKSAT V. 2022

TAKSOJA JA MAKSUJA NOUDATETAAN ULKOISESSA JA SISÄISESSÄ LASKUTUKSESSA

Venepaikkojen vuokrat

Levälahti:	- laituriapaikat 78,23 e + alv 18,78 e (nykyinen hinta 97,00 e)	97,00 e/v
	- puomipaikat 40,32 e + alv 9,68 e (nykyinen hinta 50,00 e)	50,00 e/v
Tuusniemi:	- laituriapaikat	
	- portin takana olevat 5,5 m 82,26 e + alv 19,74 e (nykyinen hinta 102,00 e)	102,00 e/v
	- puomin pituus 5,5 m 78,23 e + alv 18,78 e (nykyinen hinta 97,00 e)	97,00 e/v
	- puomin pituus 7,5 m 107,26 e + alv 25,74 e (nykyinen hinta 133,00 e)	133,00 e/v
	- telarantapaikat 40,32 e + alv 9,68 e (nykyinen hinta 50,00 e)	50,00 e/v
	- muut kunnan rantapaikat 34,68 e + alv 8,32 e (nykyinen hinta 43,00 e)	43,00 e/v

Soran sisäinen hinta (alv 0 %) **2,90 e/m³**
(nykyinen hinta 2,90 e)

Halot (alv 0 %) **57,00 e/m³**
(pilkevarastoon hankintahinnalla)
(nykyinen hinta 57,00 e)

Pilkkeet (alv 0 %) **91,00 e/m³**
(nykyinen hinta 91,00 e)

KUORMA-AUTO JA TRAKTORI

- Kuorma-auto; sis. kuljettajan	97,00 e + alv 23,28 e (nykyinen hinta 120,28 e)	120,28 e/h
- Kuorma-auto; sis. kuljettajan ja apumiehen	134,00 e + alv 32,66 e (nykyinen hinta 166,66 e)	166,66 e/h
- Traktori; sis. kuljettajan	68,00 e + alv 16,32 e (nykyinen hinta 84,32 e)	84,32 e/h

Autoa tai traktoria ei vuokrata ilman kuljettajaa ja kuljettajineen vain normaalin työajan puitteissa.

VESI- JA VIEMÄRILAITOKSEN MAKSUT JA TAKSAT V. 2022

TAKSOJA JA MAKSUJA NOUDATETAAN ULKOISESSA JA SISÄISESSÄ LASKUTUKSESSA

VESIMAKSU

Käyttömaksu

- veroton hinta 1,75 e + alv 0,42 e
(nykyinen hinta 1,97 e)	2,17 e/m³

Perusmaksu

I veroton hinta 41,81 e + alv 10,03 e
(omakotitalot, paritalot / k=1,0)
(nykyinen hinta 47,13 e)	51,84 e/v
II veroton hinta 104,51 e + alv 25,08 e
(3 – 6 huoneiston rivitalot / k=2,5)
(nykyinen hinta 117,81 e)	129,59 e/v
III veroton hinta 167,21 e + alv 40,13 e
(7 – 12 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=4,0)
(nykyinen hinta 188,49 e)	207,34 e/v
IV veroton hinta 250,82 e + alv 60,20 e
(13 – 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=6,0)
(nykyinen hinta 282,74 e)	311,02 e/v
V veroton hinta 334,43 e + alv 80,26 e
(> 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=8,0)
(nykyinen hinta 377,00 e)	414,69 e/v

Tilapäiskulutus

- veroton hinta 1,75 e + alv 0,42 e
(nykyinen hinta 1,97 e)	2,17 e/m³

Rakennusaikainen vedenkulutus

- omakotitalo 74,95 e + alv 17,99 e
(nykyinen hinta 84,49 e)	92,94 e
- rivi- ja kerrostalo 205,00 e + alv 49,20 e
(nykyinen hinta 231,09 e)	254,20 e

Vesilaitoksen liittymismaksu

- veroton hinta 134,30 e + alv 32,23 e
(nykyinen hinta 166,53 e)	166,53 e/yksikkö

Pahkasalon liittymismaksu

- veroton hinta 3.702,42 e + alv 888,58 e
(nykyinen hinta 4.591,00 e)	4.591,00 e

JÄTEVESIMAKSU

Käyttömaksu

- veroton hinta 3,69 + alv 0,89 e 4,58 e/m³
(nykyinen hinta 4,15 e)

Perusmaksu

- I veroton hinta 98,54 e + alv 23,65 e 122,19 e/v
(omakotitalot, paritalot / k=1,0)
(nykyinen hinta 111,08 e)
- II veroton hinta 245,84 e + alv 59,00 e 304,84 e/v
(3 – 6 huoneiston rivitalot / k=2,5)
(nykyinen hinta 277,13 e)
- III veroton hinta 393,16 e + alv 94,36 e 487,52 e/v
(7 – 12 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=4,0)
(nykyinen hinta 443,20 e)
- IV veroton hinta 589,23 e + alv 141,42 e 730,65 e/v
(13 – 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot ym. / k=6,0)
(nykyinen hinta 664,22 e)
- V veroton hinta 786,31 e + alv 188,71 e 975,02 e/v
(> 18 huoneiston rivi- ja kerrostalot, koulut ym. / k=8,0)
(nykyinen hinta 886,39 e)

Viemärlaitoksen liittymismaksu

- veroton 2,36 + alv 0,57 e 2,93 e/m²
(nykyinen hinta 2,93 e)

Pahkasalon liittymismaksu

- veroton hinta 8.639,40 e + alv 2.073,46 e 10.712,86 e
(nykyinen hinta 10.712,86 e)

Lietteen käsittelymaksu

- umpikaivoliete 3,47 e + alv 0,83 e 4,30 e/m³
(nykyinen hinta 4,30 e/m³)
- sakokaivoliete 12,05 e + alv 2,89 e 14,94 e/m³
(nykyinen hinta 14,94 e/m³)

Jätevedenpuhdistamon kompostimulta

- veroton hinta 15,92 e/m³ + alv 3,82 e 19,74 e/m³
(nykyinen hinta 17,94 e)

VESILAITOKSEN SUORITTAMISTA TÖISTÄ PERITTÄVÄT KORVAUKSET

1. veden katkaisu ja -kytkentä 69,40 e + alv 16,66 e (nykyinen hinta 78,23 e)	86,06 e
2. mittarin poisottaminen + asennus 69,40 e + alv 16,66 e (koskee tapauksia, joissa liittyyjä vastuussa) (nykyinen hinta 78,23 e)	86,06 e
3. vesimittarin tarkastus 69,40 e + alv 16,66 e (nykyinen hinta 78,23 e)	86,06 e
4. tonttivesijohdon asennus ja liitäntä 313,52 e + alv 75,24 e (nykyinen hinta 353,42 e)	388,76 e
5. tarvikkeet hankintahinnalla	
6. laitospöytämiehen tuntitaksa 47 e/h + alv 11,28 e (nykyinen hinta 53,32 e/h)	58,28 e/h
7. vesimittarin luku vesilaitoksen toimesta 45,16 e + alv 10,84 e (nykyinen hinta 51 e/h)	56,00 e
8. Kosulan vesipostin käyttömaksu 44,35 e + alv 10,65 (nykyinen hinta 50 e/v)	55,00 e/v

TORIPAIKKAMAKSU

Esitetään, että toripaikkamaksuja ei peritä v. 2022

Kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiöiltä kiinteistöhuoltopalvelusta perittävät maksut:

- Tuusniemen Virastotalo Oy 1.363,40 + alv 327,77 1690,62 e/kk

KUSTANNUSTEN JAKOPERUSTEITA

KIINTEISTÖJEN HUOLTOPALVELUT

- Yläkoulu	52.510 e/vuosi
- Alakoulu	54.570 e/vuosi
- Lukio	23.670 e/vuosi
- Esikoulu	10.290 e/vuosi
- Kirjasto	8.240 e/vuosi
- Kansalaisopisto	8.950 e/vuosi
- Palvelukeskus	15.390 e/vuosi
- Koivukoti	15.390 e/vuosi
- Keskuskeittiö	7.820 e/vuosi
- Liikuntapaikat	35.100 e/vuosi
- Päiväkoti (Neuvokas)	6.180 e/vuosi
- Paloasema	5.170 e/vuosi
- Terveyskeskus	15.440 e/vuosi
- Sairaala	15.440 e/vuosi
- Satamapaviljonki	3.160 e/vuosi
- Vanha alakoulu	1.110 e/vuosi

Kiinteistöhoitajan tuntivelotushinta 40 e/h + alv 9,60 e 49,60 e/h
Sähköasentajan tuntitaksa sama kuin laitoshmiehen.

TUUSNIEMEN YMPÄRISTÖNSUOJELUVIRANOMAISEN TAKSA

1 § Soveltamisala

- 1.1 Ympäristönsuojelulain (527/2014), jätelain (646/2011), vesilain (587/2011) ja merenkulun ympäristönsuojelulain (1672/2009) mukaisen luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelystä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa peritään käsittelymaksu tämän taksan mukaisesti.

2 § Maksujen määräytymisperusteet

- 2.1 Ympäristönsuojeluviranomaisen maksut perustuvat luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelyn keskimääräiseen omakustannusarvoon, joka sisältää asian käsittelystä viranomaiselle aiheutuneet kokonaiskustannukset.
- 2.2 Kokonaiskustannuksiin kuuluvat asian käsittelystä aiheutuvien erilliskustannusten lisäksi käsittelyn aiheuttama osuus hallinto-, toimitila- ja pääomakustannuksista sekä muista viranomaisen yhteiskustannuksista. Kokonaiskustannuksiin kuuluvat lisäksi asianosaisten kuulemisesta sekä hakemuksen ja päätöksen tiedottamisesta aiheutuvat kulut. Kuulemisesta ja tiedottamisesta aiheutuvat keskimääräiset kustannukset ovat **480 euroa** (480 € v. 2021).
- 2.3 Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen asian käsittelyn omakustannusarvo on **60 euroa tunnilta** (60 €/h v. 2021).

3 § Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelymaksut

- 3.1 Lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä perittävät maksut on esitetty liitteenä olevassa maksutaulukossa.

4 § Menettelyn laajuudesta johtuvat lisämaksut

- 4.1 Edellä 3 §:ssä mainitun maksun lisäksi peritään asian käsittelystä seuraavat lisämaksut:
- a) asiantuntijaviranomaisen lausunto erillisen laskun mukaisesti sekä vähintään **78 euroa lausunnolta** (78 € v. 2021).
 - b) konsultti- tai asiantuntijaselvitys erillisen laskun mukaisesti
 - c) ympäristönsuojeluasetuksen 13 §:n 2 momentissa tarkoitetun kuulemistilaisuuden tai katselmuksen järjestämisestä aiheutuneet kulut sekä **78 euroa tilaisuudelta** (78 € v. 2021).

MAKSUTAULUKKO v. 2022**5 § Maksun alentaminen**

- 5.1 Mikäli asian käsittelyn vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä vähäisempi, voidaan käsittelymaksu määrätä 35 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.2 Toiminnan olennaista muuttamista tai lupapäätöksen tarkistamista tai uudistamista koskevan hakemuksen sekä ilmoituksen uudistamisen käsittelymaksu voidaan määrätä 50 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.3 Luvan tai ilmoituspäätöksen teknisluontoisesta muuttamisesta tai muusta lupamääräysten vähäisestä muutoksesta, jonka vaatima työmäärä on merkittävästi keskimääräistä pienempi, voidaan käsittelymaksu määrätä 90 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.4 Ympäristönsuojelulain (5272014) 230 §:n 2 momentissa, 175 ja 186 § tarkoitetuissa tilanteissa peritään kuitenkin 3 §:n mukainen maksu, jos asian käsittelyn vaatima työmäärä vastaa uudelta toiminnalta vaadittavan luvan käsittelyä.
- 5.5 Hakemuksen kohteena olevan laitoksen tai toiminnan käytössä olevan varmennetun ympäristöasioiden hallintajärjestelmän tai muun vastaavan järjestelmän taikka energiasäästösopimuksien, joiden voidaan katsoa vähentävän tarvetta selvittää toimintaa tai antaa tarkkailua ja seurantaa koskevia lupamääräyksiä, perusteella käsittelymaksu voidaan määrätä 10 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.6 Eläinsuojien käsittelymaksu, mikäli kyseisellä tilalla toteutetaan maatalouden ympäristötukijärjestelmään liittyviä vapaaehtoisia vesiensuojelutoimenpiteitä, voidaan määrätä 35 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 5.8 Jos hakemus koskee sellaista ympäristölupaa edellyttävää laitosta tai toimintaa tai ympäristönsuojelulain 10 luvun mukaisten ilmoitusten käsittelyä, jota koskevasta kuulutuksesta ilmoittamista sanomalehdessä on asian vähäisen merkityksen tai muutoin pidettävä ilmeisen tarpeettomana, vähennetään 3 §:n mukaisesta maksusta **300 euroa** (300 € v. 2021).

6 § Hakemuksen, ilmoituksen tai muun asian peruuttaminen tai raukeaminen

- 6.1 Mikäli hakija peruuttaa hakemuksensa, ilmoituksensa tai muun asian taikka asian käsittely kunnan ympäristönsuojeluviranomaisessa raukeaa muusta syystä ennen päätöksen antamista ja viranomainen on ryhtynyt oleellisiin toimiin hakemuksen käsittelemiseksi, peritään 3 §:n mukaisesta maksusta 50 prosenttia sekä muut hakemuksen käsittelystä aiheutuneet kustannukset 4 §:n ja 5 §:n mukaisesti.

7 § Hakemuksen tai ilmoituksen hylkääminen tai tutkimatta jättäminen

- 7.1 Hakemuksesta tai ilmoituksesta, josta on tehty hylkäävä päätös, peritään tämän takson mukainen maksu. Mikäli hylkäävän päätöksen perusteet ovat niin selkeät, että asian laajemmalle käsittelylle ei ole ollut perusteita, voidaan maksu määrätä 70 prosenttia 3 §:n mukaista maksua pienemmäksi.
- 7.2 Jos hakemus tai ilmoitus on päätetty jättää tutkittavaksi ottamatta, maksua ei peritä.

MAKSUTAULUKKO v. 2022**8 § Palautetun hakemuksen käsittelymaksu**

- 8.1 Tuomioistuimen muutoksenhaun johdosta uudelleen käsiteltäväksi palauttaman asian tämän taksan mukaisesta käsittelymaksusta vähennetään, mitä samassa asiassa aikaisemmin annetusta ympäristönsuojeluviranomaisen päätöksestä on peritty.
- 8.2 Jos tuomioistuin muutoksenhaun johdosta kumoaa päätöksen sen vuoksi, että hakija ei ole ollut hakemansa luvan tarpeessa, palautetaan mahdollisesti peritty maksu kokonaisuudessaan.

9 § Vakuuspäätöksen maksu

- 9.1 Ympäristönsuojelulain 61 §:n mukaisen vakuuden hyväksymistä koskevan asian käsittelystä peritään lisämaksu, joka on 15 prosenttia kyseistä toimintaa koskevasta 3 §:n mukaisesta maksusta.

10 § Maksun kohtuullistaminen tai määrääminen poikkeustapauksissa

- 10.1 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa luvan, ilmoituksen tai muun asian luonne ja merkitys huomioon ottaen kohtuuttoman suureen maksuun, voidaan erityisistä syistä käsittelymaksu määrätä 3 §:n mukaista maksua alhaisemmaksi. Maksun tulee tällöinkin kattaa viranomaiselle aiheutuneet 4 §:n mukaiset kustannukset ja sen tulee olla suuruudeltaan vähintään 50 prosenttia 3 §:n mukaisesta maksusta.
- 10.2 Milloin tämän taksan soveltaminen johtaa luvan, ilmoituksen tai muun asian käsittelyn laajuus ja työmäärä huomioon ottaen kohtuuttoman pieneen maksuun, voidaan erityistapauksissa käsittelymaksu periä 3 §:n mukaisista maksuista poiketen myös asian käsittelyajan perusteella lasketun omakustannusarvon ja muiden asian käsittelystä aiheutuneiden erilliskustannusten perusteella. Tällöin maksun määräämiseen tulee liittää laskelmaperuste maksulle sekä erittely muista erilliskustannuksista.

11 § Maksusta, maksun palauttamisesta ja poikkeuksesta päättäminen

- 11.1 Maksusta, maksun palauttamisesta, maksun alentamisesta ja maksun lykkäämisestä määrää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen pääasiaa koskevassa päätöksessä tai samanaikaisesti annettavalla erillisellä päätöksellä. Mikäli maksusta tehdään erillinen päätös, tulee päätös ja maksulippu lähettää maksuvelvolliselle samalla kun pääasiaa koskeva päätös.

12 § Maksun suorittaminen ja periminen

- 12.1 Maksu on suoritettava 14 vuorokauden kuluessa siitä, kun asiaa koskeva päätös on saanut lainvoiman. Viivästyneestä maksusta peritään kulloinkin voimassa olevaa viivästyskorkoa korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan.
- 12.2 Mikäli tämän taksan mukaista maksua ei muistutuksesta huolimatta ole maksettu, voidaan se periä ulosottoimena ilman erillistä tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimien annettussa laissa (706/2007) säädetään.

MAKSUTAULUKKO v. 2022**13 § Taksan soveltaminen**

- 13.1 Maksu määräytyy tämän taksan mukaisesti asioissa, jotka ovat tulleet vireille sekä joista on kuulutettu tai muuten annettu tieto asianosaisille tämän taksan voimaantuloapäivän jälkeen.

14 § Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

- 14.1 **Tämä taksa tulee voimaan 1.1.2022**

- 14.2 Ympäristölupa-asioiden käsittelystä, jotka ovat tulleet vireille ja joista on kuulutettu tai asiasta on muutoin annettu tieto asianosaiselle ennen ympäristönsuojelulain voimaantuloa, peritään käsittelymaksu aiemmin voimassa olleen ympäristölupataksan mukaisesti.

Nämä maksuperusteet ovat Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan 03.11.2021 § 70 ja Tuusniemen kunnanvaltuuston hyväksymät 29.11.2021 § xx.
Näiden maksujen perusteella määrätty maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

Näiden maksujen päätöksellä kumotaan Tuusniemen kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymät ympäristönsuojeluviranomaisen taksat.

MAKSUTAULUKKO v. 2022**LAITOS TAI TOIMINTA**

	Käsittely aika (h)	Maksu	
		Euroa (€)	
<u>Ympäristölupaa edellyttävä laitos tai toiminta (YSA 2 §)</u>		<u>2021</u>	<u>2022</u>
<u>Metsäteollisuus</u>			
Sahalaitos tai viilutehdas	80	5 040	5 040
Puunsuojakemikaaleja käyttävä laitos	60	5 040	5 040
<u>Metalliteollisuus</u>			
Metallien tai muovien elektrolyyttistä tai kemiallista pintakäsittelyä suorittava laitos, piirilevyvalmistamo, peittaamo, fosfointilaitos tai alumiinin anodisointilaitos	60	5 040	5 040
<u>Energiatuotanto</u>			
Öljyä, kivihiiltä, puuta, turvetta, kaasua tai muuta poltettavaa ainetta käyttävä voimalaitos, kattilalaitos tai muu laitos	60	5 400	5 400
<u>Kemian teollisuus</u>			
Voiteluöljytehdas	80	5 040	5 040
Pinta-aktiivisia aineita tai pesuaineita valmistava tehdas	80	4 194	4 194
<u>Kemikaalien tai polttonesteiden varastointi tai käsittely</u>			
Polttonesteiden jakeluasema	40	3 600	3 600
Muu vaarallisen nestemäisen kemikaalin varasto	40	3 600	3 600
Kivihiilivarasto	40	3 600	3 600
<u>Haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävä toiminta</u>			
Laitos, jossa käytetään haihtuvia orgaanisia yhdisteitä	60	5 400	5 400
<u>Malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto</u>			
Kivenlouhimo tai muu kuin maanrakennustoimintaan liittyvä kivenlouhinta	30	3 840	3 840
Kiinteä tai tietylle alueelle sijoitettava siirrettävä murskaamo, asfalttiasema tai kalkkikiven jauhatus	30	3 840	3 840
<u>Mineraalituotteiden valmistus</u>			
Kiinteä betoniasema tai betonituotetehdas	40	3 360	3 360
Kevytsoratehdas tai kevytbetonitehdas	40	3 360	3 360
Keramiikka- tai posliinitehdas	40	3 360	3 360
Kuitusementtilevytehdas	50	3 600	3 600
<u>Nahan tai tekstiilien laitosmainen tuotanto tai käsittely</u>			
Tekstiilien vesipesula tai kemiallinen pesula	30	3 600	3 600

MAKSUTAULUKKO (malli 1)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksut ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisten lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä

Elintarvikkeiden tai rehujen valmistus

Teurastamo	40	3 840	3 840
Lihanjalostuslaitos taikka muu lihaa tai lihatuotteita käsittelevä laitos	40	3 840	3 840
Kalastustuotteita käsittelevä laitos	40	3 840	3 840
Maidon keräily-, käsittely- tai jalostuslaitos taikka jäätelötehdas	50	3 840	3 840
Perunan tai juuresten käsittely- tai jalostuslaitos	30	3 840	3 840
Vihannes-, juurikas-, hedelmä- tai marjavalmistetehtas taikka einestehtas	30	3 840	3 840
Makeistehtas taikka leipomo	40	3 840	3 840
Virvoitusjuomatehtas tai virvoitusjuomien pullottamo	40	3 840	3 840
Panimo, mallastehtas taikka mallas- tai alkoholijuomien pullottamo	50	3 840	3 840
Rehunsekoittamo	40	3 840	3 840
Kahvipaahtimo tai tupakkatehtas	40	3 840	3 840

Eläinsuojat ja kalankasvatus

Eläinsuoja	20	2 280	2 280
Turkistarha	20	2 280	2 280
LAITOS TAI TOIMINTA	Käsittely	Maksu	

aika (h) Euroa (€)
2021 2022

Liikenne

Muu lentopaikka kuin lentoasema	50	4 920	4 920
Linja-auto-, kuorma-auto- tai työkonevarikko	20	2 640	2 640
Ulkona sijaitseva moottoriurheilurata	50	6 000	6 000

Jäte- ja vesihuolto

Louhostoiminnassa syntyneen pysyvän jätteen kaatopaikka	40	3 840	3 840
Laitos, jossa poltetaan maa- ja metsätalouden kasviperäistä jätettä ja käsittelemättömää puujätettä	50	4 800	4 800
Laitos tai paikka, jossa hyödynnetään tai käsitellään siinä toiminnassa tai sillä paikalla syntyneitä ongelmajätteitä	40	4 920	4 920
Kotitaloudessa tai siihen rinnastettavassa toiminnassa syntyneen ongelmajätteen vastaanottopaikka	40	4 920	4 920
Kompostointilaitos	50	4 920	4 920

MAKSUTAULUKKO (malli 1)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maksut ympäristönsuojelu- ja vesilain mukaisten lupien, ilmoitusten ja muiden asioiden käsittelystä

Muu jätteiden hyödyntämis- tai käsittelylaitos taikka jätteiden hyödyntämis- tai käsittelypaikka	50	4 920	4 920
--	----	-------	-------

Muu jätteiden ammattimainen tai laitospäinen hyödyntäminen tai käsittely	50	4 920	4 920
--	----	-------	-------

Jätevesien puhdistamo tai jätevesien johtaminen muualle kuin yleiseen viemäriin	20	1 800	1 800
---	----	-------	-------

Muu toiminta

Ulkona sijaitseva ampumarata	70	6 000	6 000
------------------------------	----	-------	-------

Laitospäinen, pääosin ulkona tapahtuva hiekkapuhallus	20	2 640	2 640
---	----	-------	-------

Eläintarha tai huvipuisto	50	2 640	2 640
---------------------------	----	-------	-------

Krematorio	40	4 920	4 920
------------	----	-------	-------

<u>Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 3 kohdan mukainen toiminta, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapuruussuhteista annetun lain 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta</u>	20	1 560	1 560
--	----	-------	-------

Ympäristönsuojelulain 12 luvun mukaisten ilmoitusten käsittely

Tilapäistä melua tai tärinää aiheuttava toiminta	5	660	660
- Järjestöt ja yleishyödylliset yhteisöt		78 e/v	78 e/v

Koeluontoinen toiminta	10	960	960
------------------------	----	-----	-----

Poikkeukselliset tilanteet	10	744	744
----------------------------	----	-----	-----

Vesilain mukaisten asioiden käsittely

Talousveden ottamisen rajoittaminen (VL 4:10 §)	5	360	360
---	---	-----	-----

Tutkimuslupa (VL 18:7 §)	5	300	300
--------------------------	---	-----	-----

Ojitusasiat (VL 5:5 §)	10	960	960
------------------------	----	-----	-----

Vesijohdon tai viemärin rakentaminen (VL 4:8§)	5	300	300
--	---	-----	-----

Muiden asioiden käsittely

Tarkkailusuunnitelman käsittely ja hyväksyminen	5	300	300
---	---	-----	-----

Muiden, kuin haittaa kärsivän asianosaisen aloitteesta vireille paneman ilmeisen perusteettoman asian käsittely	10	440	440
---	----	-----	-----

Muu ympäristönsuojelulain mukaisen asian käsittely, euroa / tunti	200	78	78
---	-----	----	----

Tuusniemen kunnassa maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta, ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä suoritettavat maksut.

1 § YLEISTÄ

Maa-ainesten ottamissuunnitelman tarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta sekä muista viranomaistehtävistä luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan maa-ainelain (555/81) 23 §:n sekä maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) 145 §:n nojalla kunnalle tämän taksan mukaan määräytyvän maksun.

2 § TARKASTUSMAKSU	<u>2021</u>	<u>2022</u>
Ottamissuunnitelman tarkastamisesta luvan hakijan on suoritettava kunnalle seuraavat maksut:		
2.1 Suunnitelmaa kohti	240 €	240 €
+ ottamisalueen pinta-alan mukaan sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitetyn maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan	0,02 €/m ³	0,02 €
Kuitenkin vähintään.....		420 €
2.2 Ottamissuunnitelman muutos; siltä osin kuin se koskee voimassa olevan ottamisluvan mukaista aluetta ja ylittää aikaisemmassa luvassa otettavaksi myönnetyn maa-ainesmäärän		
muutosta kohti	240 €	240 €
sekä lisäksi hakemuksessa esitetyn aikaisemman luvan ylittävän maa-ainesmäärän tilavuuden mukaan	0,02 €/m ³	0,02 €
2.3 Laajuudeltaan ja vaikutuksiltaan vähäinen hanke, josta ei tarvitse laatia erillistä ottamissuunnitelmaa	240 €	240 €
2.4 Tarkastusmaksua määrättäessä, hakemuksessa otettavaksi esitetystä maa-ainesten määrästä, otetaan 1.000.000 m ³ ylittävältä osalta huomioon 50 %.		
2.5 Jos lupahakemus hylätään, peritään tämän taksan mukaisesta maksusta 50 % kuitenkin vähintään 120 € (120 €/2021).		
2.6 Mikäli luvanhakija peruuttaa lupahakemuksensa ennen kuin lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi, palautetaan peritty tarkastusmaksu hakemuksesta kokonaan.		
Mikäli lupaviranomainen on ryhtynyt olennaisiin toimenpiteisiin ottamissuunnitelman tarkastamiseksi ja lupahakemus peruutetaan ennen päätöksen antamista, peritään toimenpiteitä vastaava osuus maksusta.		
2.7 Jos lupa peruutetaan tai lupamääräyksiä muutetaan maa-ainelain 16 §:n 2 kohdan perusteella, lupaviranomainen voi palauttaa peritystä tarkastusmaksusta ottamatta jäävään maa-ainesmäärän tilavuutta vastaavan osan.		
2.8 Jos luvansaaja luopuu maa-ainesten ottamisesta aloittamatta sitä tai luvan voimassa ollessa, tarkastusmaksua ei palauteta.		
2.9 Hakijan on suoritettava 1 §:ssä tarkoitettu maksu ennen päätöksen antamista. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, eräänntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.		

3 § VALVONTAMAKSU

Ottamistoiminnan valvonnasta luvanhaltijan on suoritettava vuosittain seuraavat maksut:

3.1 Lupapäätöksessä otettavaksi myönnetyn vuotuisen maa-ainesten

määrän mukaan		0,053 € / k-m ³	0,053 €
+ ottamisalueen pinta-alan mukaan			
Kuitenkin vähintään.....	138 €	138 €	

Mikäli lupapäätöksessä otettavaksi myönnetty vuotuinen maa-ainesten ottamismäärä ylittää 20.000 m³, otetaan 20.000 m³ ylittävältä maa-ainesten määrän osalta huomioon 50 % vuotuista valvontamaksua määrättäessä.

Mikäli lupapäätöksessä ei ole esitetty vuotuisia maa-ainesten ottamismääriä, jaetaan valvontamaksua määrättäessä otettava maa-ainesten kokonaismäärä luvan voimassaoloajan vuosien määrällä ja käytetään näin saatua keskiarvoa vuotuisen valvontamaksun määräämisen perusteena.

Mikäli lupa on voimassa vain osa vuotta, peritään kyseiseltä vuodelta vain sitä vastaava osuus otettavaksi sallitun maa-ainesmäärän mukaisesta vuotuisesta valvontamaksusta. Mikäli ottamismäärä ylittää, tulee toimia kohdan 3.5 mukaisesti.

3.2 Luvanhaltija on velvollinen maksamaan ensimmäisen vuotuisen valvontamaksun ennen ottamistoimintaa ryhtymistään ja seuraavat valvontamaksut vuosittain kunnan määräämänä ajankohtana ennakoon.

Erityisestä syystä voidaan hakemuksesta päättää, että valvontamaksu peritään vuosittain kunakin vuonna otetun maa-ainesmäärän mukaan jälkikäteen. Tällöin luvanhaltijan on ilmoitettava ennen ottamistoimintaa ryhtymistään valvontaviranomaiselle ottamisen alkamisajankohta, kesto ja arvio otettavasta maa-ainesmäärästä.

3.3 Mikäli luvanhaltija ilmoittaa kirjallisesti valvontaviranomaiselle etukäteen ennen vuotuisen valvontamaksun määräämistä, ettei maa-aineksia ko. vuonna oteta, luvanhaltijalta ei peritä kyseisen vuoden valvontamaksua.

3.4 Mikäli luvanhaltija ennen lupa-ajan päättymistä ilmoittaa lopettaneensa kokonaan lupapäätöksessä tarkoitetun maa-ainesten oton ja lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä.

Mikäli lupa peruutetaan maa-aineslain 16 §:n perusteella, ei valvontamaksuja ko. vuoden jälkeisiltä vuosilta peritä edellyttäen, että lupaan liittyvät velvoitteet ovat tulleet täytetyiksi otetulta osalta. Lupavelvoitteiden loppuunsaattamisen valvonnasta aiheutuneet kustannukset kuitenkin peritään.

3.5 Mikäli vuotuinen myönnetty ottamismäärä ylitetään, luvanhaltijan/ottajan on ilmoitettava ylityksestä kirjallisesti valvontaviranomaiselle ja kunnalla on oikeus periä ylityksen osuus valvontamaksusta heti. Vastaava oikeus kunnalla on, jos maa-aineksia otetaan 2.3 kohdassa tarkoitetun ilmoituksen vastaisesti.

3.6 Mikäli valvonta vaatii erityistoimenpiteitä, voidaan valvontakulut periä toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten mukaan.

Valvonnan suorittamiseksi tehty tarkastus		168 €	168 €
---	--	-------	-------

3.7 Mikäli lainvastaisen kotitarveoton johdosta valvontaviranomainen ryhtyy tarkastus-, keskeyttämis- tai muihin toimenpiteisiin, peritään aiheutuneet kulut noudattaen tätä taksaa soveltuvin osin.

3.8 Saman luvanhaltijan lähekkäin sijaitsevien ottamisalueiden valvonnasta peritään --- %:a ottamismäärien mukaan määräytyvästä ko. ottamisalueiden valvontamaksun summasta.

4 § KUULEMINEN

4.1	Naapurin tai asianosaisen kuuleminen	36 € / kuultava	36 €
4.2	Hakemuksesta kuuluttaminen/lehti-ilmoitus, Ilmoituskulut		

5 § VAKUUDET

5.1	Lupa maa-aineslain mukaisen toimenpiteen suorittamiseen ennen luvan lainvoimaiseksi tuloa		
5.2	Vakuuden hyväksyminen		
5.3	Vakuuden vaihtaminen/muuttaminen	48 €/vakuus	48 €

Vakuuden määrä

Lupamääräysten noudattamiseksi on hakijan annettava hyväksyttävä vakuus ennen ottamistoiminnan aloittamista. Vakuuden on oltava voimassa vähintään puoli vuotta yli hyväksytyyn ottamistoiminnan voimassaoloajan.

Louhinta	4.200 € / ha + 0,042 € / k-m³	4.200 € + 0,042 €
Kaivutyö	2.400 € / ha + 0,042 € / k-m³	2.400 € + 0,042 €

6 § PAKKOKOINOPÄÄTÖKSET

6.1	Valvontaviranomaisen tai sen määräämän viranhaltijan ottamisen keskeyttämisspätös (MAL 15 §)	240 €	240 €
6.2	Valvontaviranomaisen päätös velvoitteiden noudattamisesta (MAL 14 §)	240 €	240 €
6.3	Uhkasakon asettamispätös (MAL 14 §)	240 €	240 €
6.4	Teettämisuhan asettamispätös (MAL 14 §)	240 €	240 €
6.5	Uhkasakon tuomitsemispätös (uhkasakko L 10 §)	240 €	240 €
6.6	Teettämisuhan täytäntöönpano (uhkasakko L 15 §)	240 €	240 €

7 § LUVAN VELVOITTEISTA VAPAUTTAMINEN (MAL 13 a §)

Jos lupaan perustuva oikeus maa-ainesten ottamiseen on siirretty toiselle ja hakemuksesta luvan haltija vapautetaan lupaan liittyvistä velvoitteista sekä hyväksytään hänen tilalleen toinen, peritään velvoitteista vapautetulta 156 € (156 €/2021).

Mikäli maa-aineslain 12 §:n mukainen vakuus vaaditaan uudelta luvan haltijalta, peritään häneltä 5 §:n mukainen maksu.

8 § MAKSUPERUSTEITA

- 8.1 Otettavan maa-aineksen tilavuutena pidetään maksuja määrättäessä maa-aineksen luonnonvaraista tilavuutta (kiintokuutiometrimäärää). Mikäli valvontamaksu peritään jälkikäteen, muunnetaan irtokuutiometrit kiintokuutiometreiksi jakamalla määrät seuraavilla muuntoluvuilla:

sora	1,25
hiekkä	1,25
louhe	1,8
savi	1,6
multa	1,4

- 8.2 Maksuperusteet ovat yhtäläiset kaikille maa-aineslain mukaan luvanvaraisille maa-aineksille.
- 8.3 Jos tarkastus- tai valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta toimenpiteestä taikka siitä, että toimenpiteen suorittaja muutoin on laiminlyönyt hänelle kuuluvat velvollisuutensa, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon kunnalle aiheutuvat ylimääräiset kulut. Mikäli maksua ei suoriteta määräajassa, erääntyneelle maksulle on suoritettava korkoa korkolain mukaan.
- 8.4 Maksuihin sisältyy kunnan asiakirjojen lunastuksesta määräämä maksu.
- 8.5 Taksan mukaisia maksuja määrättäessä otetaan huomioon toimenpiteen laajuus, vaativuus ja viranomaisten käyttämä aika ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Tämän perusteella maksua voidaan hankkeen vaativuuden mukaan laskea tai korottaa, mikäli toimenpide olennaisesti poikkeaa keskimääräisestä taksosta.

Vaatimaton hanke, maksua alennetaan	_____ %	_____ %	
Vaativa hanke, maksua korotetaan	_____ %	_____ %	_____ %
Erittäin vaativa hanke, maksua korotetaan	_____ %	_____ %	

- 8.6 Tarkastusmaksu määrätään maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.
- Valvontamaksu määrätään ensimmäisen kerran maksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan ja sen jälkeen sitä tarkistetaan vuosittain kunakin vuonna valvontamaksun määräämishetkellä voimassa olevan taksan mukaan.
- 8.7 Palautuksen määrä lasketaan maksun määräämishetkellä voimassa olleen taksan mukaan.
- 8.8 Maa-ainesluvan ja ympäristöluvan yhteiskäsittelyssä peritään maa-ainestaksa + 50 % ympäristölupataksasta (malmien tai mineraalien kaivaminen tai maaperän ainesten otto).

9 § MAKSUPERUSTEIDEN HYVÄKSYMINEEN JA VOIMAANTULO

Nämä maksuperusteet ovat Tuusniemen teknisen lautakunnan 03.11.21 hyväksymät § 71 ja Tuusniemen kunnanvaltuuston hyväksymät 29.11.2021 § xx ja tulevat voimaan **1.1.2022 alkaen**.

Näiden maksujen päätöksellä kumotaan Tuusniemen kunnanvaltuuston 14.12.2020 hyväksymät maa-ainesten ottamissuunnitelmantarkastamisesta ja ottamistoiminnan valvonnasta suoritettavat maksut.

Näiden maksujen perusteella määrättyt maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

TUUSNIEMEN KUNTA**RAKENNUSVALVONTATAKSA V. 2022****Sisältö**

- 1 § Yleistä
- 2 § Rakennusluvut
- 3 § Toimenpideluvat ja -ilmoitukset
- 4 § Purkamisluvat
- 5 § Maisematyöluvut
- 6 § Muita lupakäsittelyn ja rakennustyön valvonnan viranomaistehtäviä
- 7 § Voimassaoleviin lupiin liittyvät päätökset
- 8 § Paikan ja korkeusaseman merkitseminen sekä sijaintikatselmus
- 9 § Rakennusrasite, yhdyskuntatekninen laite, veden johtaminen, ojittaminen, kiinteistöjen yhteisjärjestely ja luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen
- 10 § Rakennusten kunnossapito sekä luvaton ja luvanvastainen rakentaminen
- 11 § Poikkeamispäätös, suunnittelutarveratkaisu ja vähäinen poikkeus
- 12 § Muut maksuperusteet ja -ehdot
- 13 § Maksujen hyväksyminen ja voimaantulo

Maksut maankäyttö- ja rakennuslain sekä -asetuksen viranomaistehtävissä (rakennusvalvontaviranomainen)

1 § Yleistä

Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan luvan hakija tai toimenpiteen suorittaja on velvollinen suorittamaan viranomaistehtävistä kunnalle maksun, jonka perusteet määrätään kunnan hyväksymässä taksassa. Maksu voidaan periä ennalta. Jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu palautetaan hakemuksesta perusteettomilta osilta.

Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suorite- tuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut.

Luvassa määrätty katselmukset on pidettävä luvan voimassa ollessa ja katselmusten toimittamista on pyydetty rakennusvalvontaviranomaiselta luvan voimassa ollessa.

Eräntyneelle maksulle on suoritettava korkoa siten kuin korkolaissa säädetään. Maksut voidaan periä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

Kun tämän taksan mukainen maksu määrätään valvontatyömäärän mukaan, kunnan viranhaltija määrää kunkin valvontatehtävän maksun liukuvasti kunnan hyväksymän taksan ala- ja ylärajan puitteissa.

Jos rakennusvalvonnan yhteydessä tarjotaan palveluja, jotka eivät kuulu viranomais- tehtäviin, kunta laatii ja hyväksyy erillisen rakennusvalvonnan palvelutaksan.

Tämä taksa on kokonaisuus ja eri toimenpiteiden maksut on sijoitettu omiksi ryhmiikseen, joista muodostuu lopullinen maksu.

2 § Rakennusluvut

- Rakennuksen rakentamisen tai laajentamisen valvonta (vrt. MRL 125.1 §, 125.2 §, 134-137 §)
- Yksinkertaisen tai vähäisen rakentamisen tai laajentamisen valvonta (vrt. MRL 125.1 § ja MRL 125.2 §)
- Rakennuksen perusteellisen tai kerrosalaa lisäävän korjaamisen valvonta (vrt. MRL 125.2)
- Käyttäjien turvallisuuteen vaikuttavan korjaamisen tai rakennuksen käyttötarkoituksen muutoksien valvonta, myös hormin ja tulisijan rakentaminen olemassa olevaan rakennukseen (vrt. MRL 125.3 § ja 125.4 §).
- Erilaisten rakennuslupaa edellyttävien rakennusten ja hankkeiden valvonta (vrt. MRL 113 §, 115 §, 125 § ja 125 § ja 125.5 §, 176 §)
- Maksuun sisältyy rakennustyönjohdon hyväksynnän valvonta (samaa aikaan tai erikseen haettuna) (vrt. MRL 122 §)

2.1

Rakennuksen rakentaminen (MRL 125.1 §) tai laajentaminen (MRL 125.2 §)

Maksu rakennusta kohti **396** euroa (396 €/2021) ja lisäksi rakennuksen/laajennuksen kokonaisalan mukaan 6 euroa/m² (6 €/2021).

Jos omakotitalon tai loma-asunnon lupahakemuksen yhteydessä esitetään asumiseen liittyvä erillinen talousrakennus, peritään yksi rakennusyksikkömaksu.

2.2

Erillisen sauna- tai talousrakennuksen taikka rakenteiltaan ja varusteiltaan yksinkertaisen/vähäisen rakennuksen taikka katoksen rakentaminen (MRL 125.1 §) tai laajentaminen (MRL 125.2 §)

Maksu rakennusta kohti **240** euroa (240 €/2021) ja lisäksi rakennuksen kokonaisalan mukaan **3,60** euroa/m² (3,60 €/2021).

2.2.1 Maksu erillistä katosta/rakennelmaa kohti 240 euroa ja lisäksi 1,45 €/m².

2.3

Rakennuksen rakentamiseen verrattava tai kerrosalaa lisäävä korjaus- ja muutostyö (MRL 125.2 §)

Rakennuksen korjaus- ja muutostyö, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen tai rakennuksen kerrosalaa laskettavan tilan lisääminen, maksu rakennusta kohti **270** euroa (270 €/2021) ja lisäksi rakennuksen muutettavan tai lisättävän osan kokonaisalan mukaan **3,60** euroa/m² (3,60 €/2021).

2.4

Turvallisuus- tai terveys oloihin vaikuttava korjaus- ja muutostyö sekä käytötarkoituksen olennainen muutos (MRL 125.3 § ja 125.4 §)

Rakennuksen korjaus- ja muutostyö, jolla on vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin sekä rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen muuttaminen, maksu rakennusta/LVI-järjestelmää kohti **270** euroa (270 €/2021) ja lisäksi rakennuksen muutettavan osan kokonaisalan mukaan **3,60** euroa/m² (3,60 €/2021).

Omakotitalon, loma-asunnon ja asumiseen liittyvän talousrakennuksen vähäisen korjaus- ja muutostyön perusmaksu on puolet tämän kohdan mukaisesta maksusta.

2.5 Muut toimenpiteet, jotka maankäyttö- ja rakennuslain 113 §:n perusteella ovat rakennuksia ja vaativat 125 §:n perusteella rakennuslupan:

Tuulivoimala (suurikokoiset),

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 630** euroa / tuulivoimayksikkö.

Kevytrakenteinen rakennelma tai pienehkö laitos rakennuslupana,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Laituri (suurikokoinen),

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Matkaviestintukiasema ja masto,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Kylmäasema ja mittarikatos,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Mainospylonit,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Ravintolateltilta ja vastaava,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa.

Muut toimenpiteet, jotka edellyttävät rakennuslupaa,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 420** euroa (240 – 420 €/2021).

Tämän 2 §:n mukaisista määräaikaista rakennuksista tai toimenpiteistä peritään 70 % ja tilapäisistä 50 % pykälässä mainituista maksuista.

3 § Toimenpideluvat ja -ilmoitukset

- Toimenpidelupaa edellyttävien erilaisten hankkeiden valvonta (vrt. MRL 126 §, MRA 62 §, MRL 138 §)
- Toimenpideilmoitusta edellyttävien hankkeiden valvonta (vrt. MRL 129 §, MRA 62 §, 63 §)

3.1

Toimenpiteet, joiden osalta lupa-asian ratkaiseminen edellyttää toimenpidelupaa:

Jätekatos, maksu **240** euroa (240 €/2021).

Kevytrakenteinen rakennelma, maksu **240** euroa (240 €/2021).

Ravintolaterassi, maksu **240** euroa (240 €/2021).

Kiinteistökohtainen jätevesijärjestelmä,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **240** euroa.

Maston, suurehkon antennin, kiinteistön tuulivoimalan tai suurehkon valaisin pylvään, piipun, sillan, varastointisäiliön, meluesteen, muistomerkin tai vastaavan rakentaminen,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **222 - 360** euroa (222 – 360 €/2021).

Tuulivoimala enintään kahden asunnon kiinteistössä, maksu **240** euroa (240 €/2021).

Laituri, maksu **240** euroa (240 €/2021).

Julkisivutoimenpide, julkisivu- ja kattomateriaalin sekä -muodon muutos

- maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa/rakennus tai toimenpide (240 – 396 €/2021).
- maksu enintään kaksi asuntoa käsittävän rakennuksen osalta **240** euroa (240 €/2021).

Mainoslaite, mainostaulu.

maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa / yksikkö (240 – 396 €/2021).

Aitaaminen, maksu **240** euroa (240 €/2021).

Maalämpö, lämpökaivon poraaminen tai lämmönkeruuputkiston asentaminen,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa (240 – 396 €/2021).

Muut toimenpiteet rakentamista tai toimenpidettä kohti,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa (240 – 396 €/2021).

Talousrakennus,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 396** euroa (240 – 396 €/2021).

3.2

Rakennusjärjestyksen toimenpideilmoitus, maksu 180 euroa (180 €/2021).

4 § Purkamisluvat

- Rakennuksen tai sen osan purkamisen valvonta (vrt. MRL 127.1 §, MRA 67 §, 69 §)
- Rakennuksen purkamisilmoituksen valvonta (vrt. MRL 127.3 §, MRA 67 §, 69 §)

4.1

Rakennuksen purkaminen erillisessä purkamislupamenettelyssä, maksu 270 euroa / rakennus (270 €/2021).

4.2

Rakennuksen purkaminen niin, että se sisältyy rakennuslupahakemukseen, maksu 90 euroa / rakennus (90 €/2021).

4.3

Rakennuksen purkamisilmoitus, maksu 180 euroa / purkamisilmoitus (180 €/2021).

5 § Maisematyöluvat

- Maisemaa muuttavan maanrakennustyön ja puiden kaatamisen valvonta (vrt. 128 §, 140 §, MRA 69 §)

5.1

Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen ja muu näihin verrattava toimenpide, - Maisematyölupa maksu riippuen valvontatyömäärästä 270 - 450 euroa (270 - 450 €/2021).

5.2

Jos lupahakemusta käsiteltäessä todetaan, että hanke voidaan toteuttaa ilman maisematyö- tai maa-aineslupaa, maksu riippuen valvontatyömäärästä 0 euroa (0 €/2021).

6 § Muita lupakäsittelyn ja rakennustyön valvonnan viranomaistehtäviä

- Viranomaisen toimesta tapahtuva rakennus-, toimenpide-, purkamis- ja maisematyölupahakemuksen sekä suunnittelutarve- ja poikkeamista koskevan hakemuksen vireilletulosta naapureille ilmoittaminen (Vrt. MRL 133.1 §, 173 §, 174 §, MRA 65 §).
- Viranomaisen toimesta rakennuspaikalla tapahtuvan katselmuksen järjestäminen (Vrt. MRL 133.2 §). Huom. Jos naapuria ei ole ennen katselmusta kuultu erillisessä menettelyssä, niin katselmuskutsu rinnastetaan vireilletulon ilmoittamiseen.
- Rakennustyön tai toimenpiteen aloittamisoikeuden myöntäminen ennen luvan lainvoimaisuutta (Vrt. MRL 144)
- Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen (Vrt. MRA 54 §)
- Lupa naapurin alueen käyttämiseen (Vrt. MRL 149.4 §)
- Kvv-työnjohdon, Iv-työnjohdon hakemus /-ilmoitus ja rakennustyönjohdon vaihtaminen (Vrt. MRL 122 §)
- Rakennuttajavalvonta (Vrt. MRL 151.1 §)
- Asiantuntijatarkastus (Vrt. MRL 151.3 §)
- Ulkopuolinen tarkastus (Vrt. MRL 151.4 §)
- Suunnitelmista poikkeaminen (Vrt. MRA 79 §)

6.1

Lupahakemuksen vireilletulosta ilmoittaminen (MRL 133.1, 173 §), - maksu 108 euroa/naapurikiinteistö.

Vähäisen hankkeen tai omakotitalon ja asumiseen liittyvän talousrakennuksen osalta maksu on puolet tämän kohdan maksusta.
Lisäksi peritään mahdolliset kuulutus- ja ilmoituskustannukset todellisten kustannusten mukaan.

6.2

Katselmuksen pitäminen naapurien kuulemiseksi (MRL 133.2 §), maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 480** euroa/katselmus (300 - 480 €/2021).

6.3

Aloittamisoikeuden myöntäminen (MRL 144 §), maksu **300** euroa/hanke (300 €/2021).
Lupapäätöksen yhteydessä: maksu **108** euroa/hanke.

6.4

Kokoontumistilan enimmäishenkilömäärän vahvistaminen erillisellä päätöksellä (MRA 54 §), maksu **300** euroa/kokoontumistila (300 €/2021).

6.5

Lupa naapurin alueen käyttämiseen hakijalle välttämättömän rakennustyön tai muun toimenpiteen suorittamiseen (MRL 149.4 §), maksu **300** euroa/lupa (300 €/2021).

6.6

Kvv-työnjohdon, Iv-työnjohdon hakemus /-ilmoitus ja rakennustyönjohdon vaihtaminen, kun rakennuskohteeseen hyväksytään uusi työnjohtaja aikaisemman työnjohtajan sijaan, maksu **90** euroa/hakemus (90 €/2021).

6.7

Päätös rakennuttajavalvonnasta ja valvontasuunnitelmasta, maksu **300** euroa/hakemus, kun toimenpiteen kokonaisala > 1200 m²
maksu **396** euroa/hakemus, kun toimenpiteen kokonaisala < 1200 m²
300 - 396 €/2021).
Hyvitys rakennuslupamaksusta (2 §) harkitaan tapauskohtaisesti.

6.8

Päätös asiantuntijatarkastuksesta ja ulkopuolisesta tarkastuksesta, maksu riippuen päätöksen valvontatyömäärästä **270 - 450** euroa/hakemus (270 - 450 €/2021).

6.9

Viranomaisen suorittama, muu kuin lupapäätöksessä määrätty katselmus, viranomaisen myöntämä todistus tai lausunto, maksu **216** euroa/toimenpide **ja lisäksi 60 euroa/tunti** (216 €/2021).

6.10

Suunnitelmista poikkeaminen (MRA 79 §), maksu **270** euroa (270 €/2021) ja lisäksi muutettavan rakennuksen tai sen osan kokonaisalan mukaan **0,90** euroa/m², (0,90 €/2021) pientalon ja talousrakennuksen osalta maksusta peritään 50 %.

6.11**Luvan voimassaolon päätyttyä pidettävä katselmus tai muu viranomaistoimenpide,**

maksu riippuen valvontamäärästä **216 - 360** euroa/katselmus tai toimenpide (216 - 360 €/2021).

7 § Voimassaoleviin lupiin liittyvät päätökset

- Luvan voimassaolon pidentäminen, asetetun määräajan tai lupaehdon muuttaminen (Vrt. MRL 143 §, 141§, 176 §)

7.1

Myönnetyn luvan voimassaolon pidentäminen töiden aloittamiseksi ja työn loppuunsaattamiseksi - Jatkoaika (MRL 143.2 §) sekä asetetun määräajan tai lupaehdon muuttaminen tai muu rakennusluvan muuttaminen, maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 396** euroa (300 - 396 €/2021).

8 § Paikan ja korkeusaseman merkitseminen sekä sijaintikatselmus

- Rakennuksen paikan ja korkeusaseman merkitseminen (Vrt. MRL 150 §, MRA 75 §)

8.1

Taksan kohdan 2.1 mukainen rakennus, As.rak. - Kesämökkit ym. maksu **300** euroa (300 €/2021).

8.2

Taksan kohdan 2.2 mukainen rakennus, Kevytrakenteinen - rantasauna maksu **240** euroa (240 €/2021).

8.3

Muut rakennukset, Teollisuushallit ym. maksu **420** euroa (420 €/2021).

Paikan merkitseminen sisältää neljä pistettä/rakennus ja kultakin lisäpisteeltä veloitetaan **0** euroa (0 €/2021).

Jos toimenpide käsittää vain sijainninmerkinnän tai sijaintikatselmuksen, on maksu puolet kohtien 8.1–8.3 mukaisesta maksusta.

8.4

Rakennelmien ja tekniset laitteiden sijainnin tarkastus, erillisenä toimenpiteenä **216** euroa (216 €/2021) tai sijaintikatselmuksen yhteydessä **0** euroa (0 €/2021).

9 § Rakennusrasite, yhdyskuntatekninen laite, veden johtaminen, ojittaminen, kiinteistöjen yhteisjärjestely ja luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen

- Rakennusrasitteen perustaminen (Vrt. MRL 158 §)
- Asemakaavan edellyttämä rasite (Vrt. MRL 159 §)
- Yhdyskuntaa tai kiinteistöä koskevan johdon sijoittaminen (Vrt. MRL 161 §)
- Veden johtaminen ja ojittaminen (Vrt. MRL 161 a §)
- Kiinteistöjen yhteisjärjestely (Vrt. MRL 164 §)
- Luonnollisen vedenjuoksun muuttamista koskeva haitta (Vrt. MRL 165 §)

9.1

Rakennusrasitteen perustaminen, muuttaminen tai poistaminen,
maksu ____ euroa/päätös ja ____ euroa kultakin rasitteesta. - **Ei suoriteta.**

9.2

Yhdyskuntaa tai kiinteistöä palvelevan johdon, vähäisen laitteen, rakennelman, laitoksen, vesijohdon, ojan, suojapenkereen tai pumppuaseman sijoittamispäätös,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **720 - 840** euroa/päätös (720 - 840 €/2021).

9.3

Päätös kiinteistöjen yhteisjärjestelystä,
maksu --- euroa/päätös.

9.4

Luonnollisen vedenjuoksun muuttaminen kiinteistöllä,
maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 480** euroa/kiinteistö, joka todetaan laiminlyöneen huolehtimisvelvollisuuden tai /kiinteistö, jonka hakemus ei johda määräyksen antamiseen (300 - 480 €/2021).

10 § Rakennusten kunnossapito sekä luvaton ja luvanvastaisen rakentaminen

- Rakennuksen kunnossapito (Vrt. MRL 166 §)
- Korttelialueen järjestely (Vrt. MRL 167 §)
- Velvoitepäätös (Vrt. MRL 170 §)
- Rakennustyön keskeyttäminen (Vrt. MRL 180 §)
- Uhkasakko ja teettämishukka (Vrt. MRL 182 §, uhkasakkolaki 6 §, 10 §, 15 §)

10.1

Maankäyttö- ja rakennuslain 182 §:n mukaan jos joku ryhtyy toimiin tämän lain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesti taikka lyö laimin näihin perustuvan velvollisuutensa, kunnan rakennusvalvontaviranomainen voi päätöksellään velvoittaa niskoittelijan määrääjässä oikaisemaan sen, mitä on tehty tai lyöty laimin.

Viranhaltijan antama kirjallinen määräys,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **240 - 360** euroa /määräys (240 - 360 €/2021).

10.2

Korttelialueen järjestelyä koskeva määräys,

maksu riippuen valvontatyömäärästä **420 - 510** euroa/määräys (420 - 510 €/2021).

10.3**Keskeneräinen rakennustyö, velvoitepäätös,**

maksu riippuen valvontatyömäärästä **360 - 450** euroa/päätös (360 - 450 €/2021).

10.4**Viranhaltijan antama keskeyttämismääräys ja rakennusvalvontaviranomaisen keskeyttämisen pysyttämisen tai poistamispäätös,**

maksu **480** euroa/päätös (480 €/2021).

10.5**Rakennusvalvontaviranomaisen päätös, johon sisältyy uhkasakon asettaminen tai teettämisuhka,**

maksu riippuen työmäärästä **420 - 480** euroa/päätös (420 - 480 €/2021).

10.6**Päätös uhkasakon tuomitsemisesta tai teettämisuhan täytäntöönpanosta,**

maksu riippuen työmäärästä **420 - 480** euroa/päätös (420 - 480 €/2021).

11 § Poikkeamispäätös, suunnittelutarveratkaisu ja vähäinen poikkeus

- Suunnittelutarveratkaisu (Vrt. MRL 16 §, 137 §)
- Poikkeamispäätös (Vrt. MRL 171 §, 172 §, 173 §)
- Vähäinen poikkeaminen rakennusluvan yhteydessä (Vrt. MRL 175 §, 171 §, 172 §)
- Naapureille tiedottaminen/kuuleminen taksan 6 §:n mukaan

11.1**Suunnittelutarveratkaisu,**

maksu riippuen valvontatyömäärästä **300 - 396** euroa/päätös (300 - 396 €/2021).

11.2**Kunnan poikkeamispäätös,**

maksu riippuen valvontatyömäärästä **420 - 480** euroa/hakemus (420 - 480 €/2021).

Jos kohtien 11.1 tai 11.2 mukainen hakemus hylätään, maksu on enintään **420** euroa (420 €/2021).

11.3**Lupa viranomaisen lupapäätöksen yhteydessä myöntämä vähäinen poikkeaminen,**

maksu riippuen valvontatyömäärästä **60** euroa/hakemus (60 €/2021).

Kohtiin 11.1–11.3 lisätään kuulemiskustannukset taksan kohdan 6 §:n mukaisesti.

12 § Muut maksuperusteet ja -ehdot

- Maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaan, jos toimenpide jää kokonaan tai osittain suorittamatta, maksu on hakemuksesta perusteettomilta osin palautettava.
- Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimituksista kunnalle aiheutuneet kulut.

12.1

Maksun palauttaminen, alentaminen ja korottaminen eräissä tapauksissa

Jos hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus toteaa, että hakija ei ole hakemansa luvan tarpeessa, luvasta peritty maksu palautetaan hakemuksesta kokonaisuudessaan.

Kun luvanhakija ilmoittaa luopuvansa voimassa olevasta luvasta, ennen kuin mihinkään luvan tarkoittamiin toimenpiteisiin on ryhdytty, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta 50 % suoritetusta maksusta. Maksun palautusta on haettava kahden vuoden kuluessa ilmoituksesta luopua luvasta.

Jos luvan voimassa ollessa haetaan lupaa rakennustyön tai toimenpiteen suorittamiseen uusien suunnitelmien mukaisesti, vanhasta lupamaksusta hyvitetään hakemuksesta 50 % luvan maksua määrättäessä.

Jos rakennuksen rakentamista varten myönnetyn rakennusluvan voimassaolo raukeaa, luvanhaltijalle palautetaan hakemuksesta osa suoritetusta lupamaksusta riippuen viranomaisen siihen mennessä suorittamasta tarkastustoimenpiteestä, kuitenkin enintään 50 %.

Jos rakennuslupa koskee useita rakennuksia ja lupa on toteutettu jonkin rakennuksen osalta, voidaan hakemuksesta palauttaa se maksun osa, joka vastaa luvan rauenneesta osasta suoritettua maksua.

Mikäli lupahakemus hylätään, peritään luvanhakijalta enintään 50 % maksuperusteiden mukaisesta maksusta.

Jos oikaisuvaatimuksen tuloksena viranhaltijan päätöstä muutetaan, peritään hakijalta lopullisen päätöksen mukaan määräytyvä maksu ja otetaan huomioon suoritettu maksu.

Rakennuksen sijaintia ja korkeusasemaa koskeva viranomaismaksu (8 §) palautetaan tai hyvitetään hakemuksesta siltä osin, kuin luvassa määrätty tätä koskeva toimenpide on jäänyt suorittamatta.

Jos kunnan päättämien maksujen mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti suurempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kunnalle aiheutuvat kulut, maksua voidaan alentaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Alennus voi olla enintään 25 %.

Jos näiden maksujen mukaan määräytyvä maksu on yksittäistapauksessa olennaisesti pienempi, kuin mitä ovat asian käsittelystä kunnalle aiheutuvat kulut, maksua voidaan korottaa ottaen huomioon asian käsittelyyn kulunut työaika, työmäärä ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Korotus voi olla enintään 25 %.

Jos tarkastus- ja valvontatehtävät johtuvat luvattomasta tai luvanvastaisesta rakentamisesta taikka siitä, että luvanhakija tai toimintaan velvollinen on laiminlyönyt hänelle kuuluvan tehtävän, maksu voidaan periä korotettuna ottaen huomioon suoritetuista toimista kunnalle aiheutuneet kulut, kuitenkin enintään kaksinkertaisena.

12.2

Maksun suorittaminen

Kun lupapäätös on tehty tai muu viranomaistehtävä on suoritettu, niin näiden maksujen mukainen maksu on maksettava laskussa määrätyssä ajassa.

Jos maksua ei makseta laskussa määrättyssä ajassa, erääntyneelle maksulle on maksettava viivästyskorkoa siten, kuin korkolaissa on määrätty. Korkolain mukainen viivästyskorkoprosentti merkitään kuhunkin laskuun. Asiakirjojen lunastusmaksu sisältyy maksuun.

Jos näiden maksujen mukaisia laskuja ei makseta määräajassa, maksut ovat maankäyttö- ja rakennuslain 145 §:n mukaisesti ulosottokelpoisia.

12.3

Rakennuskohtainen perusmaksu ja kokonaisalan laskenta maksua määrättäessä

Jos rakennuksessa suoritetaan samanaikaisesti useita tämän taksan eri kohtien mukaisia toimenpiteitä, rakennuskohtainen perusmaksu veloitetaan vain kertaalleen.

Jos rakennuksen tai sen osan kokonaisala ylittää 5000 neliometriä, niin ylittävältä osalta otetaan huomioon 75 % kokonaisalasta maksua määrättäessä. Jos kokonaisala ylittää 10000 neliometriä, niin ylittävältä osalta otetaan huomioon 50 % kokonaisalasta maksua määrättäessä.

Rakennuksen kokonaisalaan lasketaan kerrosten, kellarikerroksen ja käyttöullakon pinta-ala ulkoseinän ulkopinnan mukaan. Kokonaisalaan ei kuitenkaan lasketa alle 1,6 metriä matalampia tiloja. Myöskään rakennuksen parvekkeita ja vähäisiä katoksia ei lasketa kokonaisalaan. Rakennuksen tai rakennuksen osan korjaus- ja muutosalueiden pinta-ala lasketaan soveltuvin osin kokonaisalan laskemista koskevien periaatteiden mukaan.

12.4

Muistutukset ja oikaisunhaku määrätystä maksusta

Näiden maksujen perusteella määrättyä maksua koskevat muistutukset on tehtävä laskusta ilmenevässä ajassa kunnan/kaupungin rakennusvalvonnalle. Rakennusvalvonta voi muistutuksen johdosta korjata laskussa olevan virheen.

Jos muistutus on tehty määräajassa, mutta maksua ei ole rakennusvalvonnassa muutettu, niin muistutuksen tekijä voi hakea oikaisua annettuun päätökseen siten kuin kuntalaissa säädetään.

13 § Maksujen hyväksyminen ja voimaantulo

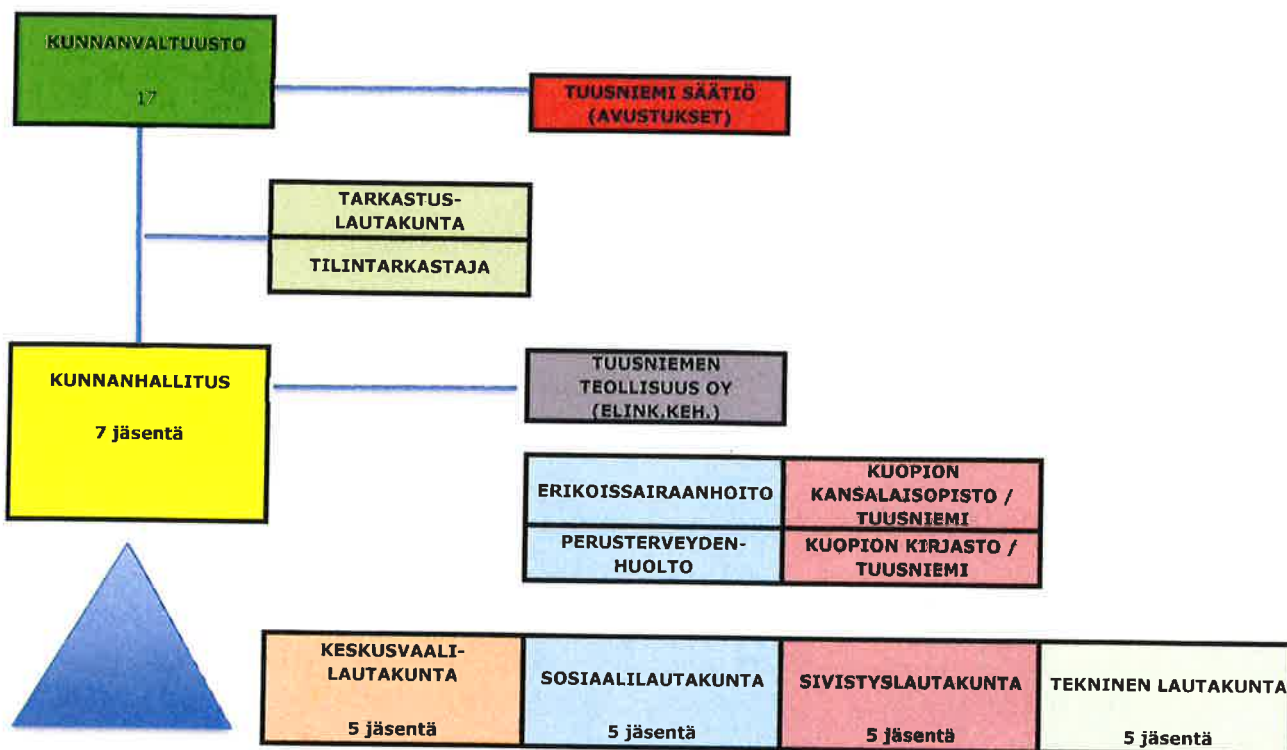
Nämä maksut ovat Tuusniemen kunnan teknisen lautakunnan 03.11.2021 hyväksymät § 68 ja Tuusniemen kunnanvaltuuston 29.11.2021 hyväksymät § xx.

Nämä maksut tulevat voimaan 1.1.2022. Maksu määräytyy niiden maksujen mukaan, jotka ovat voimassa lupapäätöksen tekemispäivänä tai viranomaistehtävän suorittamishetkellä.

Näiden maksujen perusteella määrättyt maksut eivät ole arvonlisäverollisia.

Näiden maksujen päätöksellä kumotaan Tuusniemen kunnanvaltuuston **14.12.2020** hyväksymät rakennusvalvonnan maksut.

TUUSNIEMEN KUNNAN ORGANISAATIOKAAVIO 2022

KUNNANJOHTAJA 1htv	KUNNAN JOHTORYHMÄ 5hlö + TT:n toimitusjohtaja 1hlö			
Kunnanhallituksen esittelijä				
Johtoryhmän esimies	KESKUSHALLINTO	SOSIAALITOIMI	SIVISTYSTOIMI	TEKNINEN TOIMI
Ylikunnallinen yhteistyö	HALLINTOJOHTAJA 1htv	SOSIAALIOHTAJA 1htv	REHTORI 1htv	TEKNINEN JOHTAJA 1htv
Konserniohjaus ja valvonta	Hallituksen ja valtuuston valmistelu ja	Vanhuspalvelut	Esi-, perus- ja lukio-opetus	Tekniset palvelut
Edunvalvonta ja verkostot	täytäntöönpanotehtävät kj:n kanssa	Yhdenm. sosiaalityö	Varhaiskasvatuspalvelut	Ympäristöpalvelut
Viestintä ja tiedottaminen	Talous- ja palkkahallinto (controller)	Vammais- ja kehitysvammaisuuspalvelut	Kansalaisopistopalvelut (Kuopio)	Kunnallistekniikka sis. vesihuolto
Valmiussuunnittelu	Henkilöstöasiat (kaikki toimialat)	Perheneuvola	Kirjastopalvelut (Kuopio)	Kiinteistö- ja siivouspalvelut
	ICT- ja hankinta-asiat	Päihde-työ	Vapaa-aikapalvelut	Kaavoitus (ulkoistettuna)
	Vaali- ja tarkastustoiminta			Asunto- ja tonttiasiat
	Keskuskeittiöpalvelut			

Tytär yhteisöt:	Kuntayhtymät:	Osakkuusyhteisöt:	Yhdistelemättömät osakkuusyhteisöt:
Tuusniemen Teollisuus Oy	Pohjois-Savon sairaanhoitopiiriin ky	Tuusniemen Aluelämpö Oy	Ki Oy Tuusniemen Keskipiha
Ki Oy Tuusniemen Turula	Savon koulutus kuntayhtymä	Koillis-Savon Vesi Oy	As Oy Tuusniemen Peltotie
Tuusniemen Virastotalo Oy	Pohjois-Savon liitto	Ki Oy Tuusniemen Meijeriranta	
Tuusniemen Kehittämissäätiö sr	Vaaljalan kuntayhtymä	As Oy Hietaranta	
As Oy Holkanranta	Itä-Suomen Päihdehuollon ky		

TUUSNIEMEN KUNTA**Tilivelvolliset 1.1.2022****KÄYTTÖTALOUSOSA****Tilivelvolliset****Keskusvaalilautakunta***Vaalit**hallintojohtaja, lautakunnan jäsenet***Tarkastuslautakunta***Tilintarkastus**lautakunnan jäsenet***Kunnanhallitus***Keskushallinto**kunnanjohtaja, hallintojohtaja,
kunnanhallituksen ja toimielimien jäsenet**Elinkeinotoimi ja kehittämisspalvelut**Muu yleis- ja keskushallinto**Ateriapalvelut**Terveystoimi**kunnanjohtaja, kunnanhallituksen jäsenet
hallintojohtaja, kunnanhallituksen jäsenet
hallintojohtaja, kunnanhallituksen jäsenet
kunnanjohtaja, sosiaalihohtaja ja
kunnanhallituksen jäsenet***Sosiaalilautakunta***Vanhustyö**Lasten ja perheiden palvelut**Vammaispalvelut**Toimeentulotukiasiat**Muu sosiaalihoimi**sosiaalihohtaja, lautakunnan jäsenet
sosiaalihohtaja, lautakunnan jäsenet
sosiaalihohtaja, lautakunnan jäsenet
sosiaalihohtaja, lautakunnan jäsenet
sosiaalihohtaja, lautakunnan jäsenet***Sivistyslautakunta***Perusopetus**Lukiokoulutus**Varhaiskasvatus**Kansalaisopisto**Kirjasto**Vapaa-aikapalvelut**rehtori, lautakunnan jäsenet
rehtori, lautakunnan jäsenet
rehtori, lautakunnan jäsenet
rehtori, lautakunnan jäsenet
rehtori, lautakunnan jäsenet
rehtori, lautakunnan jäsenet***Tekninen lautakunta***Yhdyskuntatekniset palvelut**Kiinteistötoimi**Vesihuolto**Rakennusvalvonta**Ympäristöpalvelut**Yksityistiet**tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet
tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet
tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet
tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet
tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet
tekninen johtaja, lautakunnan jäsenet*

Hyväksytään talousarviokäsittelyn yhteydessä ja on voimassa talousarviovuoden ajan.

1 § Soveltamisala

Luottamushenkilötyöhön käytetty aika on kasvanut merkittävästi 2000-luvulla. Kunnan luottamushenkilöille suoritetaan palkkiota luottamustoimen hoitamisesta ja korvausta ansionmenetyksestä sekä kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, sekä matkakustannusten korvausta ja päivärahaa tämän palkkiosäännön mukaan.

Toimielimen esittelijöinä tai kutsuttuina asiantuntijoina toimiville KVTES:in ja OVTES:in alaisille viranhaltijoille/työntekijöille maksetaan kokouspalkkiot kertapalkkiona (KVTES) LUKU II PALKKAUS 14 § 2 mom. mukaan kello 16.00 jälkeen alkavista kokouksista, jos hän on kokouksessa toimivaltaisen viranomaisen määräyksen nojalla muulloin kuin säännöllisenä työaikanaan. Kertapalkkiot luetaan eläkepalkkaan ja niistä maksetaan eläkelakien mukaiset eläkemaksut.

Kertapalkkiot maksetaan viranhaltijan/työntekijän palvelussuhteen palkassa kuukausittain jälkikäteen. Palkkioiden maksamisessa toimitaan palkkiosäännön 2 § 1 kohta ja 3 §:n 2 kohta.

2 § Kokouspalkkiot

Kunnan toimielinten kokouksista suoritetaan palkkiota seuraavasti:

1. Kunnanvaltuusto ja sen valiokunnat, kunnanhallitus ja sen toimikunnat sekä tarkastuslautakunta 55 euroa. Muut lautakunnat, johtokunnat ja muut toimielimet 45 euroa.
2. Puheenjohtajalle tai kokouksessa puheenjohtajana toimivalle varapuheenjohtajalle suoritetaan kokouspalkkio, joka vastaa asianomaisen toimielimen jäsenen 1 momentissa mainittua kokouspalkkiota korotettuna 50 %:lla.
3. Kunnanvaltuuston puheenjohtajalle tai varapuheenjohtajalle, joka osallistuu kunnanhallituksen kokoukseen, samoin kuin kunnanhallituksen puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenelle, joka osallistuu kunnanvaltuuston kokoukseen tai muiden hallintoelinten kokouksiin kunnanhallituksen puheenjohtajana tai muutoin määrätylle edustajalle suoritetaan kokouspalkkio samojen perusteiden mukaan kuin asianomaisen toimielimen jäsenelle.

3 § Samana päivänä pidetyt kokoukset

1. Yli 3 tuntia kestävästä kokouksesta suoritetaan 2 § 1 momentissa mainittu kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna.
2. Jos toimielin pitää samana kalenterivuorokautena useamman kuin yhden kokouksen katsotaan ne kokouspalkkiota laskettaessa yhdeksi kokoukseksi, ellei kokousten välinen aika ole yli kaksi tuntia.

4 § Vuosipalkkiot

2(3)

1. Kunnanvaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajille suoritetaan edellä 2 §:ssä määrättyjen kokouspalkkioiden lisäksi puheenjohtajan tehtävistä palkkiota seuraavasti:

- Kunnanhallituksen puheenjohtaja	200 euroa/kk
- Kunnanvaltuuston puheenjohtaja	150 euroa/kk
- Kunnanhallituksen varapuheenjohtaja	50 euroa/kk
- Kunnanvaltuuston varapuheenjohtajat	50 euroa/kk
2. Mikäli puheenjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäviään, lakkaa hänen oikeutensa palkkioon ja puheenjohtajan palkkio maksetaan varapuheenjohtajalle, kunnes puheenjohtaja palaa hoitamaan tehtäviään.
3. Vuosipalkkiota on katsottava maksettavan mm. kokouksiin valmistautumisesta, asioihin perehtymisestä, asioiden tiedottamisesta, pöytäkirjan allekirjoittamisesta, kunnan edustamisesta ja mahdollisista vastaanottoajoista, jotka aiheuttavat enemmän työtä kuin vastaavan toimielimen jäsenyys.

5 § Sihteerin palkkio

Toimielimen sihteerinä toimivalle luottamushenkilölle suoritetaan 2 §:n 1 momentissa mainittu kokouspalkkio 50 %:lla korotettuna, jollei hän saa tehtävästään vuosi-, kuukausi- tai muuta eri palkkiota.

6 § Katselmus, neuvottelu, toimitus

1. Katselmuksesta, neuvottelusta tai muusta toimituksesta, johon kunnan toimielimen jäsen osallistuu toimielimen tai kunnanjohtajan päätöksen perusteella ja josta laaditaan pöytäkirja tai muistio, maksetaan palkkiota 45 euroa.
2. Yli kolme tuntia kestäväan, edellä 1 momentissa mainittuun katselmukseen, neuvotteluun tai toimitukseen sovelletaan mitä edellä 3 §:ssä on määrätty.

7 § Yhtymäkokoukset

Kuntayhtymäkokousedustajaksi nimetyille edustajalle maksetaan kokouspalkkiota soveltuvin kohdin samojen perusteiden mukaan kuin 2 - 7 §:ssä on määrätty, jollei kunnan edustaja saa palkkiota muun kunnan tai toimielimen suorittamana.

8 § Keskusvaalilautakunta, vaalilautakunta, vaalitoimikunta

1. Keskusvaalilautakunnan, vaalitoimikunnan puheenjohtajalle ja jäsenelle maksetaan kokouksista palkkio 2 §:n mukaan.
2. Äänestystapahtuman valvontaan osallistuville vaalilautakunnan jäsenille maksetaan palkkiota 110 euroa/vaalipäivä, puheenjohtajalle 150 euroa/vaalipäivä. Tämä sisältää korvauksen vaalitoimituksen päätyttyä suoritettavasta laskentatyöstä.
3. Vaalitoimikunnan toimituspäivältä maksetaan palkkio 2 §:n mukaan.
4. Mikäli vaalilautakuntaan tai -toimikuntaan kuuluva on vaalitoimituspäivänä läsnä vähemmän kuin puolet vaalihuoneiston aukioloajasta, palkkio on puolet edellä mainitusta.

9 § Ansionmenetyksen korvaus

3(3)

1. Luottamushenkilölle suoritetaan korvausta säännöllisen työajan ansionmenetyksestä ja luottamustoimen vuoksi aiheutuvista 1 §:ssä tarkoitetuista kustannuksista kultakin alkavalta tunnilta, ei kuitenkaan enemmältä kuin kahdeksalta tunnilta kalenterivuorokaudessa. Tuntikorvauksen enimmäismäärä on 24 euroa.
2. Saadakseen korvausta työansionmenetyksestä luottamushenkilön tulee esittää työnantajan todistus siitä. Todistuksesta on myös käytävä ilmi, että luottamustoimen hoitamiseen käytetty aika olisi ollut hänen työaikaansa ja että hänelle ei makseta siltä ajalta palkkaa.
3. Luottamushenkilön, joka tekee ansio- tai muuta työtä olematta työsuhteessa taikka virka- tai muussa julkisoikeudellisessa toimisuhteessa, tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys ansionmenetyksestään.
4. Saadakseen korvausta kustannuksista, joita luottamustoimen vuoksi aiheutuu sijaisen palkkaamisesta, lastenhoidon järjestämisestä tai muusta vastaavasta syystä, luottamushenkilön tulee esittää kirjallisesti riittävä selvitys tällaisista kustannuksistaan. Kustannusten enimmäismäärään noudatetaan mitä edellä 1 momentissa on määrätty.
5. Ansionmenetystä maksetaan itsenäiselle yrittäjälle tms. (esim. maanviljelijä) ilman erillistä kirjallista todistusta tai selvitystä, mikäli todellista ansionmenetystä on tapahtunut ja mikäli ao. allekirjoituksellaan vakuuttaa ansionmenetystä tapahtuneen ja mikäli kirjallisen todistuksen tai selvityksen jättäminen on jostain syystä mahdotonta tai kohtuutonta. Tällöin sovellettava korvaus on 12 euroa/h, ellei ao. luottamushenkilö esitä selvitystä korkeammasta korvausperusteesta.

10 § Matkakustannusten ja muiden kustannusten korvaus

Luottamushenkilöiden kokousmatkoista ja muista luottamustoimen hoitamiseksi tehdyistä matkoista suoritetaan matkakustannusten korvausta, päivärahaa, ateriakorvausta, majoittumiskorvausta, yömatkarahaa ja kurssipäivärahaa soveltuvin osin kunnallisen yleisen virkaehtosopimuksen mukaisesti.

11 § Vaatimuksen jättäminen

Ansionmenetyksen ja kustannusten korvaamista koskeva vaatimus on esitettävä kuuden kuukauden kuluessa sille henkilölle, jolle voimassa olevien määräysten mukaan laskun hyväksyminen kuuluu.

12 § Erinäisiä määräyksiä

1. Tässä säännössä mainitut palkkiot maksetaan neljännesvuosittain.
2. Pöytäkirjan tarkastustoimituksesta maksetaan ainoastaan matkakorvaus, mikäli se on aiheellista.
3. Sellaisista luottamustehtävistä, joita ei ole mainittu tässä säännössä, kunnanhallitus määrää tarvittaessa palkkiot erikseen.
4. Kunnanhallitus voi erikseen päättää, että hallituksen tai valtuuston puheenjohtajalle maksetaan puhelinkorvaus.